

divadelní HROMADA

*upravují
samotářských
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve výhodných cíchách,
na pomoci
Moravy a v části
Sudeta*

XXXIX.

předjaří

2004

mimořádně

**Každá vytrvalost
je malý pokus o věčnost**

Karel Čapek

4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

- 5 Divadelní sezóna 2003 v číslech a pocitech
- 6 Poslední Rada VSVD
- 7 Valná hromada VSVD
- 12 Hromada zvaná valná očima Jany Albrechtové
- 13 Koho ozdobíme Zlatým Tylem v roce 2004

16 IMPULSY Z IMPULSU / bylo a bude

- Libčany po třicáté
- 17 Pohárek SČDO

19 VIDĚLI JSME

- Flirt paní Lenky
- 20 Nejkrásnější válka
- 21 Novobydžovská Past

22 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

30 RAČTE VSTOUPIT

32 ŠKOLA HROU

Jak se rodí kantor dramatický

34 NESTOŘI & KANDRDASOVÉ

Olga Vetešníková

36 VE SLUŽBÁCH THÁLIE

- Pavel Švorčík
- 37 Josef Koráb, Josef Žid
- 38 František Novák, Božena Zemánková
- 39 Marta a Zdeněk
- 41 Řezáčovi, Josef Hruška
- 42 Miroslav Holan
- 43 Smutné zprávy
- 44 180. divadelní sezóna v Úpici
- 46 200 let ochotníků z Vamberka
- 48 Exil slaví 5. sezónu

49 PO UZÁVĚRCE

LS Na židli Turnov - Turnovský drahokam
Zlom vaz po IV.

- 50 Divadelní jarmárka profesora Císaře

Uzávěrka příštího čísla:
5. května 2004

Příspěvky a foto prosíme zasílat
na adresu:
IMPULS
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové
e-mail:
impulshk.gregarova@tiscali.cz
http://vsvd.webpark.cz

HROMADA č. XXXIX/2004

PŘEDJAŘÍ

Vydává:
Středisko amatérské kultury IMPULS,
Okružní 1130,
500 03 Hradec Králové
Telefon: 495 582 622
Tel./fax: 495 546 560
ve spolupráci
s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:

Alexandr Gregar (chefredacteur),
Josef Tejkl, Mirka Císařová, Karla
Dörrová, Jan Merta, Břetislav Lelek,
Nada Gregarová

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Mario Alfieri

TISK:

GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na

MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění

MK ČR

a Nadace Českého literárního fondu

Neprodejné!

Náklad 370 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

úvodník

Píšu editorial do PRVNÍHO MIMOŘÁDNÉHO čísla Hromady v její letité historii. Materiálu se nahromadilo tolik, že by bylo hřích čekat na červnové pravidelné číslo. Asi bychom místo něj museli vydat celou knihu. Takže díky pochopení spoluvydavatelů, tedy Impulsu, nabízíme „mimořádně“ aktuality letošní zimy, která přinesla spoustu námětů.

Samozeřejmě, že všechno začalo na rovněž mimořádném CENĚNÍ 2003 v Jesličkách, což je událost v amatérském divadelnictví vůbec mimořádná. Ceny za různé herecké a tvůrčí výkony se ve východočeských délkách a šířkách jak známo neudělují přímo na přehlídkách. Vybudovali jsme si něco jako americké výroční oskary, ovšem s tím rozdílem, že nikdo neodchází ze sálu jen s tím, že byl pouze „nominován“. Všichni přítomní jsou oceněni a před nimi i před dalšími hosty v sále defiluje inovovaný výkvět východočeského ochotnictva. A je to taky inspirativní záležitost. Jedním okem obhlédnete nejrozumnější druhy a formy divadla, na jejich strůjce si můžete sáhnout a v té mnohosti je síla a energie. A taky kamarádství a tolerance. Přitom atmosféra jako u Českých lvů nebo Thálii či Radoků. Mimochodem, královéhradečtí profesionálové jich spolu s Moravánem Morávkem za loňský rok posbírali plný pytel, včetně divadla roku, už počtvrté pro Klicperovo divadlo. Gratulujeme!

Samozeřejmě, že dalším společným setkáním byla naše pravidelná valná hromada. Sice schůze, ale natolik a jako vždy netradiční, že ji mnozí považují za příležitost podobnou abiturientskému sjezdu. Kolik kamarádů tu potkáváme a jak nám na tom setkávání záleží! Je pěkné přehlížet ty řady osobností, které svůj život s divadlem spojily v jakémsi manželství - konečně Zlatí Tylové či tvůrci jako Tomáš Komárek, ředitel trutnovské Zušky, o tom na následujících stránkách dosti vypovídají.

Mimořádné číslo taky reflektuje několik zimních přehlídek a různé inscenace těsně po premiéře. Je druhý jarní den, píšu tyto řádky a za sebou máme první regionální přehlídku Kosteleckého Kostlivce. Přehlídkám bude sice věnováno jarní „pravidelné“ číslo naší Hromady, ale bude-li o čem psát jako se to rýsuje po tomto Kostelci, pak nás čeká pěkná sezóna. Přehlídky jsou přece dalším krásným setkáváním. Sic při něm pracují někdy nervy a bouří se krev (viz reflexe Petra Kouby k účasti pardubického Exilu na přehlídce v Lomnici n.P.), ale kde jinde lze získat objektivní vhled do naší práce. Objektivnost však vidím nikoliv v soudech porotců, ale v mnohosti názorů vyslovovaných na jenom místě a v jednom čase a v diskusi, kterou mohou vyvolat.

Divadlo je vždycky mimořádná záležitost, tak co do mimořádné Hromady. Ale půjde-li to takhle dál a ochotnictvo všeho druhu, mladé, staré, alternativní i tradiční bude tak pilné jak je, možná že jednou budeme Hromadu vydávat jako deník. A Vláďa Hulec se svými Divadelními novinami nám bude tiše závidět a třeba k nám i přestoupí.

Saša Gregar

D I V A D E L N Í

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky XXXIX. Hromady
přišli na účet VSVD další příspěvky.

Děkujeme.

okres Hradec Králové:

Antonín FENDRYCH, Alena EXNAROVÁ, Zdeněk VRÁGA,
Karel HORÁK, DS Symposium Třebechovice p. Orebem,
DS Klicpera Chlumec nad Cidlinou, Romana HLUBUCKOVÁ,
Hana PROCHÁZKOVÁ, Vladimír HRUBÝ, Mirka CÍSAŘOVÁ,
Alena EXNAROVÁ

okres Havlíčkův Brod:

Eva BECHYŇOVÁ, Lída HONZOVÁ, Marta HERMANNOVÁ

okres Chrudim:

DS HEŘMAN Heřmanův Městec, Monika KRÁLOVÁ,
Luboš CAPOUŠEK, Vlasta KYSELOVÁ, Jaroslav JOSEF,
Václav a Saša NOVOTNÍ

okres Jičín:

Milena KADOVÁ, Jiří WILDA, Vladislava MATĚJKOVÁ

okres Náchod:

DS MĚKS Červený Kostelec, Petr SCHOLZ, DS Dolany

okres Pardubice:

DS (a) Maták, Josef KORÁB, Libuše STRAKOVÁ,
Občanská beseda Opatovice nad Labem

okr. Rychnov nad Kněžnou:

Jana ALBRECHTOVÁ, Petr MALÝ, Milan PERGER,
Jan KRÁČMER, Oldřich DOLEŽAL

okres Semily:

Kulturní centrum Turnov, Jiří POŠEPNÝ, Petr ZÁRUBA

okres Svitavy:

Marie GRMELOVÁ, Ivan SVOBODA, Blanka a Karel
ŠEFRNOVI, Anna PŘIKRYLOVÁ

okres Trutnov:

Dáša HALÍŘOVÁ, Milena JANEČKOVÁ, Pavel ŠVORČÍK,
Marie NÝDROVÁ

okres Ústí nad Orlicí:

Eva SYCHROVÁ, Jiří VENC

Naši další členové a příznivci:

Helenka a Jaroslav VONDRUŠKOVÍ, Jaromír VOSECKÝ,
Marie BOKOVÁ

VYHLAŠUJEME PÁTRÁNÍ!!!!

Na účet u České spořitelny nám své příspěvky zaslali
i Jindřiška LEJSKOVÁ a Daniel BOSÁK. Ovšem
v našem adresáři jsem je nenašla a teď jim nemohu za-
slat Hromadu, kterou si již zaplatili. Prosím, pokud je
někdo znáte, upozorněte je na nutnost zaslat i korespon-
denční adresu. Děkuji.

N. Gregarová

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý
zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlase na
naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo
o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Valná hromada VSVD na svém zasedání 10. února 2001 stanovila výši
ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně ve výši
150,- Kč,
- snižený (důchodci a studenti) minimálně ve výši 100,- Kč
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví ve výši minimálně
600,- Kč
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 200,- Kč/rok
(3 čísla včetně poštovného)
- výhodou člena VSVD jsou rovněž slevy na vstupenky do Vč.
divadla Pardubice, Klicperova divadla a divadla DRAK v
Hradci Králové

VSVD, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové

bankovní spojení:

Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

RODÍ SE OCHOTNICKÉ MUZEUM

Jeho konečný název bude "Národní divadlo českého
Podkrkonoší". Scénář expozice na zámku v Miletíně je
před dokončením a do 20. března má být předána
i architektonická studie pro expozici pány architektky Ko-
vářem a Vostárkem. Jiří Valenta dal k dispozici v České
republice dosud nerealizovaný námět a základní rozvrže-
ní exponátů, shromažďovaných od roku 2002 dodnes.
Součástí je rozsáhlý sběr materiálu v muzeích a archi-
vech v Podkrkonoší v roce 2003.

Expozice v Miletíně může mít podobný význam jako vydání Místopisu amatérského divadla. Dnes je vše závislé na zajištění nemalé částky financí. Divadelní soubor Erben se snaží o získání grantů a sponzorských darů v řádu několika set tisíc Kč. Něco již přispěl Krajský úřad a Nadace Duhová energie. Stavební úpravy financoval vlastník zámku, pan Ondřej Stýblo. **Vystavován bude materiál z mnoha souborů a proto prosíme o pomoc.** Za zaslání finanční dary (běžný účet: 167781152/0300 VS 3315) předem děkuje Divadelní soubor Erben Miletín a těší se na setkání s Vámi při otevření expozice, zřejmě na podzim tohoto roku.

DIVADELNÍ SEZÓNA 2003 V ČÍSLECH A POCITECH

Loni, v sobotu 29. listopadu, jsme tradičně uzavírali divadelní sezónu v Divadle Jesličky. Na slavnostním setkáním se předávala individuální ocenění, udělená porotami divadelních přehlídek pořádaných SAK Impuls, VSVD a samozřejmě jejich spolupořadateli.

Nejprve trochu čísel: V šesti přehlídkách se hrálo 87 představení či výstupů, v regionálním kole O POHÁREK SČDO, soutěž monologů, dialogů a individuálních výstupů s loutkou bylo 17 výstupů (10 ocenění), na AUDIMAFORU, aneb Kosteleckém kostlivci 10 představení (16 ocenění), v ČERVENÉM KOSTELCI, na východočeské přehlídce amatérského činoherního divadla se hrálo 11 představení (21 ocenění), na Regionální lout-

kářské přehlídce 22 představení (20 ocenění), na Regionální přehlídce dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů Dětská scéna 20 představení (5 ocenění), na Východočeské přehlídce venkovských divadelních souborů MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO 7 představení (23 ocenění). Celkem poroty tedy navrhly 95 ocenění. Ty tradičně pocházejí z dílny Maria Alfieriho a myslím, že řada divadelníků už má doma pěknou Mariovu galerii. Loni byly doplněny keramickým klíčkem k nové sezóně a novým úspěchům.

A nyní trochu těch pocitů: Moc jsem se na setkání těšila, měla jsem ze všech přehlídek radost. Se všemi místními spolupořadateli byla spolupráce výborná, v Jesličkách a Červeném Kostelci tradičně, i v klubu Rabštejn v Kostelci nad Orlicí se Audimafor moc pěkně usadil a Vašek Uhlíř je skvělejší, jeho celý tým taky. A k tomu „objev roku“, Miletín! Útulný Sousedský dům, divadlamilovné publikum, přátelský a obětavý domácí soubor a především jeho mimořádně schopný šéf (a rovněž starosta Miletína) Slávek Hýbner. A taky jejich mimořádně pitelné domácí pivo zvané „čudla“.

Z našich přehlídek vyrázila do divadelnického života celá řada úspěšných představení. Některé ovšem mimořádně – samozřejmě Amatéri Pepíka Tejkla a Černých šviháků, Zelňačka z Červeného Kostelce, Pastýřka putující k dubnu souboru Tlupatlapa Svitavy, celý svazek představení souboru DNO i pohádková Nezbedná princezna z Meziměstí.

Takže konečně je 29. listopad 2003. Plná očekávání a se značným předstihem vcházím do Divadla Jesličky – a zdá se mi, že mi jdou špatně hodinky. Jesličkovský bar

foto: Michal Drtina

D I V A D E L N Í

je už příjemně zaplněn, šumí projevy radosti ze shledání a moc mě těší, že vidím i tváře lidí ze souborů, které se soutěžního klání ani nezúčastnily. K divadelní atmosféře velmi výrazně přispívá výstava fotografií z ateliéru Jany Portykové a Michala Drtiny - desítky krásných divadelních snímků z přehlídek i dalších představení, rozvěšeny jsou na kolíčkách a všude, zážitky se vracejí...

A protože naše VSVD dobře hospodaří a není právě chudé, na barovém klavíru jsou připraveny džbány vína k naplnění uvítacích pohárů. Nebudeme si nic namlouvat, i to potěší.

Udeřila třináctá hodina. Slavnost zahajuje dámská hudební složka souboru Symposion z Třebechovic Spirituál OREB a její písničky z inscenace Černošskej pánbůh (taky oceněné) publikum vřele oceňuje potleskem. Začíná předávání, defiluje přehlídka za přehlídkou, každou uvádí zástupce lektorského sboru, předává, gratuluje, někteří se na podiu objevují zaslouženě i vícekrát. Prof. Císař, náš generální inspektor a předseda poroty v Červeném Kostelci, se sice nemohl dostavit, ale své vzkazy sepsal.

foto: Michal Drtina

Ty nejepochvalnější stojí za to zveřejnit. Např. "Vážení a milí červenokostelečáci, vy jste mne potěšili hned dvakrát. Samozřejmě Zelňačkou, v níž pánové Kubina a Brož opět předvedli, že herci jsou alfou a omegou divadla, ale i představením Tři a tři je pět, jež zřetelně ukázalo, že tahle linie divadelního jazyka se ve vašem souboru pěstuje i tím, že Marcela Kollertová pro mne touto inscenací definitivně potvrdila, že se v Jaroměři nenaučila jen mistrovsky hrát biliár, ale i režisovat". Nebo: „Vážení Černí šviháci, vážený Pepíku Tejkle! Vy jste mne potěšili moc a moc. Především kvalitou textu, jíž jste potvrdili to, co si myslím a hlásám - že texty, které vznikají v amatérském divadle pro amatérské soubory jsou schopné vypovídat o naší životní každodennosti neskonalé více než texty, které vznikají na půdě divadla profesionálního. Za druhé samozřejmě způsobem, jímž to hrajete, Absolutní samozřejmost vašeho "scénického" bytí v poloze, jakou ta černá a drsná fraška vyžaduje, je prostě nenapodobitelná. Leč, pak se dočtu, že ve vašem prvním pražském vystoupení bylo slyšet nápoředu snad až na balkón a další a další hrůzné věci.

Příležitosti slavnostního setkání jsme využili i ke gratulaci našemu předsedovi VSVD Sašovi Gregarovi k jeho životnímu jubileu.
foto: Michal Drtina

Horribile visu! (čti:horybile vizu); pro nelatiníky překládám: strašno viděti! Pánové, pánové – to jste mne věru nepotěšili! Za těchto okolností by bylo těžko šířit vaši slávu!"

A tak postupně byla předána takřka všechna ocenění, nepřijeli jen ti, co měli povětšinou opět divadelnické důvody. Ale slavnostní setkání divadelníků se neobešlo bez divadla. Po přestávce zahráli červenokostelečtí svou úspěšnou Zelňačku, o níž Ve Zpravodaji JH napsal Prof. Císař: "Je to představení milé, příjemné, dokonce bych řekl někdy až něžné. A uprostřed všech těch obrazů krutého a děsivého světa je to pohlázení. Takové skromné, nenápadné, ničím neprovokující a nekouzlicí. Prostě pozitivní divadlo!"

A pánové Kubina a Brož byli ve skvělé formě, rozměry divadla Jesličky inscenaci taky svědčily a tak se dostavila ta opravdová divadelnická radost a nejedno oko se zamžilo slzou dojetí. Přiznávám, i to mé.

Díky za celou tu loňskou a moc se těším na novou sezónu.

Nad'a G.

POSLEDNÍ RADA VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DÍVADELNÍKŮ

A první v roce 2004 se sešla v sobotu 17. ledna v baru Divadla DRAK v Hradci Králové. Jednání bylo věnováno především přípravě výroční valné hromady, ale nejdřív jsme popřáli Pavlu Švorčíkovi, který v prosinci oslavil padesátiny. A valnou hromadu jsme taky připravili, jejímu průběhu a zveřejnění všech přednesených zpráv jsou věnovány následující stránky.

S návrhem se hned v úvodu přihlásila naše pokladní Karlička Dörrová: pro usnadnění proplácení dopravy na jednání rady osobními automobily odsouhlaseno hradit 2,50 Kč za ujetý km. Na minulém jednání se rada začala zabývat nominacemi na Zlaté Tyly 2004. Padla řada návrhů a navrhovatelé pro další jednání dodali podklady

a zdůvodnění. Rovněž OSDO Ústí nad Orlicí mělo již vyřízené formality k přístupu do Komise pro udělování Tylů a tím získalo svá tři místa pro nominaci. V diskusi rada došla k závěru, že kooperace obou sdružení není nejvhodnější, ale u společných návrhů obou sdružení se VSVD k návrhu OSDO připojí. Ujasnili jsme si priority pro nominaci na Zlatého Tyla a posléze hlasovali – z návrhů vzešli tři budoucí nositelé Zlatých Tylů, Ing. Miroslav Houštěk, Bedřich Beran (oba z Hronova) a Lída Honzová z Havlíčkova Brodu. OSDO Ústí nad Orlicí pro rok 2004 nominuje pana Františka Zástěru ze Skutče, Jana Sychru z Ústí nad Orlicí a paní Olinku Vetešníkovou z Pardubic. K návrhu Olgy Vetešníkové se VSVD připojuje (viz. rubrika Nestoři).

O zajišťování finančních prostředků na činnost v roce 2004 referovala N. Gregarová.

Žádosti o granty VSVD a spřízněných spolupořadatelů jsme adresovali Ministerstvu kultury ČR, Královéhradeckému kraji a Městu Hradec Králové v celkové výši 498 000 Kč. Vedle toho nám poskytne Město Hradec Králové 200 000 Kč v rámci smlouvy o spolupráci na Open air program při mezinárodním divadelním festivalu. Nadaci Českého literárního fondu žádost o podporu na vydávání Hromady zašleme po vypsání grantu. Ale už dnes se dá říci, že jsme byli při získávání finančních prostředků úspěšní, byť zatím neznáme přesnou částku.

Další debata byla věnována připravované expozici amatérského divadelnictví v budovaném Miletinském muzeu. A diskuse pokračovala, rozebíhala se všemi směry, ale vzešlo z ní, že je třeba zpracovat adresář členů rady včetně všech kontaktů a členům rady ho zaslat, elektronická pošta nám velmi usnadní komunikaci. Doplněno bude i kalendářem jednání rady, seznamem místních divadelních přehlídek s uvedením pořadatele a kontaktu, všechno pak zveřejněno v Hromadě. Zazněl i dotaz Blanky Šefrnové, zda kdysi přednesený a pak zřejmě zapomenutý nápad Pepíka Tejkla uspořádat dílnu vycházející z inscenovaného čtení má naději na uskutečnění – Pepík nebyl přítomen, tak mu to touto cestou připomínáme.

A diskuse byla stále volnější a širší, rozběhla se do různých koutů baru, někteří sice spěchali domů, jiní ale v 15 hodin zhlédli drakovskou Perníkovou chaloupku v novém a mladém obsazení. A protože divadla není nikdy dost, vyrazili ještě někteří na důchodcovské předplatné v Klicperově divadle, na poslední opus Arnošta Goldflama "Já je někdo jiný".

A pak byla únorová valná hromada, která zvolila novou radu. Její první setkání bude sobotu 24. dubna, členové nechtějí si rezervují tento termín.

-ng-

VALNÁ HROMADA VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ

V sobotu 21. února 2004 v Divadle Jesličky Hosty byli předseda SČDO PhDr. Jaroslav Vyčichlo s chotí a autor Místopisu českého amatérského divadla Jiří Valenta, účast: 41 individuálních členů a 5 zástupců kolektivních členů.

Po zahájení předsedou VSVD, Sašou Gregarem, byly splněny úvodní formality, valná hromada schválila program svého jednání a členy komise mandátové (Blanka a Karel Šefrnovi, Břetislav Lelek), komise návrhové (Jan Merta, Alena Exnarová, Daniela Weissová) a komise volební (Pavel Labík, Saša Novotná, Josef Koráb).

VÝROČNÍ ZPRÁVA PŘEDSEDY VSVD

„Humor je nejlepší oděv, jaký člověk může nosit“, tento citát stojí v titulu loňské jarní Divadelní Hromady, v pořadí třicáté čtvrté. A měl by být tesán všude, i nade dveře českého parlamentu, který je tak smutným místem, byť v něm šašků hraje nespočet. Proto jsem rád, že ve VSVD nemáme ani Kužvarty, ani Tvrdíky, že když někdo něco slíbí, tak to udělá, a že předsedu nemusíte z valných hromad odvážet sanitkou.

Myslím si totiž, že VSVD na rozdíl od jiných institucí ví proč existuje a co chce, a že pro to dělá vše, jak nejlépe dovede. Což ode mě neberte jako předvolební frázi – dnešní VH je přece volební – ale jako konstatování.

Nejprve tedy o věcech divadelních: Zvládli jsme přehršel přehlídek, těch tradičních postupových, jako soutěž monologů, dialogů a individuálních výstupů s loutkou O POHÁREK SČDO (18. 1.), v Divadle Jesličky tam bylo 17 vystoupení. Regionální přehlídka mladého a netradičního divadla a divadla poezie AUDIMAFOR podruhé ve spolupráci s Kulturním klubem Rabštejn v Kostelci nad Orlicí měla název Kostlivec, a v březnu tam lektorský sbor doporučoval na Šrámkův Písek, na Prima sezónu Náchod a na Wolkrův Prostějov, uvedeno 10 představení. Pak Krajská přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla 27. - 30. března, poštěstě v Divadle J. K. Tyla v Červeném Kostelci ve spolupráci s místním kulturním zařízením, uvedeno 11 představení, tři porota doporučila k dalšímu postupu a hle - dvě z nich, Amatéri DS Černí šviháci Kostelec nad Orlicí a Zelňačka DS Červený Kostelec, měly velký úspěch na Jiráskově Hronovu. Loutkářská regionální přehlídka

D I V A D E L N Í

4. - 6. dubna opět v Jesličkách byla společná pro Královéhradecký a Pardubický kraj, o víkendu se hrálo 24 představení a lektorský sbor k postupu doporučil 10 představení - všechna byla na přehlídku Loutkářská Chrudim zařazena. Svitavská Pastýřka v Chrudimi získala Cenu za inscenaci a nominaci na JH, kde však nemohla bohužel vystoupit. I představení souboru DNO bylo doporučeno na JH, ale také tam nedorazilo. Po pravdě musí být řečeno, že účastníci loutkářské přehlídky vyslovili přání, aby i do budoucna byla zachována společná regionální přehlídka pro oba naše sousední kraje - což je důkaz, že všelike aktivity naše nemohou být politicky znásilňovány, ale musí být prostě po naší chuti, jak by řekl poslanec Kott.

Byla i krásná Regionální přehlídka venkovských divadelních souborů, poprvé jako MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO 25. - 27. dubna s vynikající spoluprací s domácím divadelním souborem v Miletíně v Sousedském domě. Kromě báječné ochutnávky místních specialit, vypečených modlitbiček a domácího piva zn. Čudla, z toho vzešla přehlídka po všech stránkách báječná. Představilo se 7 souborů, s řadou lidsky velmi zajímavých osobností, kterým, na rozdíl od krásných projevů kamarádství před i po výkonu, scházelo trochu umění komunikace s partnerem na jevišti a proto na letošní přehlídce zařídíme seminář o tvorbě. A situace s praktickými ukázkami, v nichž dle příslibu vystoupí i prof. Jan Císař.

Dětská scéna - regionální přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů (11. - 13. 4.) pořádaná ve spolupráci s Krajskou knihovnou v Pardubicích a s její finanční spoluúčastí, nabídla 20 představení. I tady nás inspirovala rok od roku viditelnější bezradnost některých vedoucích k nabídce cyklu seminářů "Divadlo ve škole", který byl zahájen loni na podzim.

A konečně - dubnová čtyřdenní krajská přehlídka dětských recitátorů se letos poprvé konala samostatně pro Královéhradecký kraj. Umožnili jsme proto porotám z okresních kol poslat „do kraje“ více dětí a kvalitativní úroveň se příliš nesnížila (až na IV. kategorii). Atmosféru přátelského vzájemného respektování vytvořilo 64 recitátorů. Uvedené přehlídky dětského divadla a recitace se uskutečnily v Divadle Jesličky, kde jako obvykle našly skvělé technické i organizační zázemí i odbornou spolupráci pedagogů ZUŠ Na Střezině.

Divadla poezie měla příležitost na přehlídce mladého divadla AUDIMAFOR v Kostelci nad Orlicí, odkud mohla postoupit na Šrámkův Písek, Prima sezónu Náchod i Wolkerův Prostějov. A poprvé se konala samostatná krajská přehlídka Královéhradeckého kraje s výběrem na Wolkerův Prostějov (1. - 2. 4.). Poprvé letos nebyla okresní kola, ale přímo krajské. V Pardubicích se letos též konalo krajské kolo, a tak se u nás značně zmenšil počet účastníků - na 43, proto soutěž byla o den zkrácena. Zjistili jsme, a to nejen z výsledků soutěže, ale také z reakcí na písemné výzvy, že umělecký přednes střední školy a dokonce i LDO při ZUŠ mnoho nezajímá. Středisko amatérské kultury Impuls proto zamýšlí v příštím roce se tomuto problému věnovat a my by-

chom snad k tomu také měli co dodat.

K tomu poznámka: Stále více se prosazuje krajové uspořádání a proto komunikujeme s pracovníci oddělení Krajské knihovny v Pardubicích (podzimní Rady se zúčastnila pí. Cihlová). Pro rok 2004 máme s Pardubicemi smlouvu pouze na to, že pro oba kraje uspořádá Impuls a VSVD přehlídku loutkářskou. Pardubický kraj nově založil přehlídku dětských souborů v Holicích a přehlídku venkovských souborů v Brněnci. Ústecký Zlom vaz jako krajská pardubická přehlídka už pár let běží, byť řada souborů z tohoto regionu má zájem o účast v Kostelcích. Stejně tak se stal tradicí Tyjátr na trati v České Třebové, přehlídka mladého a netradičního divadla.

Divadelní program loňského 1. pololetí uzavřel Open air program při mezinárodním festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové v poslední dekádě června. Naše sdružení tam v rámci grantu od města HK dovezlo a uvedlo 47 souborů, které zahrály 56 představení. V nich se představilo 460 účinkujících. Byli mezi nimi tanečníci, mimové, pouliční klauni, gayové, bezdomovci, studenti AMU a DAMU, profesionálové i Amatéři z Kostlivce nad Mrtvicí.

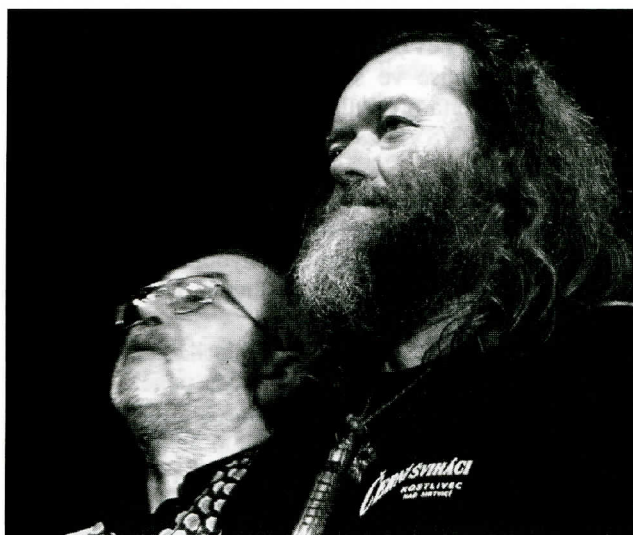
Leč to ještě není vše - VSVD a Impuls je spolupořadatelem i dalších přehlídek mimo soutěžní systém. Na 30. ročníku Loutkářské přehlídky O cenu Matěje Kopecského v Libčanech (hlavním pořadatelem je Obecní úřad) se hrálo 6 loutkových inscenací pro děti. Na moravskotřebovském ŠTRONZU 2003, tedy na 8. Zemské přehlídce divadla jednoho herce a jednoaktových her 8.-9. listopadu 2003 v produkci Kulturních služeb města Moravská Třebová a DS J. K. Tyla Moravská Třebová, se hrálo 8 představení a pak se sežralo celé uzené prase.

Hrstka statečných, např. Honza Merta, Břet'a Lelek, Pepík Tejkl, já a Nad'a a další, absolvovala další dvě desítky návštěv přímo v souborech. Při třinácti představeních v rámci různých místních divadelních přehlídek si soubory vyžádaly i okamžitý, jak říkám, revolverový rozbor...

Takže suma sumárum: na postupových přehlídkách bylo uvedeno celkem 89 představení a představilo se 107 herců a recitátorů. Na všech přehlídkách byl lektorský sbor, který vedle nominací a doporučení na postup uděloval individuální ocenění. Ta byla předána na slavnostním setkání východočeských divadelníků na závěr divadelní sezóny 29. listopadu 2003 - celkem bylo oceněno 95 výkonů. „Oficiálně“ jsme tedy viděli na 200 inscenací!

Za hranicemi regionu měla veliký úspěch červeno-kostelecká Zelňačka a Amatéři, kteří mimochodem, kromě Zlatého hronovského Aloise dobyli i řadu divadelních pražských scén, včetně Činoherního klubu. Dokonce byli oceněni mezi prvními desíti nejlepšími inscenacemi roku - v anketě Divadelních novin! Pepa Tejkl se vyšvihl se Šviháky vedle Morávků, Pitínských, operních Willsonů a Radoků. A ještě Pastýřka putující k dubnu svitavských tam zazářila, škoda že nemohla dorazit na Hronov.

A teď z jiného soudku: minulá valná hromada od-

Předseda a místopředseda VSVD

startovala téma, které i v Hromadě probíhalo jako latentní diskuse o možných změnách v propozicích Jiráskova Hronova. Můžeme se pochlubit, že vzácnou shodou náhod a pohotovostí Mirky Císařové se odborná rada pro divadlo a posléze i festivalový výbor nemohli nezabývat návrhy, které vznikly na naší půdě a při jednání představitelů ochotnických svazů na JH. Jako prezidentem Benešem blahé paměti v únoru 1948, byly všechny naše návrhy přijaty. – A změnilo se mnohé od podlahy: systémem nominací na tzv. licencovaných přehlídkách, programovou radu budou tvořit předsedové národních porot a prostor dostanou i tzv. nelicencované, tématické přehlídky. Zamezí se prostě spekulacím při výběru a zprůhlední odpovědnost za to, kdo to tam, ksakru, poslal. Ten člověk se bude vždycky nějak jmenovat - já např. můžu za to, kteří budou hrát na Hronově 2004 Slováci, neb jsem je na podzim v Martině vybral. Vše najdete v informacích ARTAMy a v Amatérské scéně.

Jako spoluúčastníci vyhlášení Zlatých Tylů můžeme mít radost, že tímto odznakem byli loni dekorováni pánové Antonín Lauterbach z Chlumu nad Cidlinou, Josef Mlejnek z Vysokého Mýta, Jiří Kubina z Červeného Kostelce a manželé Hejralovi z Vysokého nad Jizerou. Počet nominací na udělení Zlatých Tylů z našich krajů od roku 2004 se může zvýšit, protože do nominujícího společenství přistoupilo ústeckoorlické OSD. Ani další ocenění, které VSVD iniciovalo, se neminula výsledkem. Předseda VSVD obdržel Cenu MK ČR (což je formulováno na ručním papíře jako cena „za neprofesionální divadelní a slovesné obory“, takže diplom neradno ukazovat, ani kamarádům, zní to poněkud pejorativně). A byla to již druhá cena do našich řad, prvním držitelem historickým je Karel Šefrna. Nu a uvidíme, zda letošní cena nepoputuje opět na základě naší nominace - pro rok 2004 jsme navrhli Prof. Jana Císaře...

Z povinností rady VSVD je největším úkolem vydávání zpravodaje Divadelní Hromada, který nás spojuje a baví. Vyšla všechna plánovaná tři čísla, v květnu, červenci a v listopadu na celkem 188 stranách. Každé číslo

opatřil úvodníkem jiný autor (Gregar, Tejkl, Císař), a vůbec se rozšířily řady dopisovatelů - což je obzvlášť potěšitelné. Změnili jsme režim vydávání - jarní číslo až v květnu, aby plně reflektovalo krajské postupové přehledky. A konečně - radostné je, že Divadelní Hromada je stále oceňována i Českým literárním fondem, který nám dává nezanedbatelný grantik. Jinak by naše členské příspěvky musely být součástí transformace ekonomiky směrem nahoru.

Takže k penězům - bude o nich ještě řádná řeč ve finanční zprávě, ovšem dovolte jen toto: Union banka nás okradla o 20 tisíc, přesto jsme měli jen o šest tisíc větší výdaje než příjmy. Ale ztrátu bylo z čeho zaplatit, protože zůstatek na kontě, tedy pro zlé časy, máme stále vyšší než 190 tisíc. Příjmy naše byly téměř dvojnásobné PROTI roku 2002, skoro 700 tisíc. Ale také jsme je utratili v dvojnásobném množství, což svědčí o naší akceschopnosti - a vyúčtování grantů za 478 000,- Kč nemá chybu a našimi donátory bylo s povděkem přijato. Myslím, že můžeme poděkovat jak naší pokladnici Karle Dörrové, tak revizní komisi, že to takhle jde. A poděkování patří i ekonomce Impulsu Ivance Svobodové. Z informací o hospodaření stojí za pozornost, že už účetně a bankovně fungujeme normálně u České spořitelny.

Když jsem u děkování, neměl bych pominout Divadlo Jesličky, které pro VSVD dělá mnoho a mnoho práce. Poděkovat za přízeň musíme všem partnerům a spolupřátelům přehlídek, našim milým sponzorům - převážně veřejným institucím jako je Ministerstvo kultury ČR, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, město Hradec Králové, a již zmíněný Český literární fond. Za opět bezchybnou spolupráci krajskému Středisku amatérské kultury Impuls a jmenovitě jeho ředitelce Jarmile Šlaisové - zvláště za to, že Impuls je stále inspiračním zdrojem pro veřejnou správu, jak totiž lze v současné době grunderského kapitalismu, který nemá mnoho vkusu a kulturnosti, poměrně levně podporovat nezisková sdružení smysluplným způsobem a nikoliv jalovými dotacemi na protidrogové plakáty.

Chtěl jsem poděkovat i svým kolegům z odstupující rady VSVD, která se sešla třikrát za volební období. A bylo jí líto, že už musí zase odstupovat. Takže na poslední radě vznikl návrh, který vám předkládáme - změnit organizační řád VSVD, a to § 2, odst. 2.1. přidáním věty *VOLEBNÍ OBDOBÍ RADY A REVIZNÍ KOMISE JE DVOULETÉ*. Tento návrh nenaruší literu stanov, kde není volební období orgánů limitováno. Navíc v případě nutnosti mají stanovy i organizační řád ustanovení o mimořádném svolání valné hromady, kdyby např. docházelo ke katastrofám. Myslím, že parlament by se od nás mohl učit, ale oni to mají, bohužel, na čtyři roky. V průběhu dalšího jednání dáme o této změně hlasovat.

Bohužel se s radou loučí Alenka Kašparová z Chrudimska, protože přesídlila do Prahy, Jan Linhart z Náchoda je pracovně a muzikantsky velmi zaneprázdněn a Karla Dörrová, která má taky důležité důvody. Na kandidátce se staronově nachází Alena Exnarová, která zároveň bude VSVD zastupovat na festivalovém výboru Loutkářské Chrudimi. Chybí nám ale, bohužel, zastou-

pení Chrudimska, což by členové mohli zvážit v nadcházejících volbách doplněním vhodného kandidáta.

A úplně na závěr. Mám radost, že VSVD je dobrou a silnou organizací, která má k dispozici bezvadný tým spolupracovníků – svou radu – svůj více než dvacetičlenný „parlament“. Mám radost, že se rádi vidíme a že se máme rádi a že se pořád něco pěkného děje a že se držíme citátu Kena Mc Keitha z titulu podzimní Hromady - „Jestliže světu nedáváte to nejlepší, pro jaký svět si to schováváte?“ Děkuji za pozornost.

Alexandr Gregar, t.č. předseda VSVD

Zpráva o finančním hospodaření VSVD v roce 2003

Počáteční stav majetku k 1.1. 2003

hotovost v pokladně činila	1 452, 60
zůstatek na běžném účtu u UB	199 171, 32

Zůstatek k 31.12. 2003:

hotovost v pokladně	4 390, 50
Běžný účet u Union Banky	190 136, 04

2. Příjmy celkem v roce 2003

z toho	693 320, 31
členské příspěvky	22 570, -
příjem z darů a dotací	478 000, -
Ministerstvo kultury ČR	135 000,-
Magistrát města HK	173 000,-
Krajský úřad HK	150 000,-
Nadace ČLF	20 000,-
Fond pojištění vkladů	181 175, 66
úhrada SČDO za poroty	3 000, -
úroky na účtech VSVD	1 574, 65
převody BÚ (hotovost)	7 000,-

3. Výdaje celkem v roce 2003

z toho	699 417, 69
SČDO Praha podíl nákladů Zlatý Tyl	1 500, -
provozní režie sdružení	11 611, 40
vyúčtování dotací	478 000, -
saldo úpadku Union Banky	201 306, 29

4. Hospodářský výsledek

Vzhledem k tomu, že saldo dluhu z padlé UB činí 20 130, 63 Kč, převýšily výdaje v r. 2003 příjmy o 6 097, 38 Kč.

Zprávu předkládá: Karla Dörrová, hospodář VSVD, schválil: Jan Merta, Pavel Labík a Břetislav Lelek, členové revizní komise.

Zpráva revizní komise za rok 2003

Revizní komise ve složení Pavel Labík, Břetislav Lelek a Jan Merta provedla dne 16.2.2004 kontrolu vedení účetnictví VSVD za období roku 2003 s tímto výsledkem :

VSVD vede jednoduché účetnictví, zápisy v peněžním deníku jsou vedeny chronologicky a odpovídají zůstatkům hotovosti v pokladně i pohybům na účtu, jakož i předloženým příjmovým a výdajovým doklady a výpisům z banky.

Komise zkontrolovala a odsouhlasila též správnost součtů a převodů jednotlivých sloupců peněžního deníku. Bankovní účet vedený začátkem roku u Union banky doznal po krachu tohoto peněžního ústavu značnou újmu. V účetnictví byla proto provedena příslušná korekce a zřízen nový účet v České spořitelny. I když nám bylo poukázáno zpět přes 190.000 Kč, představuje ztráta zhruba dvacet tisíc celoroční příspěvky členů VSVD! Požadavek na vrácení této částky byl uplatněn 22. 8. 2003 jednatelkou VSVD u Krajského soudu v Ostravě.

Nebylo kontrolováno vyúčtování grantů poskytnutých na schválené akce VSVD, neboť jej provádí Impuls, který vydanou částku celkově za každou akci fakturuje VSVD. Doklady spojené s těmito výdaji jsou tak předmětem účetnictví Impulsu a podléhají kontrolám prováděným v této instituci ji nadřízenými orgány.

Revizní komise, po podepsání účetní evidence předsedou, uděluje Radě VSVD absolutorium a doporučuje poděkovat Karle Dörrové za vedení účetnictví v minulém období a za několikaleté působení v Radě VSVD. (Podepsání Pavel Labík, Břetislav Lelek, Jan Merta)

Zpráva o stavu členstva

K 1. 7. 2002 byly vydány nové členské legitimace 140 individuálním členům a 13 kolektivním členům. K 15. únoru 2003 (valná hromada VSVD) registrováno 147 individuálních členů a 15 kolektivních - členství obnovily soubory v Meziměstí a Třebachovicích. Od té doby řady VSVD rozšířili Petr Malý, Josef Žid a Milan Vorlík ze souboru Černí šviháci, Karel Uhlíř z vambeveckého souboru a pan Vladimír Hrubý ze souboru Jirásek Nový Bydžov, který v loňském roce obnovil činnost.

Máme tedy 152 individuálních členů a nově jsme do svých řad jmenovali čestným členem pana Jiřího Valentu. K 15 kolektivním členům přibyl soubor Vojan z Brněnce, na našem účtu se objevila jeho první platba ve výši souborového členského příspěvku. Tedy k valné hromadě 2004 máme 16 kolektivních členů. V roce 2005 proběhne výměna členských legitimací a provedeme nové aktuální jmenovité sčítání. Zprávu předložila tajemnice VSVD Naďa Gregarová

Zpráva volební komise

Hlasovací lístky obdrželi všichni přítomní členové VSVD. Soubory, které mají kolektivní členství, využily svého práva hlasovat za své přítomné i nepřítomné členy na valné hromadě třemi hlasovacími lístky. Odevzdáno bylo 55 platných hlasovacích lístků a plný počet 55 hlasů obdrželi všichni navrhovaní členové Rady VSVD

i revizní komise.

Všichni navrhovaní členové Rady VSVD a revizní komise tak byli zvoleni.

RADA VSVD

zvolená Valnou hromadou 21. února 2004

František ŠTIBOR	Havlíčkův Brod
Miroslava ČISAŘOVÁ	Hradec Králové
Alexandr GREGAR	Hradec Králové
Nad'a GREGAROVÁ	Hradec Králové
Josef TEJKL	Malá Ledská
Břetislav LELEK	Hradec Králové
Jaroslav JOSEF	Proseč
Milan ZLESÁK	Luže
Miloslav HÝBNER	Miletín
Petr KOUBA	Pardubice
Milan PERGER	Kostelec nad Orlicí
Petr HAKEN	Turnov
Petr ZÁRUBA	Turnov
Jiří POŠEPNÝ	Vysoké nad Jizerou
Heidemarie SEKÁČOVÁ	Staré Město
Blanka ŠEFRNOVÁ	Svitavy
Pavel ŠVORČÍK	Úpice
Petr HÁJEK	Ústí nad Orlicí
Martin MALÍNEK	Ústí nad Orlicí

REVIZNÍ KOMISE

zvolená Valnou hromadou VSVD dne 21. února

Alena EXNAROVÁ	Hradec Králové
Jan MERTA	Hradec Králové
Pavel LABÍK	Červený Kostelec

USNESENÍ VALNÉ HROMADY VSVD,

která se konala dne 21. února 2004 v divadle Jesličky v Hradci Králové za účasti 41 řádných členů a 5 zástupců kolektivních členů.

Valná hromada členů VSVD

I. bere na vědomí:

- výroční zprávu předsedy Alexandra Gregara o činnosti VSVD v roce 2003
- zprávu hospodářky Karly Dörrové o hospodaření v roce 2003
- zprávu tajemnice Nadi Gregarové o stavu členstva
- zprávu předsedy revizní komise Břetislava Lelka o správnosti a kvalitě hospodaření a vedení účtů

II. potvrzuje

výsledky voleb do orgánů VSVD pro období do další valné hromady dle Stanov VSVD, a to

- rada VSVD ve složení František Štibor (okr. Havlíčkův Brod), Mirka Čisařová, Alexandr Gregar, Nad'a Gregarová, Josef Tejkl, Břetislav Lelek, (okr. Hradec Králové), Jaroslav Josef, Milan Zlesák (okr. Chrudim), Miloslav Hýbner (okr. Jičín), Petr Kouba

(okr. Pardubice), Milan Perger (okr. Rychnov nad Kněžnou), Petr Haken, Jiří Poslušný, Petr Záruba (okr. Semily), Blanka Šefrnová, Heidemarie Sekáčová (okr. Svitavy) Pavel Švorčík (okr. Trutnov), Petr Hájek, Martin Malínek, (okr. Ústí nad Orlicí).

- revizní komise ve složení: Pavel Labík, Jan Merta, Alena Exnarová

III. schvaluje

- úpravu organizačního řádu § 2, odst. 2.1. doplněním věty: Volební období Rady VSVD a revizní komise VSVD je dvouleté.
- program VSVD pro rok 2004
- jmenování pana Jiřího Valenty a paní Jany Albrechtové dle článku II Stanov VSVD svým čestným členem neb zásluhy o ochotnické divadlo prokázal všeliké a účtyhodné
- návrh na udělení Zlatého Tyla v r. 2004 Miroslavu Houšťkovi a Bedřichu Beranovi (Hronov), Lídě Honzové (Havlíčkův Brod), a připojuje se k návrhu OSD OÚstí nad Orlicí udělení ZO JKT Olze Vetešnickové (Pardubice)
- návrh na Cenu MK ČR za rok 2003 - Prof. Jana Císáře

IV. ukládá:

- radě VSVD zvolit ze svého středu předsedu, jednatele a pokladníka
- revizní komisi VSVD zvolit ze svého středu předsedu RK
- radě VSVD zajistit agendu a činnost VSVD a redakční rady Hromady a vypracovat rozpočet sdružení s přihlédnutím k výsledkům grantových soutěží

Za správnost: Mgr. Alexandr Gregar, předseda VSVD

A nakonec...

Valná hromada přivítala do řad čestných členů VSVD Jiřího Valentu a Janu Albrechtovou, poděkovala Karličce Dörrové za spoustu let spolupráce jako pokladní sdružení, členky redakční rady etc., protože se Karla rozhodla opustit tyto funkce a trochu si užít.

Jiří Valenta bude jistě jako čestný člen VSVD ozdobou našeho sdružení. Jednak si ho vážíme pro jeho lvi podíl na Dějinách a Místopisu českého amatérského divadla, jednak se s obrovskou vůlí a entuziasmem vrhl s miletinskými do vybudování muzea Národního divadla podkrkonoší... A nebylo by VSVD bez nové čestné členky Jany Albrechtové, kterou marodění trochu uzemnilo do Častolovic, odkud nám bude posílat své zprávy a zážitky. A na úplný závěr Valné hromady uvedla pražská VOSTO5 své představení Sníežka, výborné, báječné. Tak zase za rok.

D I V A D E L N Í

VALNÁ HROMADA
VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ
JMENUJE TÍMTO
DLE ČLÁNKU II STANOV VSVD
SVÝM

Čestným členem

pani
Janu Albrechtovou

*neb zásluhy o ochotnické divadlo
prokázala ošelike a účtyhodné*

Hradec Králové 21. února 2004

Mgr. Alexandr Gregar
předseda VSVD

Hromada zvaná valná očíma Jany Albrechtové

Valných hromad VSVD se účastním ráda, letos pak obzvláště. Neb mi Naděnka prozradila sladké tajemství - stanu se čestným členem. Juch! Zdá se, že jsem shledána tedy již dosti starou a vzhledem k mému psavství možná i lehce zasloužilou?! No, zapýřila jsem se, proč to nepřiznat, a požádala o doprovod svého muže Františka, neb málo platné, auta od naší havárky užíváme jen na velmi krátké vzdálenosti, nějak se bojíme těm bujným mladým rychlojezdcům bránit ve výhledu, a samostatné výstupy a sestupy z vlaku pro mne ještě nepřicházejí v úvahu.

Pak jsem se jen dychtivě rozhlížela, přišli jste skoro všichni, které znám, a schůze byla připravena opět prvotřídně. Což není pro nás, kteří známe Sašu a vejbery, Nadu atd. nic zvláštního. Ale František žasl! A to je u mého muže, Pepa Tejkl by mohl povídat, hodně co říct. A tak po zhlédnutí perfektně provedených ceremonií s volební, mandátovou i návrhovou komisí vyslechl

téměř v pozoru celou zprávu našeho předsedy o činnosti a nejen že neusnul, nýbrž téměř se stupňujícím napětím sledoval jak výčet veškeré (bohaté!!) činnosti souborů, Rady, místních organizátorů všech přehlídek, tak trefně Sašovy eskapády do srovnávání s jinými společenstvími, náš drahý Parlament ČR nevyjímaje. A musel konstatovat, že kdyby si všichni, kdo něco společně pro něco i někoho dělají, počínali takhle smysluplně, obratně, s vtipem, šarmem a humorem, jsou ty naše Čechy, Morava i Slezsko jedna rajska zahrada...

Dlužno říci, že jinými slovy, ale stejně upřímně a hlavně hned a nahlas, tlumočili podobné pocity i milí hosté - nový předseda Svazu českých divadelních ochotníků, sympatický Plzeňák, jehož jméno jsem bohužel zapoměla (Dr. Jaroslav Vyčichlo, pozn. red.), a jeden z nejvitálnějších starých mladíků, které jsem kdy viděla, Pražan Jiří Valenta. Zdálky trochu jako pan Podskalský s tím mužně bonvivánským plnovousem, v očích šibalství a neustálý shon po dalších a ještě novějších informacích. Tentýž, který stojí za projektem Dějin českého amatérského divadla, čtyřdílného divu světa a důkazu, že jde vymámit z jalové krávy tele, když se hodně chce. Jiří Valenta se stal rovněž čestným členem a já musím říct, že u něj to sedí hodně přesně. Bez hecu - kam se za ním hrabu, hrabeš, hrabeme... A do třetice Kája Dörrová! Co ji znám, vždycky jakoby vzađu. Ovšem jako mocná šedá eminence, bez níž si nejde představit moc věci. Tož tak, v září obou jsem kapku vybledla, vážně, připadám si jako ta třetí sudička, však víte. Utěšuju se jen tím, že ostatní si holt musí ještě trochu počkat, a hlavně přes čtyřicet let vydržet! Přesně tak dlouho např. znám pana profesora Císaře, který nám otvíral tvrdé lebi na Vavříčkově prvním kurzu v novodobých dějinách ochotnictva v počínajících zlatých šedesátých. A jelikož se pan profesor stane, docela určitě, našim třetím nositelem Ceny ministra kultury za "neprofesionální činnost v oboru amatérského divadla", či jak to znělo, tak i já aspoň takhle posílám blahopřání.

Sám fakt, že po všech těch řečech probíhala diskuse a názor odporující návrhu nebyl vysmán, nýbrž věcně, přesně a vlídně (Mirkou a Alenou) vyvrácen natolik přesvědčivě, že jeho nositel pak "oběma protivnicím" poděkoval za informace, které neměl, nechal ve Františkovi dojem největší. To se vážně v české kotlině nenosí! A tak natěšen zhlédl i jaré, inteligentní, hravé a nápadité skotačení čtyř prima kluků z Prahy (VOSTO5) a tleskal nebývale, očekávaje, že po deseti aplausech bude třeba přídavek.

Bohužel, hoši nasadili kulicha a odjeli do své stovčaté tak rychle, jak rychle prořídly davy valnohromadánů - jen to přišlo Františkovi, diváku divadelním vzděláváním nedotčenému, kapku líto. No příště.

Hodně zdraví všem nově i staronově zvoleným výborům, předsedovi a Nadě přeje čerstvá čestná členka

Al. Brechtová

KOHO OZDOBÍME ZLATÝM TYLEM V ROCE 2004

Ludmila HONZOVÁ (26. 11. 1939)

Současná režisérka, ale hlavně duší i tělem herečka a zároveň zakládající členka divadelního souboru v roce 1969, který dodnes vyvíjí v Havlíčkově Brodě činnost, od roku 1983 pod názvem Adivadlo.

S herectvím začínala v roce 1958 v souboru ZK Pleas v Havlíčkově Brodě a těch divadelních rolí, od princezen až po role charakterní, je pěkná řádka. Ta životní ji potkala v roce 1999 v postavě Eržiky Orbánové v úpravě Ōrkenyho Kočičí hry, která je na repertoáru souboru dodnes pod názvem Stojí za to žít...?!

V Třebíči na národní přehlídce v roce 2000 byl Lídín herecký výkon v postavě Erži oceněn čestným uznáním. Byl to právě herecký talent, který Lídu Honzovou k divadlu přivedl. Její čínorodá a po dalších poznatcích toužící povaha ji v roce 1977 přivedla ke studiu LK VČK, obor režie a tím to začalo. Vše, co do sebe za studia vstřebala, okamžitě přenášela do souboru. Zorganizovala pro ostatní členy dvouleté studium herecké práce a přivedla několik osobností z profesionálního divadelnictví k odborné spolupráci (hlasová a pohybová výchova, dramaturgie, režijní spolupráce). Tím nastolila v souboru nové metody režijní a herecké práce. I ten název Adivadlo (amatérské, aktivní) byl její nápad. Jako režisérka se představila v roce 1979 hrou Ze života hmyzu bratří Čapků. Pak v roce 1981 následovala dosud nejúspěšnější inscenace Adivadla – Gogolova Ženitba. Hrál se čtyři

roky celkem 36krát. Z národní přehlídky ve Svitavách byla doporučena k recipročnímu hostování v Belgii (rok 1983). Třetí divadelní režii v roce 1987 byla Žízeň u pramene J. Edlise, která zvítězila v roce 1988 ve Svitavách. Lída zde dostala ještě cenu za režii a dramaturgickou úpravu. V roce 1992 následovala pohádka Jak se kradou princezny (společná režie se Zdeňkem Stejskalem), která byla v roce 1993 uvedena na národní přehlídce Popelka Rakovník. Další divadelní režie následovala až v roce 1995 pohádkou Ábrdy bábrdy podle scénáře J. Čapka Thustý pradědeček, lupiči a detektivové (účast na Znojenském stromu pohádek, ve Spišské Nové Vsi a v holandském Brielle).

V roce 2001 měla premiéru inscenace Tři... veteráni!? podle textu J. Wericha, v její dramaturgické úpravě. Kromě těchto divadelních režii ji láska k poezii a melodii české řeči dovedla k 14 komponovaným pořadům veršů, prózy a hudby. Jmenujme alespoň několik: O. Wilde – Šťastný princ, V. Holan – Panychida, K.H.B. – Král Lávr, Tyrolské elegie, B. Reynek - ...krajina oblačných ptáků...

Pořady byly úspěšně uváděny při večerech poezie, vzpomínkových večerech, vernisážích, pro starší žáky ZŠ, studenti SŠ, při předávání cen Podzimního knižního trhu a podobně.

Když sama nerezíruje, navrhuje kostýmy, je pomocnou režisérkou svých kolegů a jak už tady bylo zmíněno, provádí odvážné a osobité dramaturgické úpravy divadelních textů. Dvakrát se jí dostalo i ocenění. Vedle již zmíněné Žizně u pramene to byla cena za dramaturgickou úpravu inscenace Stojí za to žít...?! v roce 1999 v Červeném Kostelci.

V brodském amatérském divadle je zástupkyní ředitele Sdružení ADIVADLO, podílí se nejen na jeho chodu, ale i na chodu divadelního souboru. Ale jeden soubor jí nestačí! Od roku 1997 s operním a operetním kolektivem ve Světle nad Sázavou režírovala operu V studni a operety Polská krev a Cikánský baron.

Zaměřuje se i na děti a mládež. Několik let vedla divadelní kroužek v bývalém Domě pionýrů, učila v dramatickém oddělení LŠU a dramatickou výchovu v brodském gymnáziu. Od roku 1983 je programovou pracovnící Kulturního domu Ostrov v Havlíčkově Bro-

dě. I zde se zaměřila hlavně na děti a mládež a připravovala pro ně vzdělávací a soutěžní pořady. Nejznámější a nejúspěšnější byl cyklický pořad pro studenty středních škol Únos do Brixenu. Opakoval se každý podzim po deset let, pokaždé na jiné téma, které soutěžní družstva zpracovávala v oboru tisk, rozhlas, televize, výtvarná tvorba a krátká literární práce v cizím jazyce. Vítězné družstvo pak skutečně odjelo do Brixenu. Je pravdou, že řada studentů se pořadu účastnila po celou docházku na střední školu a mnozí skutečně v médiích dnes pracují.

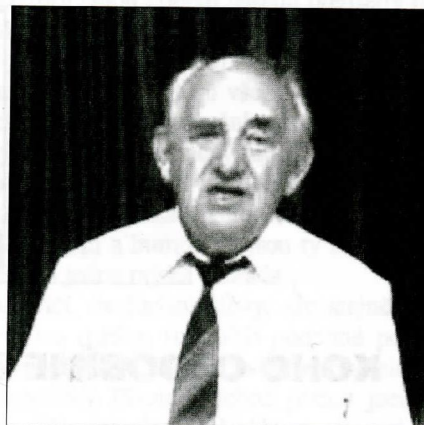
Od roku 1990 byla iniciátorkou a organizátorkou okresních kol soutěží v uměleckém přednesu dětí a mládeže a dětských divadelních, recitačních a loutkářských souborů. O prázdninách pořádá týdenní tábory s výukou cizích jazyků formou dramatické výchovy.

Stála u zrodu přehlídek amatérských divadel dospělých, ať už to byl FRMOL (Fraška, Revue, koMedie, Opereta, muzikál) ve spolupráci s tehdejší KKS Hradec Králové, nebo v roce 1991 přehlídka souborů hrajících pro děti a mládež Dospělí dětem, až do ustanovení nových krajů ve spolupráci s Impulsem Hradec Králové. Z její iniciativy, nápadů a velkého pracovního nasazení se tato přehlídka stala součástí života dětí v celém havlíčkovském okrese. Předchází jí totiž výtvarná a literární soutěž, které se každoročně účastní kolem tří tisíc dětí. Každé dítě dostane za účast v soutěži vstupenku na jedno představení. Výtvarné práce jsou při přehlídce instalovány do veřejně přístupné výstavy Moje nejmilejší pohádková postava, nejlepší literární práce jsou vydávány v brožurě nazvané Moje pohádka.

Aby toho nebylo málo, tak od 80. let minulého století pracuje v různých kulturních komisích, poradních sborech apod., od místních až po celostátní úroveň. A protože má ještě ke všemu určitou schopnost komunikace v německém jazyce, byla v 90. letech vyslána ARTAMOU Praha do Drážďan jako zástupce českých divadelníků při slučování amatérských divadelníků bývalého západního a východního Německa, dále na pracovní čtyřdenní seminář v Německu o seniorském divadle, jako organizační a tlumočnický doprovod divadelního souboru ze Stochova na přehlídce v Hanau. Ještě nutno zmínit její neodmyslitelný podíl na přípravě publikace Obrazy z historie, brodské ochotnické divadlo 1836 – 2002, vydané k 165. výročí českého ochotnického divadla v tehdy Německém Brodě, u jehož zrodu stál Karel Havlíček Borovský.

Jak všechno stíhá? To vrtá hlavou mnoha lidem. Spolupráce s ní není jednoduchá, mnohdy vyčerpávající, ale bez ní si to zatím nikdo nedovede představit. I když už pomalu některé své aktivity předává na jiná bedra!

Marta Hermannová

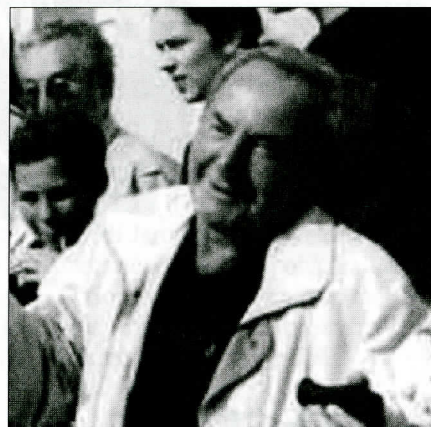
Ing. Miroslav HOUŠTĚK (6. 6. 1929)

Když se v Hronově řekne ing. Houštěk, každého hned napadne divadlo. Divadlu se věnuje skutečně od svého dětství, kdy si ve školním představení zahrál trapaslíka. Coby skaut začal v roce 1946, tedy na 16. JH pracovat v divadelní technice a dospělácké divadlo začal hrát tak, jak je v Hronově zvykem, že kácel lípu v Lucerně. Nejvíce v té době hrál s režisérem Josefem Vavříčkou a od roku 1955 začal vedle hraní i sám režisovat. Vytvořil řadu většinou hlavních rolí a v jeho režii vzniklo mnoho úspěšných inscenací. Kolem roku 1960 začal "boom" tzv. malých jevištních forem, malá divadla rostla jak houby po dešti a to nemohl pan Houštěk nechat přejít jen tak. Přidal se k partě mladých, kteří se o něco takového pokoušeli a vytvořil satirický kabaret. Psal scénky, skládal písničky a hádal se s cenzorem. O tom, že se jednalo o satiru dost ostrou, která se soudruhům nelíbila, svědčí nesmrtelný výrok tehdy známého kritika, soudruha Martince: "Kdyby vás slyšel Adenauer, tak by vám tleskal." To stačilo k tomu, aby se o pana Houšťka začala zajímat STB, soubor přestal být satirickým kabaretem a zanedlouho se rozpadl. Malá divadla se mu stala téměř osudná, protože v roce 1962 do Hronova zavítal Semafor a jejich představení se hronovským souborům tak nelíbilo, že napsali stížnost na ministerstvo kultury. Pan Houštěk, který chtěl ukázat, že v Hronově žijí i slušní lidé, napsal panu Suchému dopis, ve kterém se mu za ty neslušné omluvil. Pan Suchý však tento dopis použil na svoji obhajobu, když byl na ministerském koberečku a to nebylo zrovna nejvhodnější. Pan Houštěk si určitou dobu nezahrál. Stále ho to však táhlo k práci s mládeží a proto založil v Náchodě studio mladých, které od roku 1964 do roku 1970 dosáhlo značných úspěchů a několikrát se dostalo na Jiráskův Hronov. V tomto studiu vchoval celou řadu nadšených mladých divadelníků. Někteří z nich si herectví zvolili za povolání, jako třeba Mírek Středa, Jirka Šmíd nebo Láďa Matějíček, jiní zůstali amatéry, nebo již nehrají, ale láska k divadlu jim zůstala. O tom, že to byla dobrá parta svědčí i to, že se dodnes scházejí, přesto, že je život zavál do všech koutů republiky.

Další plus, které je nutné panu Houšťkovi připsat, je zásluha o realizaci okresního představení hry Aloise Jiráska "Gero" v roce 1970. Při zkouškách, které se střídavě konaly v různých městech, se herci tak poznali a sprátelili, že zmizela dřívější řevnivost a od té doby vzájemně jezdí na svoje premiéry, nebo u sousedů hostují. Gero byl dokončen za pět minut dvanáct, protože za svoje postoje po okupaci "spřátelených armád" se pan Houštěk dostal do nemilosti normalizátorů. Bylo mu zakázáno hrát i režirovat a už vůbec nesměl vést mladé lidi v Náchodském studiu, které se tím rozpadlo. Později mu bylo milostivě povoleno hrát, ale režirovat musel nazapřenou, pod inscenaci se vždy podepsal některý z herců a nebo režie byla kolektivní. Tato podivná situace trvala mnoho let a teprve po převratu v roce 1989 se mu dostalo uznání v očích hronováků. Byl zvolen za starostu města po dvě volební období. Ani jako starosta však nepřestal režirovat a navíc založil při souboru Jiráskova divadla seniorskou skupinu, se kterou dosáhl značných úspěchů i v zahraničí. Zopakoval si i okresní představení, když k 70. výročí úmrtí Aloise Jiráska nastudoval s herci pěti okolních souborů hru Emigrant. Za jeho starostování byla provedena celková rekonstrukce jeviště Jiráskova divadla a dokončena přístavba sálu J. Čapka. Nové moderní technické vybavení JD a přístavba dalšího sálu nesmírně pomohla při zajišťování Jiráskových Hronovů a nebýt toho, těžko by 70. JH mohl být mezinárodním a tak úspěšným. Ing. Houštěk se na organizaci JH podílel celá léta, někdy více, někdy méně, prostě tak, jak mu to bylo dovoleno a poslední léta zcela naplno, ať jako starosta, nebo jako předseda občanského sdružení KRUH, které bylo hlavním organizátorem festivalu. I jeho zásluhou získal si festival Jiráskův Hronov jméno ve světě.

Ing. Houštěk prokázal amatérskému divadlu nejen v našem regionu, ale i v celé republice značné služby.

Luboš Červený

Bedřich BERAN, nar. 25. 1. 1930

Amatérský herec, bývalý jevištní technik a i dnes dobrý duch Jiráskova divadla.

Do hronovského divadla přišel v šedesátých letech, když předtím řadu let hrával divadlo v Polici nad Metují. Připomeňme si z tzv. polického období Zkoušky čerta Belínka, Pět večerů či Od noci k ránu a Tygři kožich. V Hronově se uplatnil nejen jako charakterní herec, ale i jako kulisák, rekvizitář, maskér a hlavně jako všuměl, který umí vyrobit různé divadelní "kejkle". Hrál snad ve všech inscenacích, které hronovský ochotnický soubor připravil. Připomínám např. Ararat, Charleyovu tetu, Hadriána z Římsů, Vejvaru v Kondelíkovi, Chudáka manžela, Lumpacivagabundus, Hrátky s čertem, Otce, Lucernu (několikrát) a v poslední době Luku v Medvědovi A. P. Čechova či Cvrčka v Čapkových Kořistnících nebo lékárníka v Moliérově Zdravém nemocném. Ten výčet není zdaleka úplný, představení se počítají na desítky, zkoušky na stovky a na všechny dojíždí v zimě v létě na jízdním kole z nedalekého Velkého Dřevíče, kde bydlí.

I po vleklých zdravotních potížích Bedřich Beran do divadla stále chodí a opět stojí na prknech, které jsou pro něj tou jednou z největších životních lásek.

I. Richterová

IMPULSY Z IMPULSU

BYLO...

LIBČANY PO TŘICÁTÉ druhá část

O slavnostním zahájení třicátého ročníku libčanské loutkářské přehlídky O cenu Matěje Kopeckého jsme již psali v minulém čísle Hromady. Nyní tedy pár poznámek o jejím průběhu.

Kromě dvou zahajovacích představení rodiny Kopeckých v neděli 2. 11. se hrálo ještě o dalších čtyřech nedělích. Průběh celé přehlídky byl takový zvláště pohodový. Jestli to způsobilo zdařilé slavnostní zahájení, vzpomínka na nedávno zesnulého herce Draku Matěje Kopeckého, který byl jejím pravidelným účastníkem anebo to, že přehlídka dostala konkrétní určení jako přehlídka loutkářských souborů, které se programově zabývají divadlem pro děti - tak jak byla pro tento ročník vyhlášena - kdo ví? Na výzvu v Hromadě reagovalo v krátké době 6 souborů, které svými inscenacemi naplnily program přehlídky. V Libčanech se tak hrálo po celý listopad a vždy před naplněným sálem. Svoje vykonala, podle slov místostarosty Jiřího Poláka, který se letos spolu s paní Ryklovou a dalšími o přehlídku velmi staral a uváděl všechna představení, důslednější reklama v okolních obcích i v Libčanech. Vyplatila se.

Přehlídka dostala tedy své konkrétní určení. Také výběr vítězného souboru a inscenace pro získání Ceny přehlídky nebyl ponechán jen dětským divákům jako obvykle. Pořadatelé ustavili osmnáctičlennou porotu z dětí místní školy ve věkovém rozsahu od první do osmé třídy, ve které byli vždy dva zástupci z jedné třídy. Jen z osmé byly zastoupeny třídy dvě, A i B. Tento vzorek dětí, který organizovala paní učitelka Šlechtová, nesl na svých bedrech celé rozhodování. Bylo zajímavé pozorovat na zápisech ze schůzek poroty, jak se názory dětí-porotců s postupující přehlídkou proměňovaly a upřesňovaly. Jednoznačně v jejich rozhodování vítězila představení hraná marionetami. Mezi nimi se totiž hlavně rozhodovalo o prvním místě. I když se mezi první trojici dostala i inscenace maňásková, Perníková chaloupka souboru Na židli z Turnova. Asi proto, že byla

hrána zvesela a svižně a děti se při ní velmi bavily. Ale přece jen marionety zvítězily. Jsou dětem zřejmě blízké jako miniaturní svět dospělých, jako mikrosvět, který děti uvádí nejpřesvědčivěji do života. Svět je jim skrze malé dřevěné panáky daleko bližší.

Dobrá inscenace nabízí i poznání, jak je to v životě zařízeno a jak to funguje. Zdá se, že vítězí srozumitelný a čitelný příběh s hlavním hrdinou, který o něco usiluje a který zápasí o ideály dobra, o čest, o přátelství, prostředky morálně čistými. A je-li proveden takovými divadelními prostředky, které děti zaujmou i pobaví, usnadní jim prožít si spolu s hrdinou kus dobrodružství a pomohou dojít k poznání, že dobro sice vítězí, ale že se o něj musí usilovat. Kde jinde se dostanou tyto základní atributy morálky k dětem v takové míře, jako na divadle dětem blízkém. Pokud ovšem o nich soubor hraje, ve hře je uplatňuje a sám si je uvědomuje. V tom je jedno z poslání loutkového divadla pro děti.

A i o tom rozhodovala dětská porota, neboť jakoby právě z tohoto pohledu inscenace posuzovala a určila vítěze. Vítěze poctila Cenou Matěje Kopeckého za inscenaci, ve které hrdina zpočátku neuspěl, ale později po překonání všech nástrah v čitelných peripetiích nad zlem zvítězil. Byla jí pohádka O Honzovi a víle Verunce, kterou uvedl jako svou vlastní dramatizaci činoherního textu soubor Klubu loutkářů v Úpici.

Je zajímavé, že u dětské poroty tolik neuspěla individuálně hraná hříčka LD Poli z Hradce Králové (Jirky Polehni) Znáte Kačenku, která je vysloveně určena dětem v mateřské škole a hovoří velmi čitelně, výtvarně, dramaticky i herecky citlivě jazykem těch malých dětí o základních vztazích v rodině. Snad se školáci cítili už příliš povzneseni a znali života. Také inscenace hrané dětmi porotu zaujaly méně. Perníková chaloupka dětského loutkářského souboru Boďi Jaroměř, i když hraná marionetami, pásmo Pohádky o zvířátkách, hrané oživanými předměty LS "Tak co" ZUŠ Chlumeck, či maňásková hříčka O dvou myškách dětí z Turnova. Až v samém závěru se rozhodovalo mezi dvěma již uvedenými inscenacemi a tou, která byla nakonec zařazena na druhé místo, o inscenaci Kašpárek na skalním hradě LS Boďi Jaroměř, hranou marionetami. U ní byl sice hlavním hrdinou Kašpárek, ale sám příběh byl až příliš jednoduchý a pro děti asi méně zajímavý.

Závěrečné posezení a vyhodnocení celé přehlídky se

konalo poslední neděli 30.11. po posledním představení. Za velké účasti zástupců zúčastněných souborů, za předsednictví místostarosty Jiřího Poláka, který pomáhal přehlídku před třiceti lety zakládat. Byl přítomen i pan starosta Jiří Pohořský s dary pro účinkující soubory, manželé Novákovi (Kopečtí), paní Ryklová a další místní organizátorky i zástupci Impulsu, manželé Gregaroví a hlavně dětský soubor z libčanské školy, který provedl hudební úvod celé slavnosti. Shrnující slovo měli pak Jan Merta a Břet'a Lelek.

Rozjížděli jsme se v pohodě, obdarování divadlem, pospolitostí a také dárky, které pro nás vyrobily libčanské děti pod vedením paní Pohořské (pěkné a vtipně provedené adventní věnce). Se zvědavým očekáváním ročníků příštích, ve kterých loutkářské soubory budou zase hrát dětem inscenace připravené hlavně pro ně.

Jan Merta

"Úřední" rozhodnutí dětské poroty
přednesl předseda poroty, osmák Josef Brixí.

HODNOCENÍ DĚTSKOU DIVÁCKOU POROTOU

Zhlédli jsme všechna představení, některá se líbila více, jiná méně, ale hodnocení pro nás bylo velice těžké.

Jednoznačně jsme se shodli na tom, že nejpůsobivější jsou pohádky hrané klasickými loutkami - marionetami. Naše porota měla široké věkové rozpětí - od 1. do 8. třídy, ale všechny nás zaujaly stejné pohádky. Hodnotili jsme stupnicí stejnou jako známky ve škole, tedy od 1 do 5 a každý měl na konci možnost udělit „plus“ té pohádce, která se mu nejvíce líbila. Pořadí je tedy takové:
3. místo - LS Na Židli Turnov: Perníková chaloupka,
2. místo - LS Bodi Jaroměř: Kašpárek na skalním hradě,
1. místo - jednoznačně zvítězila pohádka LS Klub loutkářů Úpice: O Honzovi a víle Verunce, měla samé jedničky, 13x „plus“, líbily se loutky, rekvizity, ozvučení, kontakt s publikem i pohádkový příběh.

BYLO...

POHÁREK SČDO

soutěž monologů, dialogů
a individuálních výstupů s loutkou
Hradec Králové, Divadlo Jesličky, 10. ledna 2004
Lektorský sbor:
Alexandr Gregar, Tomáš Komárek, Pavel Švorčík

Pohárek, poloplný poloprázdný...

Každoroční entrée maratónu regionálních přehlídek se vždycky odbývá v královéhradeckých Jesličkách. Jejich principál, Pepa Tejkl, tady o prvním novoročním vikendu tradičně uvádí Pohárek SČDO. Což jest soutěž v přednesu monologů a dialogů, klání v divadle jednoho herce a dokonce i ve výstupech s loutkou. Něco mezi divadlem a psem, tedy recitací, chtěl jsem říci...

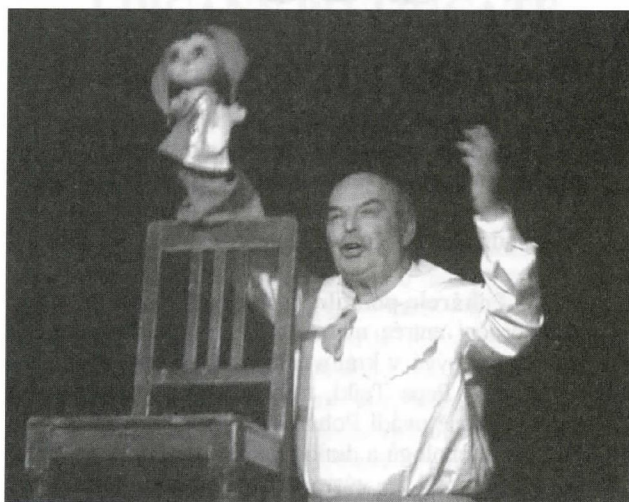
Není totiž snadné rozpoznat (alespoň v dnešních teskných dobách) divadelní monolog od recitace básně. Zvlášť není-li herec vybaven a připraven coby postava, coby postava v příběhu, coby postava v divadelní atmosféře, natož s tajemným metaforickým sdělením. A pak s tím má divák potíž, těžko může posoudit úryvek ze hry jako monolog. To by musel mít hlavu a patu, začátek a konec, ba co říci, dokonce možná i příběh, který by vydal za celou hru. Často však je monolog a pohříchu i dialog jen vystřiženým kusem kabátu, který se stal pouhým kusem látky – a z ní těžko usuzovat, zda byla z rukávu či ze zad. Tato potíž byla letos evidentní.

Výstupy s loutkou si nejlépe pamatuji ze svého mládí, když jezdil po venkově Josef Skupa a předváděl marionetové výstupy různých muzikantů a artistů. Jak brilantně ti vodiči markýrovali své kousky jako živé a já jako dítě byl u vytržení! Dnes se něco takového chce po amatérském loutkáři. Proč ne, uvidíme! A konečně divadlo jednoho herce, disciplína přetěžká, neb upoutat pozornost sám sebou na dobu několika desítek minut a nenučit, to umí málokdo. Víme o tom své, vid', Petře Hájků, je to dřina, že jo!

Takže, jak to s tím pohárkem letos bylo? Bohužel od

Herci divadla Exil

Loutkář Jiří Venc, foto Michal Drtina

všech těchto avizovaných chodů bylo prostřeno velmi málo. Pět dam vystoupilo v monolozích, jeden odvážlivce předvedl monolog mužský, divadlo jednoho herce (1 ks) bylo vlastně vystoupením s loutkou a vystoupení s loutkou (1 ks) zas žádnou loutku nepředvedlo, kromě o židli opřeného Kašpárka. Toho Jirka Venc z České Třebové, nestor těchto přehlídek (je ročník 1938) a přírodní úkaz divadelní, neudržel ke škodě věci ani vzpřímeně, a s přibývajícimi jeho řečmi i loutce padala hlava únavou. A tak, sranda s Venclem specifická, se vytrácela s interpretovou pamětí. Byl to tedy jen polovýstup, nic k vrcholu... A ještě pět dialogů také předvedeno, nejvíce členy pardubického divadla Exil, kteří vystříhali, a aby nedošlo k omylům (stejně došlo), vysvětlivkami opatřili některá svá repertoárová čísla (Natěrače, Jak je důležité mít Filipa, Noční rozhovor ad.). Masivně s tím konkurovali protagonistům z Hradce Králové, kteří spíš ale tíhli k ženskému monologu. Přespolní z jiných míst přijeli jen z Nového Města nad Metují a zmíněný Venc

Jiří. Takže pohárek stran účasti poloplný...

A co s výsledky „uměleckými“? Je pravdou krutou, že u těchto „disciplin“ je herec vždycky sám a nahý. Je mu moc vidět do krámu. Upoutává tím, jak mluví, co dělá, jak to dělá, jak tedy jedná, jakou má fantazii a představivost, smysl pro prostor, prostě jaký má na to talent. Tady se neztratí v křoví, vše se soustřeďuje pouze na něj.

A tak bolestí interpretačních bylo, nepoučitelně, jako v minulosti deset tisíc! Děsila neskutečně špatná jevištní řeč, k zoufání nedbalá až nesrozumitelná, a především u královéhradeckých - bohužel u jesličkovských frekventantů! V Pardubicích na to zřejmě dohlíží rozhlasový režisér Petr Kouba a Exil tímto neduhem tak mocně netrpí.

Dále - mnohdy interpreti na své party nestačili - předstírat utpení Marie Antoinety na popravčí káře jedoucí ke gilotině, je pro šestnáctiletou interpretku skutečně tristní úkol. Zvlášť když ji režisér situačně umístí jako Marušku mezi jahody.

A konečně - bezinvenční interpretace textů, přibližné jednání, rádobyrealismus, předvádění monologu nebo dialogu bez vztahu k dramatické situaci nebo jen jako „úryvek“ ze hry, diváku, domysli si! Herci přijdou, stihnou si kousek komedie, režisér v tom nechá i témata nesrozumitelná bez kontextu inscenace, prostě bez hlavy a bez paty. Co to pak sledujeme? Že je herec dobrý, že je schopen přejít jeviště a neublížit si? To ale není soutěž v uměleckých disciplínách, to je casting, vážení! Páni režiséři, více soudnosti!

A tak „posuzovatelé“ Komárek, Švorčík a Gregar vybrali pro národní přehlídku v Bystřici u Olomouce (a to se s verdiktem ještě dlouho trápili) pouze monolog Simony Hřebíčkové z Hradce Králové, která potěšila svou interpretací Haškovy povídky Šálek černé kávy (vida - jaký vlastně monolog?). Zdivadelnila ji i humorným nadhledem, hereckou charakteristikou, sympatickým hereckým projevem a zvlášť jasnou a čitelnou výstavbou výstupu. Měl totiž začátek, děj, vrchol a závěr, což se u ostatních říci nedá.

Divadlo jednoho herce v provedení Kristiny Langové (rež. Jiří Polehňa) se nakonec proměnilo v individuální výstup s loutkou, který byl i pány lektory takto vnímán a oceněn - především pro to, že je v něm invenčně zaděláno na chytrou transkripci pohádky o Sněhurce, která však chce budovat, pilovat, sžívat se (na Pohárku šlo o premiéru, navíc byla Langová po plese).

A konečně - z jevištních dialogů se zadařilo nejvíce předvedené situaci z Nočního rozhovoru pardubického Exilu (rež. Petr Kouba). Výstup nabídl divadelní atmosféru, emotivní zážitek, představil dokonce i určitým způsobem promyšlenou samostatnou existenci části z celku. Prostě, podíváme-li se na letošní Pohárek okem divadelním, musíme bohužel konstatovat, že byl poloprázdný...

Alexandr Gregar

VIDĚLI
JMEFLIRT
PANÍ LENKY

Ochotnické soubory vždycky přitahovaly „populární kusy“. V době předtelevizní to bylo pravidlem, že se třeba v Ústí nad Orlicí dávala na ochotnickém jevišti právě „v Praze“ populární hra, v níž se na profesionálním jevišti blýskal nejeden slavný herec. A trocha toho úspěchu tak padala i na venkovské jeviště. Publikum se totiž bavilo stejně skvěle jako v té Praze, někdy i víc, protože oblíbenými komiky byli ti místní...

Bulvární hra má i v dnešních ochotnických sálech své místo – a pokud je secvičena nápaditě a vkusně, a pokud i amatérský herec je herec, pobaví nejen nejbližší, tedy domácí publikum. To mohu dosvědčit na příkladu ústeckoorlické inscenace **Kdes to byl(a) v noci** od Alana Ayckbourn, hry jakoby vystřižené z Brodwaye a jako z oka vypadlé dnes populárním sitcomům.

Bláznivá zápletky, různá nedorozumění, tři manželské páry, flirty, žárlivosti, skandály – takové jsou ingredience Ayckbournovy hry. Aby se lidi bavili, neb od toho je napsána, musí se hrát svižně, vtipně, přitom pravdivě a s nadhledem. To všechno inscenace, kterou režírovala Lenka Janyšová, v sobě má. Výborné pány, Petra Hájka a Martina Zahálku, noblesní Lenku Kaplanovou, vtipný „komický“ pár, který vystříhli Ladislav Skalický a Věra Hájková, dobře a nápaditě vymyšlené situace, vtipná scéna, co si přát víc? Však také publikum jede na vlně, kterou mu ústečtí dobře vyladili, a baví se velmi náramně. Viděl

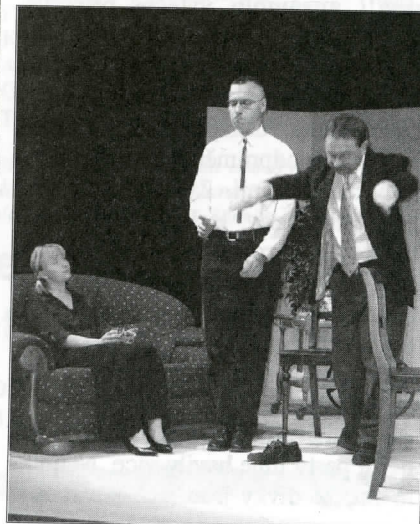
jsem to představení v Králíkách, tedy daleko od Ústí, kde možná Petra Hájka neznají. Diváci přijali představení se zalíbením, jako kdyby přijeli herci z metropole a jakoby to hrál třeba Nárožný nebo jiná hvězda „až z Prahy“.

Režisérka Lenka Janyšová si „zaflirtovala“ s náročnou situační komedií a můžeme říci, že zdařile. Po zkušenostech se studentským divadlem se poprvé vydala cestou „tradičního“ divadla. Ale nezapomněla na nic, co ji na režírování přitahuje z moderní divadelní magie, kterou nasávala na řadě hrnovských a vysockých kurzů. Věřím, že z toho flirtu bude za čas velká láska.

-sg-

Divadelní soubor Vicena
Ústí nad Orlicí

Alan Ayckbourn:
Kdes to byl(a) v noci.
Režie: Lenka Janyšová
Kontakt: tel.: 608 752 608
e-mail: janysova@gymuo.cz

NEJKRÁSNĚJŠÍ VÁLKA

(Renčín-Čiháková-Brabec)

Tohoto, do značné míry již „profiláknutého“ titulu, se tentokrát chopil v jičínském K-klubu režijní tandem Martin Zajíček-Hana Krásenská.

Tato reflexe je psána po zhlédnutí čtvrté reprízy 13. února 2004, přičemž premiéra se konala 5. prosince 2003.

Jak všeobecně známo, Vladimír Renčín v roce 1980 upravil Aristofanovu *Lysistratu* a za pomoci textařky Čihákové a muzikuse Brabce oděl do hávu muzikálového. Tedy v dobách, kdy tento žánr v české kotlině neprorostl do kýčovitého a zkomercializovaného showbyznysu tak obłudně, že učinil sám sebe synonymem pro uměleckou pokleslost.

Ať však chceme či nechceme, jakékoli současné uvedení muzikálu se do těchto souvislostí nutně dostává. A přiznejme si, že Renčínova úprava, snad i díky mimořádné frekventovanosti, neodolala zubu času a že zdánlivě věčné téma se již notně oposlouchalo a běžná praxe jej téměř až neúnosně zradikalizovala.

Z těchto důvodů se obvykle na nová a nová uvedení tohoto muzikálu dost často nedá dívat a samozvaní režiséři leckdy inovují text gejzíry lascivit ve snaze učinit jej současným.

Tandem Zajíček-Krásenská si těchto pastí byl vědom. Vzdoruje jim se ctí především díky **dvacetihlavému** ansámblu výtečně připravených mladých herců, na nichž dlouhodobou koncepční přípravu k podobným úkolům prostě nelze přehlédnout. Chlapci a dívky nejen že jsou nadprůměrně muzikální a výborně intonují. Zvládají solidně i pohybové party, leckdy velmi dynamické až akrobatické. S přehledem drží po dvě hodiny rytmus, bravurně přecházejí z nápaditých choreografií do pasáží činoherních, ať již komorních předscén či velkoryse pojatých ansámblůvek.

Přiznávám bez mučení, že činoherní party mne bavily více. Neuniklo mi, že dívky jsou sice pŕvabné a

herecky velmi solidní, avšak chlapci je v tomto ohledu spolehlivě válcují.

Herectví mužské složky je více partnerské a dravější, spontánnější, věrohodnější.

Přes nepřehlédnutelnou kvalitu hudební složky občas na mne dolehl pocit její nepatřičné agresivity, možná i mnohosti. Byť rozumím použití mikroportů, asi i tento jinak radostný detail mohl k pocitu jisté zahlcenosti přispět. Určitě vím, že ona až diskoteková odvázanost ve finále vyvolala ve mně spíše otazníky, než nadšení.

Úhrnem ovšem nutno konstatovat, že jsem byl svědkem mimořádně kvalitního studentského představení,

jež by se snadno stalo ozdobou příslušných přehlídek, bylo-li by na ně ovšem přihlášeno. Této skromnosti tvůrců či sklonu k životu v ilegalitě už tak úplně nerozumím. Zajíčku, máme Tě rádi, vylez ze své jamky a pojď mezi nás!

Rád Tě viděl a Tvůj kus navštívil
Pepa Tejkl.

*Studentské divadlo K-klub Jičín,
Renčín-Čiháková-Brabec:*

*Nejkrásnější válka
Režie Martin Zajíček
a Hana Krásenská*

*Kontakt: tel.: 493 532 451
e-mail: k-klub@cmail.cz*

NOVOBYDŽOVSKÁ PAST

Zhruba před rokem otevřeli v Novém Bydžově zrekonstruované tamní divadlo. Světlo světa tak opět spatřil důstojný kulturní stánek odpovídající městu, které bylo (se honosilo) ještě před pár lety sídlem okresu. Nemluvě o přínosu pro město samé a jeho důležité oživení, byl tento počín impulsem pro místní Divadelní jednotu Jirásek k opětovnému zintenzivnění činnosti. Tak po nastudování Lucerny k uctění památky Mistra, jehož jméno nese soubor ve svém názvu, zalistoval soubor v hrách, jež byly v minulosti na novobydžovském jevišti úspěšné a vybral z nich PAST Roberta Thomase, kterou hrál soubor před 41lety v r. 1963.

Na zájem místního publika si soubor určitě stěžovat nemůže. Vždyť zmíněnou Lucernu odehráli novobydžovští v nově otevřeném divadle 13x. I Thomasova Past má zajištěno už nyní 5 představení, z toho dvě večerní a 3 pro školy. Jestliže jsme měli určité obavy z kázně diváků při dopoledním představení, v sále s kapacitou 260 míst plně obsazeném středoškoláky, naše obavy kulturnost jejich chování plně rozptýlila. Jako by odpovídala příjemnému prostředí a vybavení divadla.

Jejich pozornost vydržela po celé představení až do samého nečekaného finálního obratu této detektivky, ostatně příznačného pro většinu Thomasových her. Je to o to cennější, že hra má spoustu náhodných i vykonstruovaných zápletek, navršujících se na sebe, ne vždy věrohodných, a to dílem příčinou autora a dílem i herců.

Navzdory poměrně v naší době časové rozvleklosti celé hry, v níž by možným razantním dramaturgickým zásahem mohly být seškrtány dlouhé pasáže textu (monology) ba i celé výstupy, slouží souboru ke cti spád dialogu, návaznost a nenucenost konverzace, to vše podepřeno perfektní znalostí textu všech aktérů. Tam, kde herec má možnost

více pracovat s rekvizitou (skleničky, kabelka u ošetřovatelky), je jeho gestikulace přirozenější.

Pro tento zvolený žánr je důležitá plynulá návaznost jednotlivých výstupů na sebe, přesné nástupy a přehledné aranžmá. V tomto smyslu se režisérovi p. Vladimíru Hrubému daří.

Řešení scény je realistické a nabízí volbou členitého interiéru pro celou inscenaci volný jevištní prostor, který herci i režie v plné míře využívají.

Pokud se týká hudební složky představení, volí inscenátoři vhodné navození jednotlivých jednání francouzským šansonem.

Svědomitý přístup režiséra i všech herců i techniky dává dobré předpoklady, aby se diváci v Novém Bydžově mohli opět těšit na vkusný a příjemný kulturní zážitek v podání divadelní jednoty Jirásek.

Mgr. Břetislav Lelek

*Divadelní jednotka Jirásek
v Novém Bydžově
Robert Thomas:
Past
Režie: Vladimír Hrubý.
Kontakt: Vladimír Hrubý
telefon: 495 492 836*

Divadelní jednotka Jirásek v Novém Bydžově
uvádí detektivní hru

ROBERT THOMAS

PAST

Režie: Vladimír Hrubý
Scéna: Vladimír Vondruška
Výprava a hudební režie: St. Horák

Osoby a obsazení:

Daniel Corban: Petr Kruliš
Florence: Zuzana Zmilková
Komisař: Otakar Kuzdas
Abbé Maximin: Petr Kebab
Ošetřovatelka: Pavlína Plecháčová
Tulák: Pavel Klepač

Světla: Jaroslav Žák, Zvuk: Luboš Haltuf
Nápověda: Anna Kuzdasová, Jana Prokopová
Inspicienti: Rudolf Klecar, Rekvizity: Zdenka Žáková

Čtvrtek 19. 2. 2004
Sobota 21. 2. 2004

JIRÁSKOVO DIVADLO - NOVÝ BYDŽOV
vždy od 19.30 hod.

Vstupné: 80 Kč

D I V A D E L N Í

PRKNA PRAŠTĚLA

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

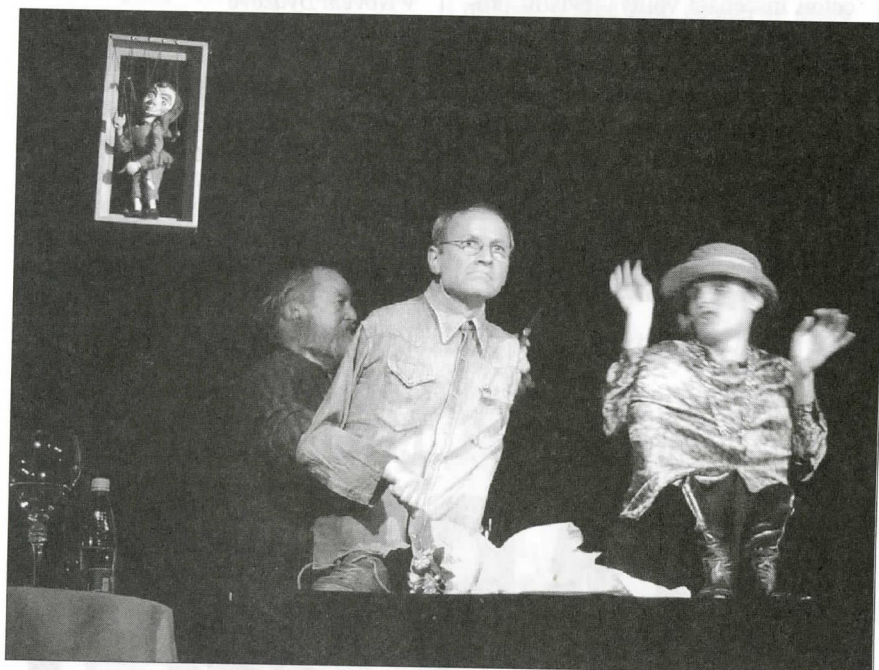
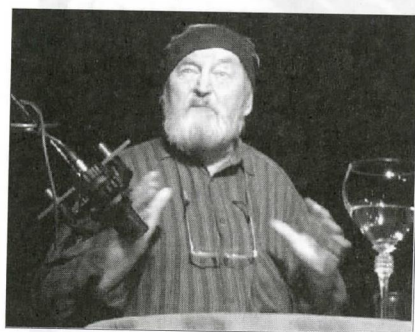

foto: Michal Drtina

KDYŽ JSEM VANDROVAL, MUZIKA HRÁLA...

Pod tímto názvem se skrývají čtyři večery prožité s Janem Dvořákem, loutkářem na penzi (jeho vlastní označení současného stavu) v Divadle Jesličky, stále scéně ZUŠ

Na Střežině. Slíbil jsem před drahým časem, že o těchto setkáních napíši, netuše jak to bude složité. Četl jsem dokonce v novinách jakousi recenzi na toto vzpomínání a to mě přišlo úplně od věci. Myslím, že mnohý z nás poslouchal vzpomínky svého táty, jak to všechno bylo (já to štěstí měl), když byl ještě mlád a kudy se jeho cesta životem ubírala. Přesně takový pocit jsem po ony čtyři večery měl. Střídala se sranda s nostalgií, podložená životní moudrostí, které má Jan Dvořák, věru, na rozdávání.

Na jevišti, pod symbolicky zářmovaným Kašpárkem, nebyl však sám. Jak druhá část názvu uvádí "muzika hrála..." a tady se teda hrálo a zpívalo! Celkem přes devadesát písní lidových, popěveků, kupletů, písní jarmarečních atd., atd., které souviseli s různými životními událostmi paně Dvořákové v podání

kvatreta sličných paní a dívek Jolany Brannyové, Jany Portykové, Evy Černíkové a Moniky Janákové. Hudebně všechno zpracoval a samozřejmě se i pěvecky podílel Jirka Vyšehradský a v neposlední řadě Pavel Černík.

V každém večeru s objevila i hraná etuda vycházející z netradičních metod Jana Dvořáka, kterými ovlivnil mnoho generací loutkářů u nás i v zahraničí.

Předcházející řádky jsou jen suchým výčtem. Ten kdo neviděl, je informován, ten kdo zažil, tomu se snad srdíčko při této připomínce znovu zatetelí blahem. Byla to neopakovatelná paráda.

Jiří Polehňa

32. ročník

TŘEBECHOVICKÝ SYMPOSION 2003

Třebechovická přehlídka Symposion 2003 začala v sobotu 27. září a byla ukončena slavnostním koncertem s předáním cen v sobotu 22. listopadu. Konala se jako vždy ve velkém sále Kulturního domu v Třebechovicích za značné pozornosti místních diváků i dětí základní i střední školy. Organizačně byla připravena pečlivě (poděkování patří zejména paní Černé, dobré duši celé přehlídky).

V provedení pěti souborů bylo odehráno šest inscenací, domácí soubor vystoupil ve dvou. Pořadate-

lé přehlídky vybrali představení zralá, nezapomněli na dětského diváka a nechali zaznít i premiéře (2x). Organizátoři se rozhodli poděkovat jednotlivým souborům cenami, proto zde pracovala porota složená převážně z místních uměnímilovných diváků (Dr. Derner, MUDr. Kopecká, Mgr. Tůmová), za VSVD byla delegována Jana Albrechtová, a to i jako zpravodaj.

Porota se shodla na tom, že všechna představení prozrazovala poučenost o základech režijní i herecké práce, výkony některých herců prozrazovaly značnou dávku talentu i tvořivosti, jakož i kultivovanosti projevu. Výtvarné řešení, hudba i další složky byly v některých představeních vynikající. Největší slabinou se zdá být zvládnutí temporytmu představení a dynamické interakce herců (divadelní dialog i jednání působí leckde jednostrunně, nejiskří). A naopak, všude tam, kde se podařilo sdělovat jednání přehledně, zajímavě, představení plně zaujalo.

K jednotlivým představením se vyjádřila porota asi takto:

DS Symposion Třebechovice p. O. Černošskej pánbůh

- dramatisace povídek R. Bradforda v režijní úpravě Rudolfa Faltejska. Divácky srdečně přijato s oceněním dvou osobitých herců, Jaroslava Vika v roli Pánaboha a Pavly Lochmanové za textově rozsáhlou a tvořivě promyšlenou roli Anděla.

DS J. K. Tyl Meziměstí O nezbedné princezně

- scénář a režie Irena Kozáková. Porota s povděkem ocenila zařazení hry pro děti i chut', s níž se soubor realizace ujal. Zvláštní uznání si zaslouží vlastní scénář podle Ladoových pohádek, a proto byla autorce textu udělena cena. Aleši Kučerovi pak cena za roli loupežníka Kokty.

DS SNOOP Opatovice nad L. Vraždy a něžnosti

- detektivní komedie Antonína Procházky v režii Věry Pečenkové. Nejen porota, ale především třebechovičtí diváci ocenili jak zajímavý text, tak svižné provedení této situační komedie, v níž m.j. záleželo i

na zvládnutí prostoru (příchody a odchody v časové lince jsou nositelem situací), což se v Třebechovicích zdařilo. Vzhledem k mimořádnému ohlasu, ale i celkově vyváženým výkonům herců včetně velmi samostatné studie dvou z nich (role německých turistů) i vyváženým výtvarným a zvukovým složkám inscenace i režie udělila porota tomuto představení cenu za nejlepší inscenaci a Petře Dvořákové za roli Evy (cena za nejlepší ženský herecký výkon).

DS Kolár Police nad Metují Truchlíci pozůstali B. Nušiče.

Černá až mrazivá komedie s prvky crazy upravil A. Gregar, režii měl Jaroslav Souček. Porotu zaujala výtvarná složka, práce s hudbou, bravurní režijní ztvárnění především skupinových scén tohoto velmi přínosného, velmi dobře dramaturgicky upraveného textu. Pozoruhodné výkony dvou herců porota ocenila. Šlo o cenu Ivo Hambálkovi za roli Proroka (vedlejší role) a Ivaně Richterové za přesnou, sevřenou, téměř mistrovsky střídme zvládnutou vedlejší roli vdovy Sandry.

DS Symposion Třebechovice p. O. Treperendy

- komedie italského dramatika C. Goldoniho v dramaturgické

úpravě a režii Rudolfa Faltejska.

Část poroty využila příležitost vidět první dvě představení pro školy, část poroty zhlédla večerní premiéru. Všichni porotci se posléze shodli na tom, že viděli velmi temperamentní, mladistvé výkony starších, jakož i talentované mladé herecké výkony ve zdařilé symbióze. Díky výborným kostýmům z návrhu Lenky Faltové (též scéna, realizace Karla Drašnarová a Iva Charvátová) šlo o velmi příjemnou podívanou navíc. Velmi dobře vyzněla hudba i písně s texty skladatelky hudby a klavíristky Drahomíra Franckové. Scénografka i skladatelka rovněž obdržely ceny. Přestože šlo o premiéru, byly výkony herců i skloubení složek "usazené" až pozoruhodně, zcela určitě půjde o divácky příjemnou zábavu. Porota udělila cenu za režii nestoru třebechovického souboru Rudolfovi Faltejskovi.

Senior klub Jesličky H. Králové A tak tě prosím, kníže

- fraška pro dva pány od Karla Steigerwalda, upravil a režíroval Alexandr Gregar. Šlo o závěrečné představení, které připadlo na první všední den po prodlouženém víkendu, a tak asi proto bylo navštíveno méně než ostatní. Šlo rovněž o premiéru. Text pro dva (starší) pány byl na technické zvládnutí obtížný.

Treperendy

Zejména to se stalo handicapem pro celkové vyznění hry, která přesto byla přijata, podle reakce převážně mladého publika, velmi vstřícně. Za zajímavou studii Notábla udělila porota cenu na nejlepší mužský herecký výkon Alexandru Gregarovi.

Jana Albrechtová

VIII. DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN

*festival amatérských divadelních
souborů ke 150. výročí
prvého vydání Erbenovy Kytice*

Toto výročí bylo připomínáno během celého podzimu od 27. září, kdy v Miletíně byl po mnoha letech přivítán soubor Klicperova divadla Hradec Králové s představením Balada pro banditu. Pak již v říjnu nastalo tradiční setkávání divadelníků při festivalu.

Divadelní soubor Erben obohatil kulturní dění o výstavu knižních sbírek Kytice, výtvarné práce "Kytice očima dětí" a Exlibris ke Kytici Karla Jaromíra Erbena.

Celkový program festivalu byl dodržen za účasti hostujících souborů z Hronova, Dobrovice, Úpice a Červeného Kostelce. Závěr patřil v sobotu 6. prosince domácímu DS Erben, který před beznadějně vyprodaným hledištěm uvedl českou premiéru divadelní hry Marie Kubátové "Případ Pohádkový dědeček" za přítomnosti spisovatelky. Pro velký zájem byla pohádka v neděli odpoledne opakována a opět zcela vyprodáno.

Pět představení navštívilo 868 platících diváků s průměrem 173,6 na představení (s šestým nedělním 1118 diváků (průměr 186,3)). Navštěvnost stále dokazuje velký zájem o divadlo v Miletíně a ohlasy u diváků jsou pozitivní. Proto se snažíme zvát v sezóně každý měsíc jeden hostující soubor. V roce 2003 jsme v Miletíně přivítali 13 souborů, a s vystoupením domácích bylo sehráno na jevišti Soused-

Režisér a principál Slávek Hýbner diriguje domácí soubor.

ského domu celkem 17 představení. (Pozn. red.: A to má Miletín 902 obyvatel a v letošním roce už uvedl Gogolovi Hráče z Luže a Zelňačku z Červeného Kostelce!)

Od počátku roku je připravován podzimní IX. Divadelní Erbenův Miletín, který bude zaměřen k připomenutí 880 let Miletína a plně se pracuje na muzeu, i když finanční pomoc je malá. Přivítáme jakýkoliv finanční příspěvek. Určitě se neztratí a Vaše jméno bude zaneseno do historie jako přispívající.

DSE MILETÍN

<http://www.jicinet.cz/divadlo/>

Divadelnímu spolku Erben v Miletíně.

*Vážení přátelé,
děkuji Vám za uvedení hry "Případ
pohádkového dědečka!". Uvedli jste
můj text v život v nápadité režii
i výpravě a v radostné atmosféře
bylo cítit, že si i herci všech věko-
vých stupínků s gusem zahráli.
Za nás, kteří milujeme hrátky
s jazykem, vítám zapojení nejmladší
generace. Vždyť divadlo vychovává
ke kultuře jazyka i pohybu a dodává
jistoty k vystoupení na veřejnosti,
a to je víc než stačí dát škola.*

*Cítila jsem se ve Vašem kruhu doma
jako ochotník mezi ochotníky a ráda
se proto vzdám možného autorského
honoráře z uvedení hry na Vaši scé-
ně ve prospěch souboru. S přáním,
aby divadlo i nadále přinášelo potě-
šení Vám i divákům a bylo ke cti
i erbenovské tradici, k níž se
v názvu svého souboru hlásíte
ať je Vám K. J. Erben blaženým
a důstojným kmoťříčkem.*

Marie Kubátová

DIVADELNÍ SPOLEK KRAKONOŠ

Robert Thomas: Dvojitá hra

Vánoční premiéra ve Vysokém nad Jizerou je spjata se dvěma novými tvářemi v řadách domácích režisérů. Milan Schejbal, umělecký šéf a režisér pražského Divadla ABC, se v řadách souboru Krakonoš představil již jako režisér inscenace "Sluha dvou pánů", kterou režijně vedl jako host. Na "Dvojitá hře" však pracuje již jako právoplatný člen DS Krakonoš a domácí režisér. Tím druhým z režijní dvojice je

Pavlaína Morávková, která sice není v souboru žádným nováčkem, ale na postu režijním se v závěru roku 2003 představila poprvé.

K samotné hře Roberta Thomase: můžeme prozradit jen málo, jak se u detektivky sluší: příběh plný záhad, napětí, několika vražd, nečekaných zvratů a řešení – zkrátka vše, co můžete očekávat od každé správné detektivky.

Telefon: +420 481 593 408

E-mail: ds-krakonos@iol.cz

WWW adresa: ds-krakonos.iol.cz

*** Z HOLICKÝCH PRKEN

Byl jsem laskavě napomenut, že by se zase o holických ochotnicích mohlo v Hromadě objevit pár řádků. No, proč ne? Vloni jsme si připomněli 160 let od prvního zaznamenaného ochotnického představení v Holicích. Oslavy se tentokrát nekonaly, ale divadlo žilo svým každoročním rytmem.

Dne 23. ledna byla derniéra "Scapinových šibalství" a 29. března premiéra Horníčkovy hry „Tři Alberti a slečna Matylda“. Podzimních repríz jsme se již nedočkali, neboť 5. srpna 2003 zemřel náhle jeden z hlavních představitelů Milošlav (Milan) Vohralík ve věku 51 let. Pro soubor to znamenalo velkou ztrátu. Tak svědomitých a obětavých herců, jakým Milan byl, není nikdy přehršel. Třicet let kloubil pro dobro našeho souboru svou novinářskou profesi s láskou k divadlu, nevadila mu i malá role a dojížděl na každou zkoušku z Hradce Králové.

Režisérka Albertů Jitka Juračková po celý rok pracovala se začínajícími herci v dětském divadelním souboru. Ten se předvedl divákům 22. května při tradičním Dnu dětského divadla a 6. prosince se známou Werichovou pohádkou „Královna Koloběžka První“.

Jubilejní rok byl zakončen 13. prosince úspěšnou premiérou komedie V + W „Nebe na zemi“.

A jak minulý rok skončil, tak letošní začal. Reprízy „Nebe na zemi“ si našly své diváky a teď už jsme v přípravách Národní přehlídky jednoaktovek, která se koná na přelomu dubna a května opět na našem jevišti.

Že už je to těch pár řádků?

Já si myslím, že ano.

Pavel Hladík

*** MODRÝ KOCOUR 2004

9. ročník krajské přehlídky divadla v pohybu a studentského divadla Libereckého kraje
s postupem na národní přehlídky
Šrámkův Písek
a Náchodská Prima sezóna

Lektorský sbor:
Prof. Jan Císař, Vladimír Hulec,
Petr Christov

Program:
VOŠ herecká Praha
Z. Svěrák, T. Lišková:
TATÍNKU, TA SE TI POVEDLA
- *nesoutěžní*

DS Červený Kostelec
R. Fallett- A. Gregar:
ZELŇAČKA - *nesoutěžní*

Divadlo Konzervatoře Praha
J. Laufer-T. Trapl: KANCELÁŘ

**Za zenitem společnost
dlv. Praha**
- R. Brautighan:
WILLARD A JEHO KUŽELKÁŘSKÉ
TROFEJE

STOPA Gymnázium Liberec
M. Šajdková:
EVERYMAN aneb KDOKOLIV

DS Lyra Jeseník - sekce JIRKA
- Yasmina Reza: OBRAZ

SURYA Jawor
M.Brand: MUIROTAROBAL

Gymnázium Turnov
W. Shakespeare-P. Haken:
ROMEO A JULIE

Černí šviháci Kostelec n.O.

J.Tepl: SOLNÝ SLOUPY
- *nesoutěžní*

Orangetam Praha

A.Duchaňová-T.Pomoriški
SINGING WITH ANICKA LESSON 1.

Zdeněk Vrága

G. B. Hancke:
POPIS LÁZNÍ KUKS

Divadlo VOSTO5

O. Cihlář, P. Prokop: VAJCE

DS Podolí Semily

- I. Kraus, Z. Lindner:
MILÁČKU NEBLÁZNI

Krátké a úderné divadlo Liberec:
ORLOJ CHORCHOJ

DS Tyl Říčany

- E.Manet: LADY STRASS - *nesoutěžní*

Výsledková listina:

Šrámkův Písek

Nominace:

Vosto5 Praha - Vajce

1. doporučení:
Orangetam Praha - Singing with Anicka Lesson 1.
2. doporučení:
Divadlo Z. Vrágy - Popis lázní Kuks

Náchodská Prima sezóna

1. doporučení:
Stopa PG Liberec - Everyman aneb kdokoliv
2. doporučení:
Divadlo konzervatoře - Kancelář
3. doporučení:
Gymnázium Turnov - Romeo a Julie

Modrý kocour děkuje za účast na 9. ročníku divadelní přehlídky, přeje mnoho úspěchů v letošní divadelní sezóně a doporučeným souborům zlomte vaz v Písku a Náchodě. Doufáme, že zůstanete i nadále věrnými příznivci Modrého kocoura a již nyní netrpělivě očekáváte email s přihláškou na právě zahájený 10. ročník.

Váš M. K.

DIVADELNÍ SPOLEK
J. K. TYL
LOMNICE N/ POPELKOU

**7. přehlídka městských
ochotnických souborů**
Jizerská oblast
5. - 7. března 2004

W. Shakespeare – P. Haken:
ROMEO A JULIE
(Turnovské divadelní studio)

Miroslav Horníček:
DVA MUŽI V ŠACHU
(Divadelní spolek Vojan
Hrádek nad Nisou)

Slavomír Mrožek:
KOUZELNÁ NOC
(Divadelní studio J. K. Tyl Jičín)

Jaroslav Břehový: **OTYLKA**
(Divadelní spolek E. F. Burian Tanvald)

Vlastimil Venclík:
DOMÁCÍ PŘEDSTAVENÍ
(Divadelní spolek J. K. Tyl
Lomnice n. Pop.)

Ivan Kraus: **MILÁČKU NEBLÁZNI**
(Divadelní spolek PODIO Semily)

Jacques Campaux: **NĚKDO ZVONÍ**
(Divadelní spolek (a) Maťák Pardubice)

Výkony divadelních souborů hodnotí odborná porota – Josef Kettner (umělecký šéf činohry Městského divadla v Mladé Boleslavi), František Skřípek (herec a ředitel téhož divadla) a Petr Vaněk (šéf DS Polná).

**Ze sedmi divadel
bylo nejlepší z Jičína**

Sedmá krajová postupová přehlídka ochotnického divadla Jizerské oblasti, které se v Tylově divadle v Lomnici nad Popelkou 5. - 7. března zúčastnilo 7 divadelních souborů, z toho 5 z Libereckého kraje a 2 další z východních Čech, nezklamala. Naopak prokázala dobré amatérské herectví, zřetelnou snahu více a lépe pobavit lidi a zároveň zapojit do této činnosti více

mladých. Přímý postup na národní přehlídku ochotnického činoherního divadla jednoznačně získalo Divadelní studio J. K. Tyl Kulturního domu z Jičína se skvělým provedením Mrožkovy absurdní komedie "Kouzelná noc".

Po slavnostním zahájení přehlídky starostkou města Jaroslavou Hynkovou a předsedou oblastního výboru Svazu českých divadelních ochotníků Ladislavem Novákem se v pátek 5. března nejprve představilo **Turnovské divadelní studio Antonín Marek**. V úpravě agilního Petra Hakena, který znovu kolem sebe soustředil nadšené mládí, předvedlo zhuštěný příběh lásky milenců Romea a Julie. Známa, mnohokrát uváděná hra o boji o lásku tentokrát se znaky studentského divadla a skvělou scénickou hudbou Martina Hyblera byla působivá a žila současností. Právem proto Petr Haken získal Čestné uznání za režijně dramaturgický přínos této hry.

Poté vystoupil častý účastník této přehlídky **Divadelní soubor Vojan z Hrádku nad Nisou**. Tentokrát s novými mladými tvářemi uvedl stylizovanou úsměvnou komedii Miroslava Horníčka **Dva muži v šachu**. V roli poutníka vynikl zkušený Josef Horák, který za svůj herecký výkon obdržel Čestné uznání.

Ještě v pátek, pozdě večer, mnoho z nás v hledišti vidělo a prožilo "Kouzelnou noc", komediální absurdní jednoaktovku původně polského dramatika Slawomira Mrožka. Vysokou laťku si touto hrou nasadili zkušení herci **Divadelního studia J. K. Tyl Kulturního domu ze sousedního Jičína** a svým projevem ji tak říkajíc i přeskočili. Po představení předseda odborné poroty a ředitel Městského divadla v Mladé Boleslavi, Mgr. František Skřípek, ze svých zkušeností uvedl, že vlastně u nás absurdní komedii umí hrát málokdo. A to i profesionálové přes určité zkušenosti a trénink s Václavem Havlem. Navzdory tomu oba hlavní protagonisté tento náročný žánr velmi dobře zahráli. Jak by ne, když se přiznali, že tuto hru nosili v hlavě a několikrát ji začínali připravovat celých dvacet

čtyři let. Jejich hluboké poučení dosvědčuje např. i tištěný program k této hře. Proto za vynikající herecký výkon v roli "Drahý pan kolega" získal cenu Josef Novotný a za roli "Pan kolega" Josef Vavřina Čestné uznání. Divadelní studio jako celek pak Diplom a Hlavní cenu Oblastního výboru SČDO za inscenaci, a od odborné poroty nominaci k přímému postupu na Národní přehlídku činoherního a hudebního ochotnického divadla s názvy "FEMAD Poděbrady/Divadelní Třebíč".

Po tomto uměleckém zážitku jsme byli druhý den přehlídky zvědaví na vítěze a postupujícího ze 3. ročníku této přehlídky, **Divadelní soubor E. F. Burian z Tanvaldu**. Se snahou především pobavit diváky přijel s veselohrou méně známého autora Jaromíra Břehového, **Otylka**. Touto sondou do současnosti, kdy plnoštíhlá žena si jde léčit obezitu do soukromého sanatoria, velmi dobře Tanvaldští splnili úkol zaujmout a pobavit diváky. Za suverénní herecký výkon v hlavní roli Otylie Raftové získala Čestné uznání Dana Hozdová. Obdobný cíl si stanovil i pořadající **Divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou** komedií **Domácí představení** v duchu her o rodině Homolkových o průměrné české rodině v kontrastu s hudebníky a intelektuálním sousedem, dobře aktualizovanou. Domácí herci a pořadatelé vytvořili řadu absurdních situací a zkušeným projevem ukázali malost života některých současníků. Velkou příležitost v roli dědečka využil zkušený Vladimír Cerman, který prokázal, že výborně umí i komediální žánr, za což byl oceněn Čestným uznáním.

Originální osobitý projev **Divadelního souboru PODIO Kulturního centra GOLF ze Semil** je v poslední době v naší oblasti důvěrně znám. Nepřekvapilo, že Semilští přišli opět s vlastní dramatickou povídkou Ivana Krause **Miláčku neblázni**. Zdeněk Lindner dokázal znovu zbláznit tuto skvělou partu a jako autor a režisér představení ji vtisknout svoji osobitost. Navíc se uvedl také precizními a inteligentními

mi pantomimickými výstupy na úvod jednotlivých skečů, sedm potlesků za sedm povídek bylo druhý den na 7. přehlídce od 17. hodin v soutěži sedmi souborů druhým uměleckým vrcholem a jejich režisér obdržel cenu za režijně dramatický přínos.

Na závěr, s očividnou snahou pobavit, přijel již podruhé na Jizerskou oblastní přehlídku (a) **Matřák z Pardubic**. Dosti pozměnil původní současnou crazy komedii Francouze Jacquesa Campauxe. Někdo zvoní, což vyvolalo kritický střet s porotou. Ta v provedení postrádala francouzskou lehkost a naopak odsoudila značnou vulgárnost a překročení estetických a etických měřítek, zejména při vyjádření erotických pasáží. Také diváci se rozdělili na víceméně odsuzující, či vícešpiše schvalující tyto postupy. Ale i taková je tvář současného divadla, které vlastně odráží současný život, myšlení a názorovou různorodost a výspělost společnosti. Takové se ukázalo divadlo v severovýchodních Čechách a takové otázky, kam až a kudy chce a má jít ochotnické divadlo v dalších letech položila 7. krajská postupová přehlídka v těchto dnech v Lomnici nad Popelkou.

Ladislav Kubát

Co čumíš, ty prase!!!

Tak jsme s EXILEM odjeli znovu na festival. Tentokrát do Lomnice nad Popelkou. Předvedli jsme tu hru Jacquesa Campauxe **Někdo zvoní**. Bulvár, pravda trochu víc okořeněný, ale vzhledem k naší době nic výjimečného. Smích a závěrečný pětiminutový potlesk diváků mě přesvědčil o tom, že moji svěřenci hráli opravdu dobře. Na festivalech se občas stává, že porotci mají naprosto jiný náhled než herci a tvůrci. S tím se nedá nic dělat, protože na názor má každý právo. Jenže my jsme byli najednou označeni za pornografy, kteří předvádějí na jevišti jen osahávání a lezení po sobě „jak opice po vrbičkách“. Podle jednoho z porotců jsme dokonce dali divákům návod na to, jak rozšířit AIDS. Ona hned první věta byla jako vy-

střížená: „To bylo tak odpuzivé, že to odmítáme hodnotit!“ A tak jsme se o objektivním zhodnocení hereckých výkonů, výpravy a tak dále, nedozvěděli zcela nic.

Jen víme, že se sotva podíváme do očí těm poctivým ochotníkům, kteří hledají křišťálovou studánku a přenášejí na jeviště díla Čapka, Moliéra, Tyla a Klicpery. Až v Lomnici nad Popelkou díky porotcům jsme se dozvěděli, že právě na našich bedrech je to, že v Pardubicích musíme kultivovat diváka, vychovávat, ukazovat mu estetiku a etiku života a morální hodnoty. Ano – už jsme rozhodnutí, deset tvůrců hry **Někdo zvoní** si rozdělí podle rájů naše stotisícové město a pustíme se do výchovy.

Divadelního rozboru, tentokrát veřejného, se zúčastnila i skupina místních ochotníků a dalších mravokárců a moralistů. Trochu mě zamrazilo, když při dštivém monologu porotce cedily mezi zuby slova jako „oplzlost, porno, sprostota, prasata...“ Když se moje kolegyně Petra Svatoňová rozhodla podívat, odkud ta podpora jde, zchladilo jí: „Co čumíš, ty prase! – Jo, prase!“

Teď lituji, že nemám tak málo mozkových buněk jako ta vetřák starší a stoletý stařec, kteří seděli v pohodlí fotelu v klubové místnosti divadelního spolku. Kdybych to málo měl, vyzval bych je na férovku. A věřte, že více než metrák mé živé váhy by si s nimi dost hravě poradil.

Troufám si říct, že ne my, ale oni byli, jsou a zůstanou prasaty. Ti pokrytečtí mravobijci, kteří se nad touto komedií křížovali a nás pasovali do rolí oplzlých úchylů. To oni si odplivávali, přesto ze sálu neodešli a celé dvě hodiny se dokázali na to „zvěrstvo“ dívat...

Pro naše příznivce a diváky v divadle EXIL je to na druhou stranu dobrá informace, že lze vidět alespoň jednou měsíčně v našem divadle porno už za 45 Kč. Jenže věřte, že si tak na moc nepřijdete...

V té chladné březnové noci měl i naprosto nezúčastněný řidič našeho autobusu strach o to, že budeme mít propíchané pneumatiky. Myslí si, že jsme pochopili atmosféru,

v jaké se odehrávají taková díla jako **Kladivo na čarodějnice**, **Čarodějky ze Salemu** a další. A věřte, že nic příjemného to není.

A jen tak mimochodem: za měsíc budu mít premiéru hry **Vagina Monology**. Hry, která pomohla dobré věci na celém světě a která naplňuje sály od San Francisca až po Tokio. Už teď mám chuť jí pro příští rok přihlásit na lomnický festival.

Petr Kouba, režisér hry
Někdo zvoní a vedoucí divadla EXIL

Občanské sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí Krajská postupová přehlídka amatérského divadla v Pardubickém kraji **ZLOM VAZ po IV.**

19. - 21. března 2004

Program přehlídky:

DS VICENA Ústí nad Orlicí

Alan Ayckbourn:

KDES TO BYL/A/ V NOCI ?

režie: Lenka Janyšová

FAKKA AU Ústí nad Orlicí

Robert Osman: **OFFSIDE**

režie: Robert Osman

HŘEBÍČEK NA HLAVIČKU Litomyšl

Molière: **LAKOMEC**

režie: Petr Kovář

DS LYRA Jeseník

Yasmina Reza: **OBRAZ**

režie: Pes Jirka

DS JIRÁSEK Choceb

Carlo Goldoni: **POPRASK NA LAGUNĚ**

režie: Miloš Bezdíček

DS TYL Králupy

N.V. Gogol: **HRÁČI**

režie: Zdeněk Němeček

DS HEŘMAN Heřmanův Městec

M. Twain:

BLESKY PANÍ WILLIAMSOVÉ

režie: Michal Dziedzinskyj

/A/MATŘÁK Pardubice

Marc Camoletti:

BOEING-BOEING ANEB LÉTAJÍCÍ

SNOUBENKY

režie: Petr Kouba

Předsedkyně poroty:

Mgr. Lenka Lázniovská ARTAMA Praha

LS Na Židli Turnov

XIV. TURNOVSKÝ DRAHOKAM

POSTUPOVÁ REGIONÁLNÍ LOU-
KÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA
PRO LIBERECKÝ KRAJ
A ČESKÝ RÁJ
MĚSTSKÉ DIVADLO TURNOV
13. - 14. BŘEZNA 2004

Program:

LS Ještěd Český Dub

Pavel Pechanec:

DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRÁKÝ
(nesoutěžní)

LS ZUŠ Libštát

Grigorij Ostěr:

JAK PIRÁTI VYMIZELI (nesoutěžní)

LS Tak co?! ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
V. Sutějev: **POHÁDKY SE ZVÍRÁTKY**

LS Spojáček Liberec

F. Nepil:

JAK KAŠPÁREK LÉČIL DRAKA
(nesoutěžní)

LS Holky na zabití ZUŠ Semily

P. Šrut:

PRCEK TOM A DLOUHÁN TOM

LS Vozichet Jablonec n. N.

Dáda Weissová:

ZVÍRÁTKA A LOUPEŽNÍCI (nesoutěžní)

LS Kordula Liberec

Milada Mašatová:

PLECHOVÉ POHÁDKY

LS BSP Jaroměř-Liberec

G.A. Menoščíkov, M.G. Voskobojsnikov:

IČA A URAK

LS Háček ZUŠ Semily - Ivan Vyskočil:

HAPRDANS

LS Na židli Turnov

Dana Salabová:

KDO ZACHRÁNÍ PRINCEZNU

Divadýlko Matýsek Nový Bor

Petr Mlád: **PRINCEZNA PRASÁTKO**
(nesoutěžní)

LD Martínek Libáň

F. Čech:

KAŠPÁREK SLUHOU U ČARODĚJE
(nesoutěžní)

LS Bodí Jaroměř

Peřinová, Bauer: **BEZHĽAVÝ RYTÍŘ**

BUDE

POZVÁNKA DIVADLO 29 PARDUBICE

16. - 18. dubna 2004

MadodaFest 2004

aneb zpráva ze země Madoda
(podoby pohybu)

Druhý ročník festivalu,
který by měl mapovat nejružnější
podoby, možnosti a přesahy
pohybu na scéně i mimo ni...

Program:

PÁTEK 16. 4. 2004

19 hodin

Teatr Novogo Fronta:

DIAS DE LAS NOCHES

(Chajka I Kalashnikov)

Příběh odehrávající se během jed-
noho večerního představení v laci-
ném zábavním podniku v Buenos
Aires roku 1974. V představení jsou
použity texty Antona Pavloviče Če-
chova ČAJKA (Racek).

realizace: Teatr Novogo Fronta

hudba: Vladimír Franz, Roman Du-
binnikov, Viktor Amalev, W. A. Mo-
zart, **kostýmy:** Pavel Ivančic

20,30 hod

FIRESHOW, OHNĚ A ŽONGLÉŘI

Ukázky žonglování s ohni a jinými
žongléřskými pomůckami a to vše
pod otevřeným nebem.

21 hodin

AGATA KRISTI VTOROJ FRONT

Skupina Agata Kristi Vtoroj Front
byla jako revival ruského rockové-
ho zázraku Agata Kristi založena
roku 2000. Od té doby se jí nedaří
oprosit se od převzatých expresiv-
ně laděných písní, s nimiž se její
členové cítí být spřízněni a snaží se
o jejich předání dále. Jejich sestavu
tvoří: Vítá Mikeš (klávesy, zpěv),
Martin Filip (baskytara), David Ko-
lovratník (bicí) a Radim Oskar Vin-
duška (kytara, zpěv).

Vstupenka na celý večer: 90,-Kč

SOBOTA 17. 4. 2004

17 hodin - podvečerní blok

PETR NIKL

P.N.(1960) patří do skupiny Tvrdo-
hlaví. Jako výtvarník získal Cenu
Jindřicha Chalupceckého (1995).
"Výtvarníci jsou založením fetišis-
té. Divadlo výtvarníků je vždy diva-
dlo hraček."

(N.Vangeli Svět a divadlo)

PÁNSKÉ PĚVECKÉ SDRUŽENÍ EXTRÉMNIHO FOLKLÓRU KRÁSA & SESTRY MEDVĚDY

Po letech opět přijíždí Pánské pě-
vecké sdružení extrémního folklóru
Krása, tentokrát s novým progra-
mem starých odrhovaček, táh-
lých norských pohřebních písní,
osmanských rekrutských smutének
a zapomenutých popěveků brněnské
německé menšiny. V nové části
svého pořadu "Faun a Flór uvádějí"
nám Krása představí pozoruhodné
hudebně recitační tělísko "Sestry
Medvědy", duo zvláštních dam na-
lezených na nádraží v Bielsko Bia-
la, které přiveze do Pardubic pásmo
roztržitých spirituálů a šlonských
remaku neznámých hitů polských
hippies.

DNO

Tentokrát Vám bude amatérská sek-
ce hradeckého divadla zpříjemňo-
vat chvíle mezi i potom a to zvuky,
slovy i svými speciálními pohyby.
Vidět budete moci mnohé, slyšet
nejspíše neslychané a cítit - to radě-
ji ani nebudu prozrazovat. Jedno je
ale jisté: žádné oko nezůstane su-
ché!

Vstupenka na odpolední program:
80,-Kč

21 HODIN - VEČERNÍ KONCERT TRABAND

V posledních letech se hudebníci
usídlili v Le Grandu, odkud pořáda-
li své hravé lovecké výpravy do
zbytku světa. Domů pak přiváželi
překvapivé suvenýry: cikánskou
mollovou stupnici, českou trubku,
židovský klarinet, cirkusové fanfá-
ry, funebrácký marš, pět silných ran
na buben, akord Gm19, francouzské
R, turecký med, námořnické tričko,

vojenský pochod, hlas volajícího na poušti, večerní zpěv muezzinů. Jejich zatím poslední CD s názvem „Road movie“, je jakýmsi hudebním deníkem z cest, soundtrackem k imaginárnímu příběhu o cestě tam a zase zpět.

Vstupenka na koncert: 90,-Kč

NEDELE 18. 4. 2004

19 HODIN - OFF.OURO:

Climax/project "The vision of the world through an instant"

Projekt N.P.A Officina Ouroboros vznikl před čtyřmi lety na Sardinii jako nezávislé sdružení, které se chtělo zabývat divadlem, performančním uměním, organizovat festivaly a workshopy a to vše na základě ideí Ourobora – mytického zvířete podobného hadu, které žere svůj vlastní ocas.

OFF.OURO je skupina sardinských umělců, která pracuje na poli divadla, tanečního pohybu, zvuku a obrazu, které se snaží rozvíjet a to nejrozličnějšími směry. „Materiálem“ pro jejich práci, je lidská existence v prostoru současné společnosti. Momentálně sídlí ve Wroclavi, kde vzniká i poslední jejich Climax/project.

Vstupné: 60,-Kč

Permanentka na celý průběh

MadodaFestur: 200,-Kč

THEATRUM KUKS

26. – 29. srpna 2004

FESTIVAL

BAROKNÍHO DIVADLA,

OPERY A HUDBY

Pod záštitou ministra

zahraničních věcí ČR

Cyrila Svobody

U příležitosti 280 letého výročí zahájení stálé italské operní produkce v Čechách, ve Sporckově Kuksu (1724), a působení Defrainovy společnosti v Kuksu s H. Rademinem se letos od 26. do 29. srpna uskuteční druhý ročník festivalu barokního divadla, opery a hudby v celém areálu "krásného oudolí" v bývalých slavných kukských lázních.

Program nabízí původní sporckovská představení i světové premiéry: Rademinovu **Hauptakci** napsanou v Kuksu, Hanckeho **Popis Lázní Kuks** (1722), Gregarovu úpravu Kunderovy dramatisace Komenského **Labyrintu**, Seemannův, Wasserburgerův, Rentzův **Tanec smrti** v hrobce, J. J. Fuxova korunovační operu **Costanza e fortezza** (1723) s BONI PUERI, sporckovskou hru **Amor Tyran, aneb Harlekýn veselý advokát** (1718) s Geislers Hofkomedianten, Händlovu **Vodní hudbu** na Labi v provedení CAPPELLA BIONI, AKADEMIE STARÉ HUDBY Brno představí Míčovy **Čtyři živly**, světovou premiéru bude mít Bionioho opera **Andromacha** (1734) aj.

Informace:

<http://www.theatrum.zde.cz>

Vyzýváme divadelní soubory, které mají v repertoáru barokní tituly, aby přispěly ke svátku barokního divadla !

Přihlášky souborů:

do 30. dubna 2004

Pořadatelé: Agentura Gate, Obec Kuks, správa hospitálu Kuks
Sekretariát festivalu:

544 43, Kuks 53,

e-mail: theatrum@post.cz,

Manažerka festivalu:

Zuzana Milková, tel.:

+420 608 524 563

(milkova1@post.cz)

DS VOJAN

LIBICE NAD CIDLINOU

uvádí

Claud Magnier "Oskar"

Francouzská komedie pojednávající o tom, jaké neuvěřitelné a šokující situace může připravit pařížskému majiteli velkého podniku jeho rodina a nejbližší zaměstnanec v průběhu jednoho dne. Podle této divadelní předlohy byl natočen film OSKAR v hlavní roli s Luis de Funés, což svědčí o tom, že tady o legraci není nouze.

Pozn. red.:

Soubor na přehlídce

v Třešti získal nominaci na KDP

Vysoké n.J., 2x čestné uznání

a 2x cenu za herecký výkon,

cenu za režii i inscenaci.

Blahopřejeme.

Kontakt:

Ing. Jaroslav Vondruška

Vojtěchova 394

289 07 Libice nad Cidlinou

mobil: 603548358

e-mail: klimaprojekt@iol.cz

<http://web.iol.cz./dsvojan>

DS „ČÁP“

v jehož repertoáru se v poslední době objevovaly divadelní hry se zpěvy, které měly historický podtext, Noc na Karlštejně a Zvonokosy, připravuje novou divadelní hru se zpěvy, operetu "NA TÝ LOUCE ZELENÝ"

<http://www.dobruska.cz/divadlo>

Kontakt:

Mgr. Václav HLAVSA

494 623 980 (tel & fax),

zsred@dobruska.cz

Soubor literárně
dramatických umělců

ČERNÍ ŠVIHÁCI

z Kostelce nad Orlicí

uvádí 14. prosince v předpremiéře svou novou inscenaci **SOLNÝ SLOUPY**, opět z pera principála Josefa Tejkl.

2. března uvedla

NÁCHODSKÁ DIVADELNÍ SCÉNA

premiéru Shakespeareovi hry

ZKROCENÍ ZLÉ ŽENY

v úpravě a režii Lídy Šmídové.

D I V A D E L N Í

MAŤTE VSTOUPIT! -

DNO stoupá ke hvězdám

Strhující (tříhodinové!) představení, při němž ani nevydechnete, nachystal Vladimír Morávek v Klicperově divadle. Tento „hvězdný večer“ by mohl být považován i za skvělý marketingový nápad. Do titulní postavy Dürrenmattovy Návštěvy staré dámy obsadil režisér skutečné hvězdy první velikosti. Jednak svou „morávkovskou“ hvězdu, Pavlu Tomicovou, jednak hvězdu skutečně evropské velikosti, herečku, která za svůj dlouhý umělecký život hrála i s Oldřichem Novým, Ljubou Hermanovou, Jaroslavem Marvanem, u Voskovce a Wericha, kterou do světa opery přivedl Herbert von Karajan, která večerela s Marií Callasovou, zpívala s José Carrerasem, která byla hvězdou představení George Taboriho, proslulého operního režiséra Roberta Willsona, pro kterou Tom Waits napsal písně do muzikálu Black Rider a Alice, která, až v květnu skončí s účinkováním v nové premiéře královéhradeckého divadla, pojedje účinkovat v muzikálových divadlech do Londýna, San Francisca a Sydney... Proboha, co to tady plácáme, řeknete si?!

Jenže, vážení, čistá pravda, která se stala skutečností. Paní Soňa, dcera Jiřího Červeného, zakladatele legendární Červené sedmy, z Hradce Králové pochází a shoda okolností umožnila toto osudové setkání! S darem neuvěřitelné energie si ve svých více než osmdesáti letech „odskočila“ paní Červená do svého rodného města a v režii Vladimíra Morávky vytvořila postavu „staré dámy“ s úžasným

vkladem noblesního herectví, spojujícího břehy monumentálního patosu dramatické postavy s manýrou skutečné hvězdy a živou krví současnosti, s patřičným nadhledem moderního herectví.

Přestože svou životní roli, tragickou postavu obchodníka Illa, hraje vynikajícím způsobem královéhradecký herecký nestor Hynek Pech, přestože inscenace běží s nevšedním nasazením všech herců, přestože režisér nasadil úžasné tempo a napětí hodné strhující detektivky, přestože vynikající scénografie a hudba formují nevšední zážitek, těšíte se podvědomě právě vzrušující přítomnosti Soni Červené - jejím „nadpozemsky

hvězdným“ vzhledem, její dikcí poznamenanou sic světem, ale tryskající z nezměrné úcty k jazyku, ke slovu a jeho významu. Soňa Červená, to jest elegance smyslu a estetika dramatickosti. Obecenstvo dlouho tleskalo, nakonec i ve stoje.

Ovšem, Morávek neuvažil lahůdkovou inscenaci pouze s jednou vynikající ingrediencí. Jak je mu přirozené, rozehrál přísady z různých kuchařek. Takže jevišti dominuje - kromě Červené, Pecha a dalších vynikajících klicperáckých herců a hereček - Jiří Jelínek! Hlavní protagonista královéhradeckého amatérského souboru DNO, mimochodem rovněž nikoliv nehvězdného. Na svém kontě

Návštěva staré dámy, foto Bohdan Holomíček

má DNO mnoho skalpů ze Šrámkových Písků a Jiráskových Hronovů a dokonce i Cenu Divadelních novin a Sazky. Využitím poetiky Dna a „jinakosti“ jeho protagonistů k principu profesionálního herectví (a divadla) nabídl Morávek další rovinu napětí - v přiznávaném souboji „profesionálních“ a „amatérských“ herců, v úhlu pohledu na divadlo, ve vztahu divadla a reality. Jirka Jelínek odhaluje svůj vztah k dramatické postavě a ke své existenci, relativizuje umělý divadelní svět - a skvěle tak divákovi zprostředkuje aktuální posílání Dürrenmattovy modelové hry. Zasahuje do běhu „profesionální“ inscenace, v níž vše funguje jak má a neustále divákovi připomíná, že jevištní iluzi nesmí zaměňovat s iluzí, kterou v nás živí media či politika. Morávek umí rozehrát obrazy hodné filmového režiséra (gratuluje k pěti Českým lvům!), zvláště v závěru, v akční scéně smrti Illa, jako vystřižené z amerického thrilleru - ve scéně zběsilého fašistického násilí Jiří Jelínek na rudém koberci vleče na špagátu miniaturní plastickou lokomotivku s vagónkem...

Nedostanete-li se na představení s paní Červenou, neuvidíte sice evropskou divadelní a operní legendu, ale nebudete muset litovat, nepřijdete o strhující inscenaci. Pavla Tomicová je totiž velká paní herečka a inscenace s ní je nemenším divadelním zážitkem! A Jirka Jelínek s Jirkou Knihou a Johankou Švarcovou ze spolku DNO hrají pořád!

A. Gregar

Novinky z Pardubic

Čtvrtou premiérou v sezóně byla 24. ledna na Komorní scéně Anežky české hra Isaaca Bashevis Singer a Agnieszky Osieck **VLCI**, drama na motivy románu I. B. Singera Nepřátelé: příběh lásky, strhující příběh jednoho muže a tří žen, jejichž životy svedl dohromady holocaust. Autorka dramatisace patří k nejvýraznějším osobnostem současné polské dramatiky a hra Vlci se dočkala uznání na řadě mezinárodních festivalů.

Pardubická inscenace je druhým českým uvedením této hry. Hrají v ní

inscenace Vlci, foto R. Šťastný

Jiří Kalužný (Herman Broder), Jindra Janoušková (Máša), Kristina Jelínková (Jadwiga) a Lída Vlášková (Tamara), režíroval Jiří Seydler.

Březnová premiéra přivedla na pardubické jeviště úsměvné i nelitosné drama o životaschopnosti slabých a nesmrtnosti silných (20. a 26. března 2004 v Městském divadle), hru Roberta Bolta **ČLOVĚK PRO KAŽDÉ POČASÍ**, v níž se setkáváme s postavou Jindřicha VIII. Pánovníka, který se zapsal do dějin svým šestiženstvím a převratnou reformou církve, již provedl proto, aby se mohl rozvést. Bezpočet svých odpůrců popravil a „proslavil se“ i řadou dalších člověčích i státnických výstředností.

Anglického dramatika Bolta inspirovalo napjaté ovzduší jeho dvora. Jako hlavní postavu však nezvolil

samotného panovníka, ale jednoho z největších světových filosofů, lorda kancléře Thomase Mora, který se pro svůj pevný otevřený nesouhlas se založením anglikánské církve stal jednou z obětí Jindřichových represí. Přesto je Boltova hra plná humoru a lásky k životu.

Režii má František Laurin, na scéně Šimona Cabana j. h. hrají Jiří Kalužný, Petr Dohnal, Tomáš Kolomazník, Alexandr Postler, Jan Maxián j. h., Zdena Bittlová, Martina Sikorová j. h., Petr Skála j. h., nebo Leopold Běhan j. h., Radek Žák, Jan Hyhlík, Pavel Doucek, Václav Dušek.

ŠKOLA HROU

JAK SE RODÍ KANTOR DRAMATICKÝ

*Kantor dramatický je především
zatraceně úzký profil.*

Kde vzít a nekrást?

*Existují sice u nás cca dvě
oficiální líhně takových kantorů,
líhně značně odlišných pověstí,
ale pisatel těchto řádků
se na prahu své senility
již nezabývá diplomacií,
a proto klidně hlásá:*

*„Nejlepší dramatictí kantoři jsou
uhněti životem a sebereflexí.“*

Jeden takový zrod, příznačně nestandardní, stojí určitě za zmínku.

Asi tak tři roky před poslední revolucí (tedy spíše převratem) se objevil v naší škole (ZUŠ LDO) blondatý modrooký kluk, jak vystřižený z árijských učebnic (však taky později exceloval v Jandlově Němecské básni).

Kluček ten byl nádherně nepopsaný, bydlil nedaleko malšovické hospody Na hrázce, jedním slovem sympaták. Tak jsem se ho rád ujal, a poněvadž jeho přirozený talent umožňoval přeskočit, ba vynechat různá „drbu vrbu“ a jiné „kolouchy“, nabídl jsem mu text Přemysla Ruta Báchorka z jednoho kusu. V modrooké blondaté hlavě se děly věci, když dočetla tuto tehdy velmi jinotajnou kládu. Ale našla odvahu, vypoulila očka a přiznala, že se vůbec nechytá a neví, která bije. Zažili jsme pak úžasné týdny debat nad rozkrytím

Tomáš Komárek
foto Michal Drtina

textu a ten kluk během dvou měsíců na tomto textu uzrál ve vědoucí sebejistou osobnost, jako když políbíš žábu!

*Tomáši Komárku alias Komáre,
vymýšlím si?*

Byl jsem to opravdu já a určité tenkrát něco lítalo ve vzduchu. Vždyť jenom z té malé šestihlavé skupinky tehdy ještě neprofláknutého dramatika jsme DAMU vystudovali čtyři! Pavlík Žatečka, nadějný herec Dejvického divadla (který bohužel prohrál svůj boj s rakovinou), Štěpán Velbloud Chaloupka, režisér, Lucie Roznětka Roznětínská (Labyrint, teď Činoherní studio v Ústí nad Labem), a moje maličkost.

*Než jsi nastoupil v plné polní na
DAMU, co tě v Hradci těšilo?*

Všechno. Byl to pelíšek mého dětství, hezký holky, les za barákem... A hrál jsem přece ve tvém souboru

OBSAZENO, kde pochodovali policajti v sevřených šicích proti študákům ještě dřív, než se to opravdu stalo... Pozor, chromý pes! se to jmenovalo. A taky jsem hrál sochaře Pacáka ve tvé Kalvárii, když ji režíroval Honza Dvořák...

*Tenkrát nám ale různí Jardové
Provazníci vyčítali něco v tom
smyslu, že pravidelné potloukání
se po jevišti v nebezpečném věku
plodí hvězdy rychlokvašky.*

Nás to úžasně formovalo, povědomost o interakci herec versus divák, debatami od zeleného stolu nebo věčnými komunikativními hrami v uzavřené komunitě nezískáš. Ty výtky jsou prostě nesmyslné a platí pouze pro děcka tak do deseti let. Jednoduše řečeno, svou vlastní scénu, pravidelně hrající pro veřejnost, by měl mít každý větší dramatařák.

*Jenže ty jsi teď dokonce ředitelem
ZUŠ v Trutnově. Máš takovou scénu?*

Jistěže. To bylo první, co jsem vybudoval. Jiný by možná váhal, ale mne Jesličky nejen odkojily. Já tam dokonce učil.

Myslíš po absolutoriu DAMU a odchodu z Národního divadla?

Já rozumím tomu, že to Národní na mě prozrazuješ záměrně. To je taková moje kontroverzní etapa, ale...

Tome, já tě nenutím píchat do hnízda, bylo-li vosí. Já ti teď totiž vyseknu kompliment. Tys totiž pár měsíců v zásadě učil v Jesličkách pod mnou už coby můj žák a byls lepší než já. Zrežiroval jsi tehdy podle mě skvěle-Mafii zblázna Woodyho Alle-na.

Tak toho si dodnes cením. Ještě víc než té samotné Mafie si cením odvahy, že v Jesličkách občas někoho už na téhle startovní čáře připustí

k samostatné práci. Jedině tak se v praxi pozná, jak se to v budoucnu vyplácí - a vůbec není důležité, jestli dotyčný zazářil nebo si vymáchal ústa. Jde o proces, o možnost.

Skvělé. Nebývá v kraji ani trochu zvykem, aby ZUŠku vedl „dramaták“, navíc takhle zasvěcený a ohněm prošlý.

Pepo, prostě to neobcházej. Nejsi první, kdo by se mne rád zeptal, proč jsem nezůstal ve světle reflektorů Zlaté kapličky. Já to dokonce zveřejním rád, protože jsem si v sobě vygruntoval, mám jasno a jsem, jak ostatně asi vidíš, docela spokojený člověk.

Tož, zapírat nemůžu. Vidím to, vidím. Pěkný byt přímo v budově školy v centru u samého náměstí (to by v Hradci primátor Vlasák neskousnul). Pávabná choť krev a mlíko, slovanského typu, drobtina Toník, Julie, František - a rodinný krb zjevně hoří stejnoměrným plamenem.

Začnu Saudkovým citátem: „Pokud herectví dělá opravdu dobrý herec, pak je to nádherné povolání. Ne-li, není důstojné dospělého člověka.“ A ještě přidám jeden Rajmontův: „Herectví je nebezpečné povolání. Člověk sám sebe může vybydlovat.“

Skoro bys už vůbec nic nemusel dodávat. Řekl jsi všechno.

Vím. Taky Ivan Vyskočil mi hodně pomohl: „Tomáši, nenechte se oblidit jakousi vidinou profesionálního divadla!“ A dodával: „Nejdůležitější je proces. Hledat, tvořit!“ A já se přiznávám bez mučení, že mu dávám zapravdu. Dopřávám si teď pravou kantorskou radost, kterou pocítuji jedině tehdy, zbavím-li se tlaku na výsledek.

Kdy v tobě začaly hlodat tyhle pochyby?

Už během pražských studií jsem pochyboval. Předtím jsme s tebou dělali v Hradci Vyskočilova Malého Ale náše, tam jsem na starého pána získal vazbu. A když mi potom právě on sdělil v Praze velice přátelsky, že nejsem ta flexibilní persóna pro profesionální divadlo, byl jsem nahlodán. A obava rostla a hlodala a hlodala. Co dělat?

Budovat napětí umíš.

Ještě jako studentům nám dal Jan Kačer nabídku angažmá do Národního divadla. Naletěli jsme tenkrát asi tři. Já pochopitelně taky.

Jak-naletěli? To je přece bujný sen mnohých.

Na pozlátko jsme naletěli. Rok jsme dělali tu nádeničinu drobných rolíček, žeroucích čas. Potom se nějak stalo, že jsem dostal poněkud větší roli, Demetria ve Snu noci svatojánské. Kačer mě nutil hrát milovníka natolik proti mé srsti, že jsme se prostě jednoho krásného dne raflí.

Jeho Veličenstvo tě vyhodilo?

To ne. Zabalil jsem to sám. Prostě jsem si přiznal, že v téhle Zlaté kapli nejsem a nebudu šťastný. Ale poctivě jsem dohrával rozehrané.

Padla na tebe chandra?

Skoro. Šel jsem raději do neznáma, zmizel na dva měsíce ve Vídni... a pak ses ozval ty z hradeckých Jesliček. Tak jsem to vlastně z nouze zkusil, a zíral jsem. Ono mě to začalo bavit! Ta podceňovaná, mnohdy vysmívaná kantorina, mě těšila.

Ano, známe ta filosofická moudra: „Kdo neumí, ten učí.“

Rozhňevané mládí si to často myslí. Jenže po svém prvním představení se studenty (jmenovalo se Téma: předměty) jsem pochopil, že tohle bude asi moje parketa. Ale to už jsem se nějak zakoukal do zde přítomné Terezky Lhotákové (již zmiňovaný slovanský typ, momentálně kojící Františka; pozn. tazatelova). Terezka není jen tak obyčejnská, já jsem na ni velice hrdopysný, žárlivý a vůbec. Je totiž ze slavného rodu pražských Lhotáků výtvarníků, sama studovaná loutkářská scénografka... no uznej, že jsem ji těm pražským pobudům musel vyfouknout!

To jsem pochopil už v okamžiku, když jsi mi dával coby principálovi Jeslíček kopačky.

Nějak jsem se chytil na Vyšehradě a začal od Adama. Nejdřív čtyři žáci, po dvou letech čtyřicet... Jenže když je ZUŠka čistě v rukou muzikantů, jsou to pro dramatačky doslova gale-

je. Takže když se Karel Tománek po svém ředitelském extempore z Trutnova ozval, jestli to po něm nechci vzít i s bytem, nebylo nad čím váhat.

Jsi stále ještě ředitel svým způsobem v záběhu. Přesto-máš už nějaké postřehy či recepty, jak být ředitelem lepším, až nejlepším na celém světě?

Recept na to není. Administrativa? To je sice neskutečný moloch, ale já mám výbornou účetní. Mě spíš baví vymýšlet zvelebování školy, zařizovat z ničeho nahrávací studio a tak dál. Rozhodně nechci být ředitel dráb, ředitel kontrolor. Já prostě rád učím, i zadarmo.

Myslíš, že ti vlezla funkce jakseříká do palice?

Já si tu funkci příliš nepouštím do hlavy. A taky se nenechávám roztržtit na tisíc činností a vyčerpávat se bláboly. Docela si myslím, že se mi podařilo urovnat dřívější žabomyši rozpory ve sboru a tento stabilizovat. Problémy v podstatě nemám, radnice je osvětlená a přeje nám. Počty žactva rostou, je nás 781 a jsme na stropě kapacity.

Slavná cyranovská inscenace hradeckého DNA byla svým způsobem tvým dítětem. Spolupracujete ještě?

Já bych ten podíl nepřeceňoval. Dnešní DNO, to je především Jirka Jelínek a míchat se mu do poetiky, to by už nebylo fér. Stačí bohatě, že jsme kamarádi.

Takže přece jenom zvítězila funkce a praktické divadlo už jsi zabalil?

Ty hnusný provokatéře!

Po tomto Tomášově zkratu jsme vypili láhev koňaku (jeho) a já u něho přespál, buzen občas vrněním pacholat. A stejně jsem to z něj vytáhl! Divadlo dělá, ne že ne. Už vypustil s Trutnováky Sen noci svatojánské (asi reminiscence na Demetria), chystá Ženitbu a na kostelecký AUDIMAFOR již přijede coby tvůrce (Wernisch), nikoli porotec.

To jsem tě, Tome, krásně prásknul!

Pepa Tejkl

NESTOŘI & KANDRASOVÉ

Olga VETEŠNÍKOVÁ

narozena 15. března 1933

Olga Vetešníková oslavila v loňském roce v plné aktivní divadelní práci významné životní jubileum. V pardubickém Divadle Exil, kde Olga působí, to jistě jaksepatří oslavili, ale do redakce Hromady se tato informace dostala až při shánění podkladů pro udělování Zlatého odznaku J. K. Tyla. Ten jí bude udělen na základě návrhu Občanského sdružení divadelních ochotníků v Ústí nad Orlicí a VSVD se k návrhu připojuje. Využíváme získaného materiálu a Olgu Vetešníkovou Vám představujeme v rubrice Nestoři. Snad ji tím neurazíme, protože je stále stejně mladá...

Když hledáme radost, rok 1959

Na otázku: „Proč by měla získat Olga (Olinka) Vetešníková Zlatého Tyla?“, je podle mého názoru jedna jediná odpověď: „Protože je skvělá!“ Chápu ale, že slovnou porotu by toto prosté vysvětlení nemuselo nadchnout. A proto se pokusím podchytit část hereckého i osobního života. A předem upozorňuji, že se jedná pouze o zlomek, protože abych zachytil celou hereckou kariéru této ženy, tak bych potřeboval stránek mnohem víc...

„Narodila jsem se v roce 1933 – 15. března,“ říká Olinka často a vů-

bec netají svůj věk. „Proto jsem za války nemohla slavit svoje narozeniny. Všichni by tu moji oslavu brali jako kolaboraci. Jsem Žižkovanda přímo ukázková,“ dodává žena, která si sama navrhla v divadle EXIL předzívku Hnědé uhlí.

Poprvé stála na jevišti v roce 1942 ve hře Dvě Maryčky. „Byla to pohádka, kde pochopitelně vystupovaly dvě dívky. Jedna krásná princezna v nádherných šatech a druhá z chalupy ve vytahaném oblečení. Já jsem hrála tu druhou a bylo mě to strašně líto. Dnes už nelituji, protože

vím, že krásné postavy jsou herecky méně náročné.“

Do konce války si stačila v Praze zahrát ještě ve hře Kubiček – kluk ze samoty (1943), v dramizaci Erbenovy Kytice (1944) a ve hře Šťastní otcové (1945). Zlom v herecké kariéře nastal v roce 1948, kdy se hrálo představení Herakles versus Puma (1948). „Tady jsem dostala první pusy. Od režiséra a herce Evžena Lohra. Vzpomínám si, jak byl neuvěřitelně šeredný. Celou dobu jsme zkoušeli bez pusy, ale při premiéře se doslova na mě přilepil a já jsem zažila první nejen herecký, ale i životní polibek. Maminka, která v té hře hrála také, si pak s režisérem o samotě promluvila a on přiznal, že to udělal proto, abych byla, jak to nařizoval scénář, skutečně překvapená. A věřte, že jsem byla.“

V roce 1948 došlo ke komunistickému puči a začal se pochopitelně měnit i repertoár. To už Olga Vetešníková hrála ve slavné Malostranské besedě (1950). Jenže hra Irkutská tragédie zůstala nedozkoušena, protože prsty tajné bezpečnosti sáhly po režiséru hry Planerovi.

V polovině 50. let si maminka s dcerou, tehdy ještě byly Gräbnerovy, sbalily kufry a stěhovaly se do Pardubic. I tady se však okamžitě začaly rozhlížet, kde se hraje divadlo. Otevřenou náruč našly v divadelním souboru VCHZ. A následovaly role v Čechovových Aktovkách (1957), v Morálce paní Dulské (1958), v pohádce Tkadlec a dudý (1958), v Dietlově Baronu Kaplanovi (1960), v Nanebevzetí Plukov-

níka Heiliga (1961) a ve hře Když hledáme radost (1959).

„Moc ráda vzpomínám na rok 1962. Tehdy jsme připravovali hru Majitelé klíčů od Milana Kundery. Ten jí dedikoval Národnímu divadlu. Jenže nastaly problémy. Režisér Otomar Krejča si s tím nevěděl rady. Přestavovalo se kvůli tomu Stavovské divadlo, premiéra se stále odsouvala. Nacvičování museli pozastavit i ve třech oblastních divadlech, protože Národní muselo být první. 29. dubna se pak ve Zlaté kapličky pyšnilo tím, že mají světovou premiéru, jenže to my už čtyři měsíce Majitelé klíčů hráli. Takže žádná světová premiéra – ta byla u nás. Dokonce když jsme to hráli na festivalu v Ostravě – tak tamní profesionálové, kteří to cvičili taky, na nás šli jako na studijní představení.“

Olgu Vetešníkovou lákal vždycy kabaret. A moc ráda ho dělala. Zadařilo se jí to na konci 50. let a pak pod názvem Masakr (Malý satirický kabaret) pokračoval v polovině let šedesátých. V tu dobu však Olinka tříštila svůj zájem mezi kabaret, divadlo a zájezdy. Na ně jezdila s Janem Pixou. S těmito estrádami objezdili celou republiku. „Byla jsem profesionálka. Dostávala jsem zaplacenou a vydělala jsem si na krásný zimník,“ vzpomíná na hezká léta Olga Vetešníková.

Do konce 60. let přicházela jedna krásná role za druhou. 1964 – Zahradní slavnost Václava Havla a titul nejlepší inscenace z festivalu v Ostravě. V roce 1968 Ustláno na růžích a cena za nejlepší herecký výkon.

„A pak přišla okupace. Na divadlo nebyla nálada, a tak jsem se vrhla na poezii. Jezdila jsem s Colegium musicum Pardubicense. Oni hráli, já recitovala barokní a renesanční poezii.“

Koncertní turné si společně zopakovali ještě v polovině 80. let. Olga Vetešníková dál s úsměvem vzpomíná: „V roce 2000 se konalo vzpomínkové setkání v pardubické kavárně Evropa. Přišla jsem jako divák, ale nakonec mě vytáhli na jeviště. Vyhecovali mě a já jsem vystříhla z paměti Shakespeara a Petrarca, a to jsem si ho vůbec neopakovala,“ dodává skromně.

Polovina 70. let zastihla Olgu

Kouzelná rybí kostička, rok 2001

Vetešníkovou znovu v divadle a opět předvedla výrazné role – Věčně tvůj (1974), Případ finského nože (1976), Maribel (1977), Vdovy (1979).

A pak všechno utichlo. V 80. letech zůstala jen poezie. Přišla další revoluce, už čtvrtá, kterou Olga za svůj život pamatuje a po divadelních se slehla zem. „Výrazilo mě to dech, když jsem dostala v roce 2000 nabídku, abych hrála v EXILU. Neváhala jsem ani minutu,“ poznamenává Olga Vetešníková a dál mapuje svoji divadelní kariéru. Rozhodně ale netušila, že nastává, jak Američané hrdě říkají, comeback. Hned první rolí Hostinské ve hře Jen přes mou mrtvolu (2000) dokázala na sebe upozornit. Pak následovaly další role, malé sice svojí velikostí, ale nepřehlédnutelné svým podáním – Kouzelná rybí kostička (2001), Šest malých matrošek (2001), Věčně tvůj (2001). Role spisovatelky ve hře Noční rozhovor (2003) je pro Olgu Vetešníkovou obrovskou příležitostí, darem k 70. narozeninám a rozhodně dalším mezníkem jedné, ještě zdaleka nekončící herecké kariéry. Také za tuto bravurní hereckou roli získala

v divadle EXIL titul Nejlepší herečky roku, Cenu kritiky od režisérů. A když navíc ještě získávala cenu za Celoživotní výkon a všichni do jednoho stáli a tleskali, draly se Olze Vetešníkové slzy do očí...

Tak to je jen takový malý nástin a zdůvodnění, proč by se se Zlatým Tylem nemělo na Olgu Vetešníkovou zapomenout. Kromě toho je naprosto úžasným stmelujícím prvkem divadla EXIL, všemi oblíbená a ještě je obrovskou sběratelkou starých divadelních programů. Sbírkou obsahuje takové perly, jako jsou programy ze čtyřicátých let, kdy na jevišti Divadla Karlín excelovali Jan Werich, Ljuba Hermanová, Soňa Červená a další. A pro nás, členy divadla EXIL, se Olga Vetešníková stala živou studnicí a ztělesněním krásného a poctivého divadla...

Petr Kouba

D I V A D E L N Í

VE SLUŽBÁCH THÁLIE

P a v e l
ŠVORČÍK
* 16. 12. 1953

je přibližně stejným úkazem, jako svého času Jožka Mrázek-Hořícký nebo Josef Korejs-Blatinský nebo...

Mohli bychom ještě dlouho pokračovat ve výčtu spřízněných duší, duší čas od času putujících po všech čertech, avšak v rodné hroudě zakořeněných snad až k zemskému magmatu. A jako již zmínění předešli, ani on není doma prorokem, přestože celá tato nóbl kasta lidiček, svérázných a umaštěných tu od olejových barev, tu od špeku, potřísněných inkoustem a pivem, bývá za proroky okamžitě uznána bezprostředně po své smrti.

Do té ovšem má náš latentní prorok Švorčík ještě daleko, ještě Thálii leccos dluží a musí splácet. Přeloženo do češtiny: ještě dlouho nebude doma prorokem.

Přesto potáhne Thespidovu káru každodenně Regnerovou ulicí strmě do kopce k divadlu a zpět. A cestou nebude určitě přemýšlet o tom, proč už není ředitelem dvou kin, proč už v podstatě není sebemenším ředitelem jako kdysi, když nad Úpící rozepjala mladistvá svoboda svá křídla...

Švorčík přemýšlí o tátovi a o mámě, jak mu odešli tak rychle za sebou, o tatarských hordách nad Úpící, o tom, jestli jeho příjmení je od polského ekvivalentu świerczyk, tedy svěrák a nebo od té věčné psoty, umě-

ní být švorcovým. Přemítá o dalekých horstvech Kréty a berberských ženách, s nimiž laškoval na Atlase. A vrtá mu hlavou, jestli správně obsadil vodníky v Lucerně a jestli premiéra dopadne stejně dobře, jako druhdy Žid Šajlok, do kterého mu taky nikdo moc nekecal, a vida!

Vyrvat Švorčíka z jeho úpického mikroklimatu se pokoušeli mnozí a zpívaly leccaké Sirény! Marně. On totiž ví, že jednou, JEDNOU to přijde a v té Úpici, až si ukázněně a bez reptání lehne vedle táty a mámy, bude uznán a prohlášen za proroka.

Takže, Pavlíku, přijmi gratulaci ke své utajované padesátce od nás všech, kteří jsme o Tvém proroctví dávno přesvědčeni.

Pepa Tejkl

H R O M A D A

Milý Pavle,

o tom jak jste dělal a děláte divadlo, budou psát jiní. Mohl bych k tomu také ledacos připojit, ale mám na srdci něco úplně jiného – naše „vlastivědné“ výlety, kdy jsme putovali po našich pohraničních předválečných pevnostech. Vzpomínám na to strašně rád, zvláště na ten výlet, kdy jsme ze Stachelbergu pochodovali do Malých Svatoňovic. Někde jsme to tam popletli a zabloudili jsme. A pak jsme to – vedeni duchem našich společných zájezdů do Rumunska podle velkého vzoru Pepy Tejkla – brali hlava nehlava, cesta necesta. Nikdy nezapomenu, jak jsme lezli jakýmsi kanálem pod tratí, kde se proudem hrmula voda a nám to bylo jedno, protože jsme se drali vzhůru se sveřepostí zcela neuvěřitelnou. Že nepřestanete mít rád divadlo a že se kolem něho nějak budete pořád točit, o tom jsem skoro skálopevně přesvědčen. Ale přeji vám aby vás nepřesel ten zápal dobývat i tyhle neznámé pevniny.

Všechno nejlepší! Váš Císař

Josef
KORÁB
* 22. 7. 1929

S divadlem se potkal Pepa Koráb jako malý chlapec v rodných Velinách. Účinkování s místními ochotníky mu tehdy splnilo i jedno velké přání. Dostal své první dlouhé kalhoty. A protože z Velin je to do Holic jen kousek přes kopeček, prožil svá neplodnější ochotnická léta v místě svého dalšího dlouholetého bydliště. Ať už ve spolku Klicpera, v Estrádním uměleckém souboru a od roku 1962 ve spojeném Divadelním souboru kulturního domu. Od poloviny padesátých let až do odchodu do důchodu mu divadlo v Holicích náleželo i profesně jako programovému pracovníkovi Kulturního domu města Holic. Zatím nikdo nespočítal kolik rolí a režii dodnes zvládl, ale výčet by to byl velice dlouhý. A jelikož mu zdraví slouží, tak pracuje dál. Snad se nebude zlobit, když prozradíme, že se v současné době chystá na režii Tylovu „Tvrdohlavé ženy“.

Činnost Pepy Korába v ochotnickém divadle však nezasáhla jenom Holice. Je dodnes znám po celém širším kraji. Jako metodik a vyškolený maskér pomáhal souborům v regionu, nezanedbatelná není ani jeho účast v porotách na přehlídkách amatérských divadelníků. No a od roku 1976 měl pod svým velením i půjčovnu divadelních kostýmů, tehdy s přídomkem krajskou. Vybudoval ji s jemu vlastní zápatostí a houževnatostí a může ho těšit, že toto zařízení je dodnes vyhledávaným místem, a to nejen ochotníky.

Obzor jeho kulturních zájmů je značně obsáhlý. Kromě divadla je jeho „šálkem čaje“ i balet, komorní hudba, keramika a výtvarné umění vůbec. Ale tou láskou největší jsou kyticky, kterým se stále věnuje na plantáži u rodného velinského mlýna. Je to prostě kluk čínorodý, a tak mu ze srdce přejeme, aby mu to vydrželo co nejdéle.

Pavel Hladík

Josef
ŽID
* 20. 7. 1949

foto Michal Drtina

PROŠEDIVĚLÝ ČERNÝ ŠVIHÁK

A muzikus (na co sáhne, to hraje). A webmaster, správce počítačové sítě na Obchodní akademii v Kostelci nad Orlicí. A otec dvou půvabných dcer, z nichž jedna již povila a učinila tudíž Žida šťastným dědečkem. A ta druhá, co ještě nepovila, je po zuby ozbrojeným Židem střídavě střežena, střídavě držena ve vyhnanství na Britských ostrovech.

Proti gustu žádnéj dišputát, jak se tak říká. Pravdou ovšem je, že k stáru Žid mládne a duchovně rozkvétá – a já vím, proč. **Začal totiž na starý kolena hrát tyjatr a tam se našel!** Dokonce sedí na kase Černých šviháků – a tam je opravdovým čistokrevným Židem.

A je mu neuvěřitelných 55 jar, tak je stár.

Co nejvíce dalších „životních“ rolí Ti přeje Tvůj principál
Pepa Tejkl.

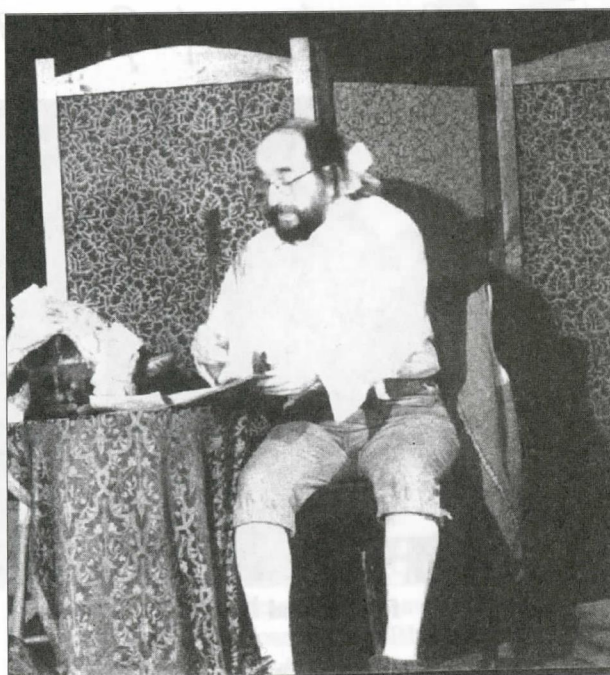
PS: Úplným kandrdasem Josef Žid není. V osmdesátých letech byl organizačním trustem skvělého hepeningu „Běh proti proudu“. Běželo se opravdu řekou Orlicí, zdolával se kostelecký splav. Popularita nesmírná, repríz nemnoho. Hádejte, proč?

D I V A D E L N Í

František
NOVÁK

* 23. 2. 1949

GRACIÉSNÍ HEREC, GRACIÉSNÍ PERSONA

Franta není na prknech žádným nováčkem. Hrál už v hradeckém souboru OBSAZENO (na jeho Purkmistra v Hlíně mnozí vzpomínají se slzou v oku), hraje v JESLIČKÁCH, počínaje Solnejma sloupama je i ČERNÝM ŠVIHÁKEM. Má na to právo nezadatelné, anžto je bytostí dvoudomou. V Hradci Králové přes týden pracuje (názory na obsah tohoto pojmu se různí, neboť prostory, v nichž tak činí, připomínají výpravu k Zemanovu filmu Vynález zkázy – a Franta, vzdor svému elektrickému vzdělání byl již několikrát zasažen kulovým bleskem), v Kostelci nad Orlicí vlastní grunt a v něm gruntuje. Poté, co mu chcipla oblíbená jednonohá slípka Princeska, vede též nezřízený noční život a od té doby se výrazně herecky zlepšil.

Milerád dávám k lepšímu historku, dosvědčující graciélnost Františkovu. Coby malé dítě býval jsem pěkný spratek a na své starší kamarády pokřikoval jsem zpoza rohu potupné veršovánky. Všichni zuřili, honili mne a případně trestali. Ne tak František, bytost graciélní (tehdy o pět let starší). V koutcích mu již tehdy seděl lehounký úsměv, který jakoby říkal: „však se

dočkáš“. A to jsem na chudáka Fráňu pokřikoval veršík snad nejpotupnější, za nějž se dodnes stydím: „Novák, má v prdeli plovák!“

Celých pětadvaceti let (!) žil jsem v domnění, že můj dětský zločin je promlčen. Nebyl. Pozvali mne lužští ochotníci na svou slávu a na výstavu Alešových plakátů. Vše proběhlo hladce až na to, že můj Wartburg zkolaboval kilometr před Luží. Dobrák Jirka Roubínek mne odtáhl do zdejšího servisu a za tři dny zvedám v Hradci osudový telefon: „Pane Tejkl, tady Novák. Tak je to hotový, měl jste v prdeli plovák.“ A Franta opravdu o ničem nevěděl a opravář se opravdu jmenoval Novák a je Frantův vzdálený příbuzný.

Takže si s Frantou moc nezahrávejte, všechno vám (s grácií) vrátí, byť třeba na onom světě. Franta nespěchá, má čas.

K Tvým 55. narozeninám upřímně za všechny blahopřeje

Tvůj principál Pepa Tejkl.

Božena
ZEMÁNKOVÁ
* 12. 3. 1924

Boženě Zemánkové říkali správnou podobou jejího křestního jména snad jenom rodiče. Pro všechny ostatní platilo vždycky jenom oslovení Bobina. Na prkna holických ochotníků se poprvé postavila ještě jako Faltysová ve čtyřech letech, když ztvárnila roli legionářského sirotka. Co to bylo za hru, si dnes už nepamatuje, zato si pamatuje jedinou větu, kterou tehdy pronesla: Maminko, kdy už si budu moct obléct bílé šatičky? No a jak Bobina rostla, tak přibývalo rolí i vět. Ještě před válkou se ocitla na krátkou dobu v Praze, kde si zahrála se souborem Studentského spolku na Královských Vinohradech.

Její oborem jsou dramatické ženské postavy, dámy z vyšší společnosti a smrtky. Třikrát byla v Holicích nastudována Kubátové hra „Jak šla basa do nebe“, představitelé se měnili, ale smrtka měla vždy pevné obsazení. K divadlu přitáhla i svého manžela Jiřího, který jako zdatný výtvarník řadu let vytvářel pro holické ochotníky scénické návrhy.

Neměli bychom také opomenout, co udělala Bobina pro holickou kulturu i na poli knihovnickém. Třicet let byla vedoucí městské knihovny a pozvedla její slávu k výšinám ministerských diplomů. V osobě Bobiny

Zemánkové se také vzácně projevuje antické skloubení kultury ducha s kulturou těla. V mládí výborná atletka přešla později do řad cvičitelek mládeže a žen rekreační tělovýchovy. A to jí vydrželo dodneška, byť normálně heká a naříká, kde ji všude bolí a zdravá je jenom v den cvičení. No, ať ti to, Bobino, vydrží ještě dlouho a já na tebe zas něco prásknu za deset let.

Pavel Hladík

Marta
& Zdeněk

divadelníční kolegové, osobní přátelé,
"stejnonarozenci"

V letošním roce, datumově brzy po sobě, oslaví své
životní jubileum dva členové havlíčkobrodského
ADIVADLA

Marta HERMANNOVÁ, nar. 1. 2. 1944

Zdeněk STEJSKAL, nar. 14. 3. 1944

Napadlo nás, že bychom mohli zmapovat jejich
putování po divadelních prknech i po naší matičce ze-
mi ve společné konfrontaci.

Jak dlouho se znáte v osobním životě?

Marta: Od základní školy, a protože můj exmanžel
byl Zdeněkův kamarád, stýkali jsme se (a stýkáme) i
jako rodiny.

Zdeněk: Vlastně jsme se setkali v šerém dávnověku,
někdy v roce 1955 či 1956. Chodili jsme spolu do stej-
né školy, i když každý do jiné třídy. Ona do "A", já do
"C". Pak se naše cesty na čas rozdělily, ale po vojně,
když si Marta vzala mého kamaráda, jsme se opět sešli
a od té doby jsme se začali i navštěvovat. Trávili spo-
lečné Silvestry, narozeniny atp. To trvá prakticky do-
nes.

*Co Vás přivedlo k práci v amatérském divadle a vzta-
hu k němu?*

Marta: Ráda jsem recitovala, prakticky od mateřské
školy. To jsem chtěla být Šípkovou Růženkou, poz-
ději učitelkou a v pubertě herečkou. Dala jsem se tou
prostřední cestou, ale recitovala jsem stále, i když jsem
už vyšla ze školy. Tehdy v recitačním kolektivu, který

se též zúčastňoval přehlídek Šrámkova Sobotka. Do-
konce jsme tam jednou vyhráli (R. Jeffers "Hřebec
grošák"). Divadlo ve škole jsem hrála jen jednou,
v 7. třídě. Protože jsem prý byla nejlepší, byla jsem
obsazena do role čarodějnice. A já chtěla být princez-
nou, no hrůza! Tou herečkou jsem se nakonec také sta-
la, v brodském ADIVADLE, a pomohl mi v tom právě
Zdeněk.

Zdeněk: K divadlu jsem přišel někdy v roce 1949.
Ptáte se proč tak brzy? Můj otec František Stejskal byl
totiž v Brodě režisérem ochotnického divadla a bral
mne s sebou na zkoušky a dokonce mi svěřil roli
"nejmladšího broučinka" v Karafiátových "Broučcích",
kteří se hráli ještě ve starém divadle "Na solnici".
A pak přišla "Babička", ve které hrála i moje sestra
Jarka. A první brodské nastudování opery "V studni",
která otevřela tehdy obnovenou Osvětovou besedu.
Otec - režisér opery - se bohužel premiéry nedožil.
V té jsem sice žádnou roli neměl, ale poznával jsem
divadlo "zezadu". Po odchodu do učení v Brně jsem se
dostal do divadla "X59 - X61". Tam jsem sice také
nehrál, ale dělal jsem techniku, světla, stavěl scénu a
tak podobně. Vlastně jednou jsem si zahrál: stín vojáka
ve výběru Brechtových básní. Pak přišla vojna v Čes-
kých Budějovicích, vojenské estrády... Po vojně (v
roce 1965) jsem se stal členem divadla Mladá scéna,
které v Brodě vedl Fr. Uher. Pak přišlo spojení mnoha
havlíčkobrodských souborů v jeden a už to bylo a trvá
to dodnes v podstatě bez přerušení.

*Jak dlouho se znáte z divadelních prken v amatér-
ském divadle?*

Marta: Od podzimu 1972, kdy jsem přišla do brod-
ského ochotnického souboru a na ta prkna se dívala
z místa nápovědy při hře I. Bukovčana "Než kohout
zazpívá".

Zdeněk: Tak na tomto místě musím poznamenat, že
Martu k divadlu jsem dostal vlastně já! Ano já! Vzpomínám si přesně, jak jsme spolu stáli na rohu u pošty a
já přesvědčoval Martu o tom, že jako recitátorka (a ona
byla velmi dobrá recitátorka už ve škole) by měla přijít
k nám do divadla. Víím, že to bylo před nějakým před-
stavením a hledali jsme ženy do rolí. Snad to byly
"Senohrabské grácie", už to přesně nevím. A vidíte:
Marta přišla a je tu dodnes.

*Máte přehled o tom, ve kterých inscenacích jste se
setkali a v jakém postavení?*

Marta: Snad ve všech, které soubor uváděl. Zmíním
se jen o několika: "Ženitba" (Tekla - Podkolatov) - to
by ještě šlo. "Měsíc nad řekou" (Slávka Hlubinová -
otec Roškot) - to už byl generační rozdíl. "Stojí za to
žít..." (Adelaida Molnárová - Viktor Molnár) - gene-
rační rozdíl naruby! A v poslední době ve hře "Paní
Piperová zasahuje" mu lezu na nervy, protože mu fu-
šuju do řemesla.

Zdeněk: S Martou jsem hrál společně v několika in-
scenacích. Kolik jich bylo, to opravdu nevím. Co víím
jistě: nikdy jsem Martu nerežisoval. Vzpomínám na

D I V A D E L N Í

"Cestu k domovu", "Truchlící pozůstalé", "Ženitbu", "Měsíc nad řekou" a hlavně poslední "Paní Pipervou". Tady hrajeme (myslím, že vůbec poprvé za ta léta) partnery, možná až bývalé milence.

Co pro Vás znamená divadlo obecně a divadlo amatérské především?

Marta: Divadlo mám ráda, nestačí to? A to naše brodské pro mne mimo jiné znamená řadu přátel, na které se mohu spolehnout, a kteří mi mnohokrát pomohli.

Zdeněk: To co je pro někoho adrenalinový sport, třeba horolezectví. To člověk šplhá po roli, a když je nahore (premiéra), tak má nezapomenutelný pocit jakéhosi vítězství. A to je dost, ne? A v amatérském divadle? Tady nehrají žádnou roli peníze, ale potlesk diváka je plně nahradí. Ať je ho co nejvíce!

Samozřejmě se ptáme na nějakou "veselou příhodu" z Vašeho společného účinkování.

Marta: Tak veselá historka z natáčení... (ale Liduško!). No, když to jinak nejde... Když jsem chtěla v roce 1972 se vetřít do divadla, obrátila jsem se na Zdeňka, protože jeho jediného jsem ze souboru znala. Co mi řekl? Zkouška je tehdy a tehdy, ale musíš přijít sama, já tě uvádět nebudu. Přece neponesu odpovědnost, když nevím, co se z tebe vyklubne. Jo, jo, takhle nějak mi pomohl k divadlu, dobrák!

Zdeněk: Byla jich spousta, ale vzhledem k tomu, že se tu jedná o Martu... Hráli jsme "Ženitbu" (Marta - Tekla jedna z hlavních rolí). Tekla na závěr představení sedí uprostřed jeviště a směje se tomu, že ženich (tedy já) utekl před nevěstou oknem. Po smíchu tma - děkovačka atd. Jenže právě na jednom ze zájezdů (snad v Trut-

nově) mají hned vedle osvětlovací kabiny divadelní klub, a v něm místní myslivci cosi oslavovali a pozvali i naše osvětlovače. A tak to naše "světýlka" nějak se závěrem představení neodhadla. Marta sedí a směje se... a směje se... a směje se... myslím, že to byl nejdelší smích, který jsem v divadle viděl. "Světýlka" to stálo lahvinku a Marta to za "veselou příhodu" nepovažuje dodnes.

Jaké máte vzpomínky na dlouhá předchozí léta s amatérským divadlem, a to nejen v souboru Adivadlo?

Marta: Vzpomínek mnoho, vlastně si svůj život bez ADIVADLA ani nedovedu představit. Společné zážitky, poznávání nových lidí, třes před porotami, tréma před diváky a pak chvíle štěstí a uspokojení. Ale hlavně to, co už jsem uvedla před chvílí - opravdové přátelství.

Zdeněk: Vzpomínky, jsou někdy veselé, někdy smutné. Na ty smutné se rádo zapomíná, ale v životě už to tak chodí. Divadlo jsem dělal a dělám rád a to platí dodnes.

Celý náš soubor si nesmírně váží jejich osobního přístupu a umělecké kreativity a nemůže si přát nic lepšího, než aby jim obě vydrželo ještě dlouho a dlouho... Jsou stálíci na naší regionální scéně, oblíbenými herci mezi havlíčkobrodským publikem, dobrými kamarády a vůbec...

Za všechny jejich kolegy ze souboru je donutila na otázky odpovídat a přeje jim do dalšího života osobního i divadelního "zlomte vaz".

Lída Honzová

H R O M A D A

ŘEZÁČOVÍ

Jitka Řezáčová * 24.3.1954

Josef Řezáč * 14.5.1954

Vy dva moji milí přátelé, nejen, že máte stejný monogram, myslím, že již málokdo si vás dva dovede představit sólově. Začíná to možná vypadat, že se chystám přát k výročí svatby. Ale to se opakuje s železnou pravidelností každý rok a je to spíš událost, kterou si vyřídíte doma se svými. Vaše dvojediné životní kulaté abrahamoidní jubileum se však stává věcí téměř veřejnou a já si pokládám za čest, že patřím k té veřejnosti, která vám teď přichází přát. Troufám si říci, že vás znám za ta léta již dost dobře, ale jste nepřehlédnutelní – nejen svým tvůrčím potenciálem, ale i fyzickou vybaveností – a tak vás zná spousta a spousta lidí – ať již ze zlaté éry dětského souboru Heřmaňáček nebo z vašeho působení v DS Heřman.

Pořád sedím nad tímto textem, čekaje, že se z torza vyloupne oslavná óda, kterou si oba po právu zasloužíte, no neloupá se nic, a přece vzpomínek a myšlenek na chvíle, období a časy Thálii zasvěcené se rojí tolik, že by jistě i na knihu daly. Asi však z jiného pera.

Odkáži proto p.t. ctěné čtenáře tohoto sloupku na minulou Hromadu, kde si zájemci mohou přečíst faktografii o divadelní činnosti v Heřmanově Městci, se kterou jste oba dva nerozlučně od začátku 80.let minulého století spjati.

Přeji vám oběma mnoho sil duševních i fyzických, o které by vás ta tolik milovaná a někdy i proklínaná a prokletá múza mohla i měla zase obrát. A doufám a věřím, že k mému přání se přidávají i ostatní.

Michal Dziedzinskyj

Josef
HRUŠKA
* 27. 3. 1914

Legenda slaví narozeniny.

Dnes již nežijí lidé, kteří pamatují, že 27. března 1914 se paní Celestýně Hruškové narodil malý Jozífeček. U jeho kolébky se určitě sešli tři sudičky. Jedna mu nadělila dlouhý život. Ta druhá mu nadělila veselou náaturu a dobré srdce a ta třetí mu nadělila herecký talent a umění rozdávat dobrou náladu. Věřte, nevěřte ale určitě to tak bylo, protože Josef Hruška všechny dary sudiček dokonale využil.

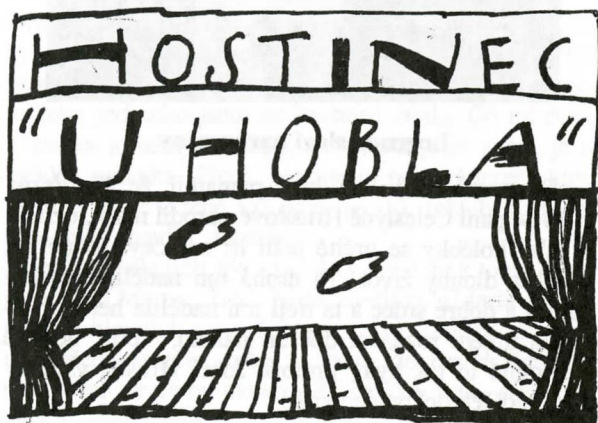
D I V A D E L N Í

Již ve svých 14-ti letech poprvé přivoněl k „prkům, které znamenají svět“. To když zaskočil ve Rtyni v Podkrkonoší za nemocného herce v malé scéně. Ve Rtyni se hrálo v hospodě U Prouzů a účinkovali tam např. oba bratři Koletové, takže to nebyla parta ledajaká. A Pepík hrál jako mladík hned od začátku „staro role“ a hned neobyčejně dobře. Další tři roky si zahrál v Horním Kostelci, v hospodě „U Hobla“, v divadelním spolku Lumír. Od roku 1933 do roku 1936 byl členem Lidové scény a odsakoval si zahrát do Lhoty a do Studnic. Pak přišla vojna. Odbyl si ji v Trutnově a jedině tam si zahrál poprvé a také naposled milovníky. Když se po vojně vrátil zpět do Červeného Kostelce přetáhl ho tehdejší ředitel Akciové společnosti, pan Tikva, do Divadelního spolku Sokola, který měl domovskou scénu v Sokolovně. Tady hrál, zpíval a tancoval až do roku 1946, kdy definitivně zakotvil ve Spolku divadelních ochotníků. Dlužno podotknout, že u nich hostoval již od roku 1935.

Během svého života odehrál 98 rolí ve 386 představeních a sám režíroval 5 her. Asi by těch rolí a představení bylo ještě víc, ale v mládí si málokdo vede vlastní kroniku. A tak se díky tomuto množství rolí z Pepíka stal Joska a nakonec Józka. Tak ho také známe z plakátů. Józka Hruška se stal „tahákem“ každé hry, hlavně veselohry. Dokázal rozesmát naplněné divadlo až padala omítka a když se někde ve společnosti Józka objevil, bavit celou společnost, kolikrát až do ranních hodin. Většina diváků zná Józku jako veseloherního herce, ale on uměl zahrát výtečně i charakterní roli. Kdo ho viděl v Meridianu anebo v jeho veliké roli Luigiho ve hře Aldo Nikolaje „Tři na lavičce“, poznal, že je to opravdu veliký herec. Ještě letos v lednu při oslavách 40-ti let Klubu si ve svých 90-ti letech s chutí zahrál ukázkou z této hry. A všichni, kteří byli u toho, vstali a dlouho a dlouho tleskali. Věděli proč. Protože viděli moudrého, milého a usměvavého člověka a žijící legendu červenokosteleckého divadla. Sudičky odvedly svoji práci bez chyby.

Nejenom všichni červenokostelečtí ochotníci, ale i všichni vděční diváci přejí svému Józovi hodně zdraví, štěstí, lásky a životního optimismu i do dalších let.

Pavel Labík

Miroslav
HOLAN
* 27. 1. 1914

Mirka jsem poznal ještě coby dítko školou povinné, když se po válce přestěhoval do Lomnice nad Popelkou. A stal se u nás nejvyhledávanějším a oblíbeným holičem a kadeřníkem, protože uměl dělat nejmódnější účesy pro chlapce i dívky. Záhy na to jsem přičichl k jeho šminkám, když si nás paní učitelka a skutečně zasloužilá režisérka dětských divadelních představení Marie Loudová vybrala do Jiráskovy Lucerny. Protože jsme doma měli k dispozici dětský selský kroj, tak jsme se stali herci-sedláky, vítající paní kněžnu.

Mírek začínal ještě o mnoho dřív. Nejprve ve svém rodišti v Bělé pod Bezdězem. A po vyučení holičem a kadeřníkem v Mladé Boleslavi, kde na amatérské i profesionální scéně působil od roku 1936. Tam v sezóně 1937-1938 vyhrál celostátní soutěž Kašpárků a také absolvoval mistrovský kurz vlásenkářů. Věhlas pak získal svojí druhou profesí uměleckého maskéra a vlásenkáře, což ocenila i porota na Jiráskově Hronově při vystoupení D.S. Kolár z Mladé Boleslavi s Její pastorkyní a Bílou nemocí. Po přestěhování do Lomnice nad Popelkou se stal členem Divadelního spolku J.K. Tyl. Od roku 1946 byl vyhledávaným maskérem ochotnických divadelních souborů. Jak sám říká a pamatuje, od Trutnova po Sobotku a od Jablonecka po Jičínko. Za celou dosavadní kariéru líčil herce ve více než pěti tisících ochotnických představeních, naposledy ještě nedávno při naší Jiráskově Lucerně. Mnozí jsme se s ním a jeho ženou setkali při líčení pro Staročeské pouti, ochotnické plesy, masopustní dozvuky a další lidové veselice, jako muzikanti či lidové maškary a podobně. Na otázku, která maska pro něho byla nejtěžší při své oslavě po krátké pomlce odpověděl, že pro ochotníky v Horní Branně, kdy pro jejich hru Kristina Poniatowská tvořil věrnou podobu Jana Amose Komenského pro režiséra hry a ředitele školy, pana Koudelku. Byla to pěkná fuška, protože Učitel národů v této obci na Jilemnicku v harrachovském zámku před svým exilem nějaký čas pobýval, takže místní obyvatelé byli přísní na jeho podobu. Jeho krédem zůstává, že venkovské divadlo se bez líčení neobejde, zejména když každá postava v pohádkách a historických hrách má být věrohodná. Milý Mirku, Tobě jako nestorovi maskérů celých severovýchodních Čech přejí za sebe i za celý ochotnický divadelní spolek v Lomnici a amatéry ze širokého okolí hodně zdraví, dlouhá léta a neutuchající optimismus.

Láďa Kubát

SMUTNÉ ZPRÁVY

Jiří Paukert v roli Trygaia v inscenaci Mír
DS Symposion Třebechovice p. O. (r. 1984)

Dostal jsem smutné oznámení o úmrtí Jiřího Paukerta,

vynikajícího herce a režiséra druhé poloviny 20. století. Zemřel v ústraní ve věku 81 let. Dnes už jeho jméno něco řekne jen několika starším ochotníkům. Jen několik pamětníků si snad vzpomene na jeho postavu Jana Roháče ve stejnojmenné hře Aloise Jiráska, postavu, za kterou dostal i ocenění na Jiráskově Hronovu. Byl vynikající realistický herec. Jeho mohutná postava i mohutný hlas ho předurčovaly k hrdinským rolím.

Hrával s námi i v Symposionu, kde vytvořil vynikajícího Falstafa v Shakespearových paničkách, nebo Haláka v Klicperově Ženském boji. Hrával i v Hradci v několika souborech, ale jeho největší díl pro české ochotnické hnutí byla práce v Libčanech.

Soubor Tyl byl v Libčanech založen v roce 1941 (zřejmě týmiž lidmi, kteří předtím pracovali v divadelním souboru Sokola, a Sokol byl za protektorátu zrušen.) Vedoucími činiteli byli herci a režiséři Karel Morávek, Jiří Paukert, Karel Michálek. Za protektorátu hráli českou klasiku a po roce 1945 se vrhli na divadlo v přírodě. Byly to tentokrát neuvěřitelné inscenace - například ve hře Jan Vyrava účinkovalo na 20 koní! tažná zvířata, povozy, kočáry... to byla samozřejmě součást jejich inscenací; však se tam diváci hrnuli zda-

leka. V roce 1955 zhlédlo ve sto představeních u Libušiny studánky jejich hry na 45 tisíc diváků, tisíc diváků považovali za slabou návštěvu.

Do Libčan rádi zajížděli hostovat významní profesionální herci jako: Marie Glázrová, Blanka Waleská, Hana Vítová, Marie Klenová, Jaroslav Vojta, Miloslav Holub, Doležal, Eduard Kohout, Švorc, Jiří Steimar. Jiří zdůrazňoval, že zejména také proto, že za svízelné zásobovací situace byli tito herci hýčkáni vděčným publikem výslužkami zvíci několika kufrů jídla (mouka, vejce, husy, zabíjačka...). Když sehráli hru Fuente Ovejuna, byla diváky, ale i funkcionáři, pokládána za protest proti kolektivizaci.

Nezahrál si nikdy svou vysněnou roli Cyrana. Snad v nebeském divadle mu bude dopřáno zahrát i slavnou závěrečnou sloku:

Ach, vše mi berete, můj vavřín i mou růži!
Jen berte, jedno přec vždy zůstane tu muži,
co s sebou, co večer vrátím bohu,
až s dvorným pozdravem se vznesu nad oblohu,
co nemá trhliny ni skvrny, v triumf jistý,
na vzdor to odnesu...

Co?
Štít svůj čistý!

Rudolf Faltejsek

180. DIVADELNÍ SEZÓNA V ÚPICI

Vážení ochotničtí souputníci,
pozorní čtenáři jistě dobře vědí, že my, úpičtí, nejsme žádní náruživí dopisovatelé. Čas od času se však nedá nic jiného dělat a potřebná chvilka se prostě najít musí. Jinak byste si mohli myslet, že divadlo v Úpici patří už jen do historie. Nuže vezte: stále žijeme! A nejen historii...

I když právě ona nás v posledních měsících zaměstnávala ze všeho nejvíc. Tato divadelní sezóna je totiž naše jubilejní - stoosmdesátá. Takhle napsané to vypadá dost blbě, ale pro kulturní dění regionu to snad až zas tak blbě není. Naši předchůdci poměrně solidně

zrekapitulovali prvních 150 let a my jsme v letech následujících spíš "jen" hráli, organizovali nejrůznější akce a na archiv i kroniku veškerého našeho počínání jsme vůbec nemysleli. A když nás před pěti lety opustila naše Věruška a čtyři roky po ní i Pepa Strnad, nebyl najednou nikdo, kdo by měl čas a taky chuť se těmi uplynulými třiceti lety zaobírat. Nedalo se nic dělat, museli jsme se do toho pustit sami. Hromady programů, plakátů, fotek, zápisů ze schůzi, spolkové korespondence ... se začaly třídit. Pomalu, skutečně pomalu, se z těchto hromad tvořilo něco, co bychom snad po čase mohli nazvat spolkovým archivem.

Rukama nám tak fakticky prošlo posledních třicet let. Jejich počátek pamatují ze čtyřicítky aktivních členů skutečně jen jedinci. Drtivá většina z nás přišla k divadlu "až" na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let. V té době ještě byly v živé paměti úspěšné inscenace Jílkova Silvestra, Zahradníkovy Sonatiny pro páva či Sóna pro bicí, ale také veleúspěšné operety My Fair Lady a Mamzelle Nitouche. Na úpické divadelní festivaly se od roku 1974 sjížděly vybrané soubory z celé republiky.

Příchodem nás, tehdy "mladých", se v osmdesátých letech podařilo nejen úspěšně navázat na všechna aktiva let minulých, ale navíc jsme se tehdy začali více věnovat i organizaci akcí, řekněme "mimodivadelních". Od velkých nočních slavností, Masopustů, ob-

Inscenace Ženského boje, byla v roce 1999 úspěšnou režijní prvotinou Ziny Rýgrové.

**Rok 2002 byl rokem návratu hry Volá Melbourne na úpické jeviště po dvaceti letech.
O režii se stejně jako před lety postaral Lád'a Tomm.**

**Už více než dvacet let patří
k tradiční úpické pouti občerstvení
U Divadla. Vedle piva, langošů,
Alešových párečků a dalších dobrůtek
patří k pouti především Divadelní
bramboráky. Rok co rok jich U divadla
upečeme přes dva tisíce...**

čerstvení U Divadla při každoročních úpických poutích, až po putování osmnácti českými městy se Hrou o Dorotě do Prahy na Slovanský ostrov. Festivaly se opakovaly s železnou pravidelností až do roku 1988. Čas od času jsme si i v "Hronově" zahráli. Pak "čas oponou trhnul".

Devadesátá léta pro nás, stejně jako tomu bylo asi všude jinde, znamenala především období hledání. Naší výhodou byla prakticky úplná finanční samostatnost, na činnost jsme si ostatně vždy dovedli vydělat sami. Po nezbytných dohadovacích procedurách jsme nakonec i od města získali podporu ve formě úlev a později úplného "odpuštění" nájmu za klubovnu (Bohému) a za užívání jeviště při zkouškách (fakt i takové měli před časem někteří úpičtí radní představy o fungování amatérského divadla). Pomalu a nenápadně se už v této době před námi začal vynořovat problém, jehož dopad jsme si zpočátku ani příliš neuvědomovali. Během několika málo let jsme bohužel přišli o několik režisérů. Lidí, kteří jsou vždy a všude základem veškerého spolkového života. Do divadelního nebe se odebrali Milan Kýnl, Zdeněk Vylíčil st. a naposled Pepík Strnad. Spolu s nimi naše snažení už jen shora pozoruje i naše hlavní "režisérka" Věruška Husáková. Mimo

aktivní "službu" je dnes už Jára Jörka. Kdesi v Praze, mezi špičkovými modely světa módy, se nyní pohybuje Mírek Hetflejš. Pokud bych si mohl vypůjčit právě jeho slova, pak by "takovou ránu *nevydejal* daleko větší soubor než jakým jsme my".

Ať už je to tak nebo tak, skutečnost je taková, že začínáme zase zvedat svou divadelní hlavu. Díky Zině Rýgrové, Láďovi Tommovi a snad do budoucna i znovu narodivšímu se režiséru Pavlu Švorčíkovi o nás bezpečně ještě uslyšíte. A určitě to nebude dlouho trvat. Jiráskova Lucerna už je skoro hotová...

Zdeněk Vyličil, předseda spolku

PS:

Pokud by někoho z vás zajímalo uplynulých třicet let naší existence podrobněji, vyžádejte si zaslání "kroniky" tohoto období, která se nyní právě tiskne.

e-mail: divadloupice@centrum.cz

200 LET OCHOTNÍKŮ Z VAMBERKA

aneb zpráva o tom,
jak potomci Zdobničanu
oslavili výročí dvousté

Motto:

Divadlo je život a jde do života
J. K. T.

Město krajek, vynikajících uzenin, železáren, kamnářství etc. je zároveň městem dlouhé tradice hudební (Voříšek, ...) i divadelní. Když r. 1903 slavili Vamberané sté výročí svého Zdobničanu, divadelního to spolku houževnatých předků, měli před sebou celé nadějeplné dvacáté století, jež byli nedávno velice bouřně přivítali. To my a ve Vamberku ti, kteří se dožili i přežili jeho konec, víme své. Dnes si dovoluji podat zprávu o tom, jak potomci Zdobničanu oslavili výročí dvousté.

Už předloni začali v úzkém kruhu přípravného výboru s projektem oslav, jehož součástí bylo nejprve zpracování zchovalých kronik. Stalo se tak sepsáním seriálu Karla Uhlíře pro Městský zpravodaj, jehož vý-

tah byl zveřejněn i v Hromadě. Životopisy všech souborů jsou si nesmírně podobné, liší se poněkud jen rascanci či dosažením zvlášť pronikavých úspěchů, kterýmiž se zapíší do podvědomí vícera. Na Rychnovsku požíval Zdobničan leckdy věhlasu značného. Oslavy počítaly s rozsáhlou výstavou dokumentů, fotografií i dalších reálií - otevřena byla měsíc před koncem roku. Shromážděných podkladů využili pak výbori k vydání skvěle vypravené pamětní publikace a mohu říci, že byli velmi šťastni, když mohla být právě na vernisáži už na světě. Na křídovém papíře tu defiluje historie poslední stovky let dokumentovaná sto jednatřiceti záběry herců z rodinných archivů a seznamy aktivních členů poválečných dob i zprávou o divadle v sousedních Merklovicích. Název „Vzpomínky zůstanou“ je víc než výmluvný, knížka sama pak dojemně pečlivá. Vyšla v počtu 300 kusů, sponzorovaná, stejně jako celé oslavy, třiatřiceti báječnými sponzory.

Přípravný výbor zahrnul následující neaktivnější členy: Libuše Bárnětová, Antonín Bartoš, Oldřich Doležal, Dana Frejvaldová, Jana Kostková, Jaroslav Kotlář, Jarmila Kubíčková, Pavla Nekvindová, Vlastimil Procházka, Karel Štěpánek. Publikaci připravil Vlastimil Procházka, Antonín Bartoš a Karel Uhlíř, na textové části kromě nich bylo užito textů J. F. Krále a Aloise Mimry, grafickou úpravu a obálku zhotovil akademický malíř Jan Ungrád.

Jako vyvrcholení měl posloužit Pestrý večer, komponovaný pořad složený z výstupů nejhranějších či nejoblíbenějších inscenací posledních několika desetiletí (Každý něco pro vlast, Lucerna, Na ty louce zelený, Uličnice, Lumpacivagabundus). A to těch veselých, a dvanácti písní, buď z uvedených titulů či dalších operet, muzikálů a hudebních veseloher, neboť vamberecký soubor spolupracoval s hudebníky často a rád. Však také moderátoři či chcete-li průvodci pořadem, Karel Uhlíř a Renata Vašátková, vzpomněli např. padesátiletého spolupůsobení dirigenta Jana Malého a orchestru, což je jistě úctyhodné. I proto se scénárista a režisér v jedné osobě, Vlastimil Procházka, dnes nejstarší žijící režisér souboru, rozhodl přizvat Podorlický lázeňský orchestr pod vedením Antonína Urbana a mladinké taneční studio Jaroslavy Martinové a Mirky Sojkové. Kromě zpěvaček Majky Citové a Šárky Markové, jakož i Václava Matyáše, sólistů PLO, přizval ještě Vamberany - profesionály: Zuzanu Michaličkovou, posluchačku konzervatoře J. Ježka v Praze a Richarda Samka, absolventa JAMU, hostujícího člena Janáčkovy divadla v Brně. S kompozicí pořadu začal Vlastík už předloni, scénář s úplným přehledem pětadvaceti zkoušek (čtených, aranžovacích, technických, hlavních, generálky i premiéry), sledem čísel, průvodním slovem i úvodem rozeslal čtrnácti hercům, pěti zpěvákům, čtyřem nápovědkám a dalším spolupracovníkům zvukařům, osvětlovačům, inspicím už v květnu 2003 spolu s pozváním na první čtenou dne 4. září téhož roku.

Přišli všichni pozvaní. Byla jsem u toho, protože mne jedna ze členek výboru a výborná, talentovaná

Hvězdou celého představení byla paní Jana Kostková, která hrála, zpíval i tančila ve čtyřech rolích.

Foto Antonín Bartoš

herečka, můj ročník, Maruška Tupcová, požádala o případný záskok: cítí se nemocná a případné zhoršení zdravotního stavu by mohlo štěpánskou premiéru ohrozit... Nakonec se záskoku ujala mnohem mladší Rena Vašítková a já si ponechala "pomocnou režii". Ale Vlastík je tahoun. Toho 4. září jsem netušila, že Mařenku vidíme naposledy. Zemřela 13. října v náručí své milované obětavé dcery, která jí v posledních měsících pomáhala tišit strašlivé bolesti...

Zkoušky pokračovaly. Všech pětadvacet absolvoval jen Vlastík. Počet hodin asi líp spočítala jeho žena Jitka, která šila kostýmy. Na čtvrtek 11. prosince připadla hlavní zkouška. Jak už to bývá, táhla se neuvěřitelně, ono padesát lidí najednou něco vydá. Tu nebyli všichni muzikanti, tu se nedařilo osvětlovačům, tu nešly mikrofony, tu zas děvčátka tanečnice ne a ne se domluvit, kdy jít domů či na scénu, však to znáte. Vedle mne se domlouvala paní správcová z Klicpery alias báječná Klásková a zpěvačka kupletu Jana Kostková se svým pradávčným i nynějším Kláskem a zpěvákem Jarouškem Kotlářem o sled veršů. Jarda se usmíval, svým pětasedmdesátiletým elánem by nás nejen o deset, ale i o čtyřicet let mladší mohl strčit do kapsy. Jen dnes nějak častěji musel na vzduch...

V neděli ráno volal Vlastík: Jarda Kotlář při náhlé nutné operaci ze soboty na neděli skončil...

Život je to nejděsnější divadlo.

Zpráva všechny ochromila. Pak se nám vybavila Jardova usměvavá tvář. Byl by rád, kdybychom to zabalili? Odpustil by nám, že jsme ho nechali v úloze

Zahájení celé show patřilo krátkému výstupu režiséra a duše celého projektu pana Vlastimila Procházky.

někoho, kdo všechno pokazil? Nikdy na zkoušce nechyběl, byl mezi prvními... Ne, je to výzva. Náš úmysl pokračovat potvrdila i zdrcená Jardova žena Jaruška.

A tak jsme horečnatě sháněli záskoky. Dokonce jsme se rozjeli do Rychnova pro Jirku Holého, protagonistu proslavených Dolečkových osmičkových filmů a herce prověřených kvalit. Nemohl, blížila se mu premiéra v Dobrušce. Nakonec se našli Vamberáci, zčásti už angažovaní, a Kláška přišel zahrát Jarda Urbánek, který před pětadvaceti lety hrál Zimu.

Šestadvacátého prosince se vamberecká sokolovna zaplnila do posledního místa, před oponu vystoupil sám starosta města. To aby připomněl spoluobčanům, že mají mezi sebou vlastně už dvě století skupinu činorodých lidiček, kteří, považte! bez nároku na korunu odměny, mají potřebu bavit i apelovat a dávat tak dohromady ty ostatní, kteří jim jsou za to upřímně vděční. Téměř dvouhodinový pořad se rozjel a do sálu přeskočila jiskra vřelosti. Klaplo snad všechno, i promítané obrázky i součinnost s muzikanty, mikrofony nezlobily a rozesmátý i dojatý sál nakonec tleskal vestoje a oponář otvíral šestkrát...

Milý Zdobničane, kéž se ti daří ve tvém třetím století!

29. 12. 2003 Jana Albrechtová

EXIL SLAVÍ 5. SEZÓNU

Ten čas letí tak strašně. Přišli jsme na to, když jsme instalovali v sále divadla EXIL výstavu, která mapuje pět sezón tohoto pardubického divadla. Pět let může být pro někoho málo, pro někoho hodně. Nám to skutečně uteklo jako voda. Za tu dobu zůstalo za námi téměř 550 představení, téměř pětadvacet tisíc diváků a 30 premiér (Tracyho příběh, Dva muži v šachu, "60"ka, Pohádka o líných strašidlech, Jen přes mou mrtvolu, Boeing – Boeing aneb Létající snoubenky, Pákistán I. – O vánocích, Veselá skleróza, Pákistán II. – Valentýn, Biletářka, Mně růžová nevadí, Chytání v žitě, Kouzelná rybí kostička, Pákistán III. – Matka Země, Zralé víno aneb Tři tamboři, Dracula, Šest malých matrojošek, Věčně tvůj, Brejle, Blues pro cynickou holku, Elektro, má láska, Magie koně, Fajfka na zabití, Hrátky s čertem, Loučení se svobodou, Jak je důležité mítí Filipa, Natěrač, Někdo zvoní, Noční rozhovor, Zkoušky čerta Belínka). Instalovaná výstava představuje až do konce sezóny tyto hry, fotografie z nich, jednotlivé úspěchy, ale i reakce recenzentů na tato představení.

EXIL oslaví své výročí i retrospektivou her, které jsou už z programu staženy. V průběhu měsíce května tak diváci budou mít možnost znovu uvidět šest her, na které už možná zapomněli: Zralé víno aneb tři tamboři (5. května), Dva muži v šachu (10. května), Brejle (12. května), Veselá skleróza (19. května), Tracyho příběh (21. května), Mně růžová nevadí (23. května). Není to ale jenom jediná slavnostní věc, která se připravuje. Výročí oslavíme i pěti novými premiérami, které nás do konce června ještě čekají. David Polách se představí v komedii pro jednoho herce Zkouška (premiéra je 20. března). Šokující hra, která přiblíží ženské intimnosti a mužům pomůže ženy pochopit, Vagina Monology je připravena na 10. dubna. Už 15. dubna má premiéru nová hra Zuzany Novákové Už dávno nejsem dítě. Jedná se o adaptaci dvou povídek Tennessee Williamse. 15. května se připojí k oslavám i Ivana Nováková, která uvede hru Kdo se bojí Virginie Woolfové. Poslední premiérou sezóny bude v červnu první detektivka souboru – Neočekávaný host Agathy Christie – v režii Petra Kouby.

Kromě toho se představí v průběhu celé hradní sezóny herci divadla EXIL na Kunětické hoře. Letos tu zahrají více než dvacet představení.

Až 1. září 2004 začne už 6. sezóna divadla EXIL, bude výstava z dosavadních her nahrazena výstavou fotografií herců divadla EXIL. Ta předcházející, která se poprvé objevila před rokem, byla prodejní. Sedm herců divadla portrétovalo sedm slavných fotografů východních Čech. Částka získaná prodejem snímků byla poslána na konto České abilympijské asociace. Divadlo EXIL na ní přispělo částkou téměř 11 tisíc korun. Charitativní charakter bude mít i ta letošní výstava, na které se představí dalších sedm snímků exilových herců.

Více informací na adrese <http://exil.pardubice.cz/>

Petr Kouba

Šest malých matrojošek

H R O M A D A

P O U Z Á V Ě R C E

LS NA ŽIDLI TURNOV TURNOVSKÝ DRAHOKAM

je přehlídka loutkářů libereckého kraje a Českého ráje. Letos už po čtrnácté z ní byly vybrány inscenace na loutkářskou Chrudim a student-skou Prima sezónu v Náchodě. Co je ale naprosto určující - tato přehlídka je rájem dětí. Počínaje tím, že ze tři-nácti představení jich deset mělo za cíl oslovit dětského diváka, a konče velkým nasazením pořadatelů dětem přehlídku co nejvíc přiblížit. Hlavně různými soutěžemi, výzdobou divadla a vtipnými komentáři přehlídko-vého dění Petra Záruby a malé Aničky z turnovského souboru Na židli.

Oproti loňsku bylo letos opravdu na se dívat po celé dva dny. Nedá se říct, že by něco bylo vysloveně nepo-vedené, spíš nedodělané, když už. Inscenace vypovídaly o tom, že byly vytvářeny se základním cítem pro věc, mnohdy s výrazným názorem na některou z inscenačních složek. A jak podotkl Jan Merta, úsilí za-ujmout dětského diváka bylo směro-váno jednoznačně pozitivně.

(...) S úžasem jsme hleděli na představení Iča a Urak divadla BSP, což jsou spojené soubory Bod'i Jaro-měř a Spojáček Liberec. Z tohoto spojení se narodilo dítě nové a zvláštní. Inscenace, která působila velmi kompaktně, sjednocena drama-turgií, podpořena výraznou scénogra-fií a myslím, že herci naplněna. Na přehlídce jí byla udělena Cena za tvůrčí počín a na prvním místě do-po-ručena na Chrudim.

Magii divadla na nás určitě zapů-sobilo i představení Prcek Tom a dlouhán Tom. Přes, zatím, některé nesevřenosti scén to byla inscenace živá, vtipná a výtvarně působivá. A mladí herci to uměli s loutkou! Představiteli Prcka Pavlu Markovi byla udělena cena za herectví a sou-boru za výtvarné pojetí. Oba Tomové by měli zastupovat liberecký kraj v Chrudimi jako druží.

Ze stejné líně - ZUŠ Semily se vylouplo představení Haprdáns, Vy-skočilova slavná parafráze Hamleta. Rozletělo se svižně, zručně, vkusně, s dobře animovanými předměty.

Školní divadlo jak vyšitě a proto vře-le doporučeno na Prima sezónu. Ur-čitě by se dobře vyjímalo také na open programu v Chrudimi.

Milada Mašatová by letos měla sedmdesát let. Její texty určené pro děti se stále hrají. Jejich kvalita pře-tr-vává, tak jako vzpomínka na charis-matickou Miladu Pavla Kordová ze souboru Kordula z Liberce hrála její Čtyři pohádky o drakovi jako **Ple-chové pohádky**. Protože vytvořené důsledně ze starého i nového plecho-vého nádobí. Obratně a dobře tempo-rytmicky zvládla hru a jemně defen-zivním způsobem i kontakt s dětmi. O to víc jsme mohli sledovat samot-nou hru s loutkami - dotvořenými předměty. Inscenace byla doporuče-na na Chrudim na třetím místě.

Cenu za hudbu dostal Vozichet z Jablonce nad Nisou (Dáda Weiss-ová: Zvířátka a loupežníci). Velmi pů-sobivá byla taky energie a chlapská vehemence, která se na nás přes ram-pu valila. Záměrem jistě bylo, že představení bude pěkně šlapat, to se zatím ještě nedařilo, snad kvůli mno-homluvnosti, neujasněnému rytmu a malé vypointovanosti loutkářských akcí.

(...) Těšilo mě, že letos divadel-níci na přehlídce vesměs zůstali, vi-děli hrát ostatní a mají tedy povědo-mí, co se v loutkářství v jejich kraji děje. A tak jsme se mohli sejít "ve velkém" na večeri zajištěné pořadate-li a debatovat do půlnoci. Ráno se vesele pokračovalo v kuchyňce, kde všichni vařili snídani pro všechny v pospolitosti lidí, kteří si mají co říct a respektují se.

Rozmluvy o představeních pro-běhly upřímně a bez hořkostí. Lekto-ry byli Jarmila Enochová, Blanka Šefrnová a Jan Merta, provázení Ště-pánem Filčíkem z Artamy. A úplně na konec: k Janu Mertovi pociťují právem respekt a náklonnost loutkáři všech druhů a způsobů. Dali mu to najevo, když mu na jevišti krásného turnovského divadla předali řád Zlaté Židle. Gratulujeme!

Stalo se, že turnovská přehlídka byla milým a divadelně dobře napl-něným časem.

Blanka Šefrnová
(převzato z Loutkáře, red. kráceno)

ZLOM VAZ PO IV.

v Ústí nad Orlicí 19. - 21. 3. 2004

Oficiální výsledky dle návrhu
odborné poroty:

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

Jiřímu Chovancovi

za režii inscenace Obraz DS Lyra Jeseník
Divadelnímu souboru Tyl Králíky
za herecké ztvárnění postav ve hře
N.V.Gogola Hráči

CENA:

DS Lyra Jeseník

za INSCENACI hry Jasminy Rezy Obraz

Odborná porota se zároveň rozhodla využít
svého práva a **NOMINUJE**

na Národní přehlídce

Divadelní Třebíč/Femad Poděbrady

inscenaci hry Jasminy Rezy

OBRAZ DS LYRA Jeseník

DIVÁCKÁ SOUTĚŽ:

NEJLEPŠÍ INSCENACE:

1. místo: Kdes to byl(a) v noci?

DS Vicena Ústí nad Orlicí

2. místo: Boeing-Boeing, aneb Létající
snoubenky DS /A/Maták Pardubice

3. místo: Offside

Facka Au Ústí nad Orlicí

NEJLEPŠÍ MUŽSKÝ HERECKÝ VÝKON:

1. místo:

Petr Hájek za roli Franka v inscenaci hry
Kdes to byl(a) v noci, DS Vicena

2. místo:

Vladimír Šmahel za roli Roberta Castina
Boeing-Boeing aneb Létající snoubenky
DS (A)Maták Pardubice

3. místo

Martin Zahálka za roli Boba

Kdes to byl (a) v noci?, DS Vicena

NEJLEPŠÍ ŽENSKÝ HERECKÝ VÝKON:

1. místo:

Jiřina Mejzlíková za roli Berty v inscenaci
hry Boeing-Boeing aneb Létající snouben-
ky v podání souboru (A)Maták Pardubice

2. místo:

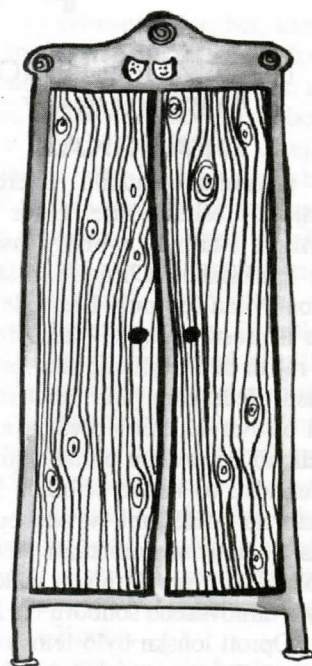
Marcela Bucháčková za roli Terezy,
Kdes to byl(a) v noci, DS Vicena Ústí n/O.

3. místo:

Lenka Kaplanová za roli Filony,
Kdes to byl(a) v noci, DS Vicena Ústí n/O.

D I V A D E L N Í

DIVADELNÍ JARMÁRKA PROFESORA CÍSAŘE

Ilustrace Jiří Jelínek, DNO

Fotograf Jaroslav Krejčí má svou divadelní jarmaru plnou fotek, fotografických knih pěkně tlustých, k neodcizení. Na fotkách jsou situace, které fotograf viděl jak je viděl jedinečně a on sám. A přesto se vždycky motala kolem spousta lidí, kteří v tu samou chvíli viděli či vnímali něco jiného. Pan Krejčí jednou celý ten svůj život u divadla vyvolal, nazvětšoval a tumáš, diváku, přivoň si.

Prof. Jan Císař takovou žádnou zážitkovou knihu nemá, pouze knížky, co sepsal a články plné vědy a kritických vět. Jeho divadelní jarmara není vizuální, ale pěkně intelektuálně ukrytá v šedé kůře mozkové, sáhnout se na ní pořádně nedá, leda hladit po kůži, po vlasech, jako tu knihu po svrchních deskách.

Tato jarmara, jarmárka, ta bedna, ta hlava plná pojmů a abstrakcí, vydává svědectví pojmy, které se musejí umět číst. Což není tak snadné jako se dívat. Ovšem pojmů by nebylo,

kdyby nebylo stejných a podobných situací, jaké viděl Krejčí, těch divadelních situací a emocí zastavených v letu, tedy výronů života organizovaných přísnými zákony „svobodného“ divadelního umění. Fotografie má, na rozdíl od vědeckého pojednání, daleko k zápisu složitých kinetických procesů, pokud nemáme na mysli např. vysokofrekvenční technickou fotografii. A proto je sdělná na první pohled.

Podobně sdělnými se však mohou stát i spontánně komentované divadelní pojmy, které jako čokoládovou španělskou směs obalila vzpomínka, zážitek a radost z tvořivé chvíle nebo ze sklenky dobrého vlašského. V tu chvíli se přísné analyticko syntetické úvahy divadelního vědce přibližují k fotografiím Jaroslava Krejčího.

Prof. Jan Císař natočil svůj „divadelní slovníček“ pro Český rozhlas v Hradci Krá-

lové, který ho vysílal v nedělním Kouzelném kukátku.

Materiál nám laskavě zapůjčila redaktorka Hana Siraková a my vám ho v několika pokračováních, se svolením prof. Císaře, nabízíme pro potěchu, povzbuzení, pro radost...

-sg-

P.S. od autora

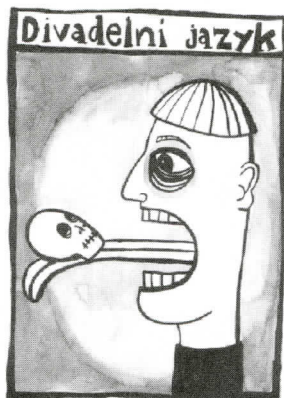
Tenhle „slovníček“ jsem opravdu natáčel a ještě natáčím pro posluchače rozhlasu, kteří jsou v divadle tak říkajíc „laiky“ a moc o něm nevědí. Bylo a je to takové povídání. Nikdy mě nenapadlo, že se jednou a ještě ke všemu tištěný - dostane do rukou „odborníků“. Ale opravdu za to nemohu. Pokud vám, čtenářům Hromady to půjde na nervy, tak si stěžujte redakci a chefredakteurovi tohoto vzácného listu.

Váš Císař

DIVADLO

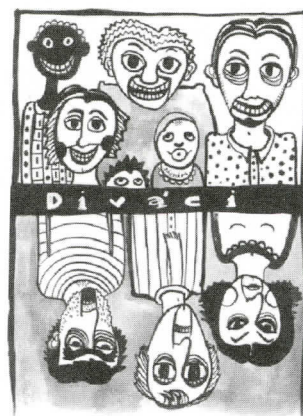
Pojem divadlo má v češtině dva významy. Především označuje divadelní budovu, kde se divadlo provozuje, hraje - a za druhé umělecký druh. Divadlo je zcela zvláštní druh komunikace, probíhající mezi dvěma rovnocennými a rovnoprávními složkami, tj. mezi těmi, kteří divadlo dělají, především mezi herci, kteří je hrají, a mezi těmi, kteří je vnímají. Říkám-li rovnocenné a rovnoprávné složky, rozumím tím to, že diváci v tom zvláštním komunikačním druhu dotvářejí a vlastně spolupředstavují. V žádném jiném druhu umění tato aktivní tvůrčí a tvořivá funkce vnímajících diváků není v takové míře a v takové síle obsažena.

Já jsem se do divadla zamiloval po pětácti letech, kdy jsem měl příležitost chodit v Hradci Králové do tehdejšího Východočeského divadla a také jsem jezdil do Prahy. Tvářil jsem se, že jsem se setkal, jsem si uvědomil, že je to pro mě zážitek, který nikde jinde nemám, přestože jsem četl, chodil na výstavy a měl strašně rád muziku. To mě k divadlu přitahovalo. Pak jsem to jako ochotník sám zkusil a vlastně jsem si uvědomil znovu, že ten pocit, který získávám, ať jako divák nebo i ten z druhé strany, je tak jedinečný, že bych se divadlu celý život strašně rád věnoval, což se mi naštěstí podařilo.

DIVADELNÍ JAZYK

Tenhle pojem zní zvláště, učeně a možná až nesrozumitelně. Ale v podstatě je to jednoduché. Samozřejmě víme, co je jazyk; prakticky je to pro nás řeč, kterou se my lidé dorozumíváme. Jazyk je nám dán ke komunikaci. Existuje jedno základní pravidlo - pokud jazyk divadla neznáme, nemůžeme vnímat jazyk divadla, nikdy divadlu neporozumíme. Všechno, co se děje na jevišti, může sice vypadat úplně jako život, ale život to není. Divák, který si ztotožní předváděný život s reálným životem, není dobrý divák. Divák musí mít v divadle odstup. Může se samozřejmě do toho co vidí zcela ponořit, a je to tak nejspíšejší, ovšem musí pořád vědět a uvědomovat si, že to, co se na jevišti děje, není skutečnost

Že se tam např. nevráždí doopravdy. Princip divadelního jazyka spočívá v tom, že „oni“ s námi mluví „jako“ kdyby to bylo v životě, jsou tam přece opravdové stoly, židle, postele a lidi, ti sedí, stojí, jedí, líbají se, ale ve skutečnosti jsou to „jako“ židle, „jako“ postele, „jako“ zamilování. A to je princip komunikace, který buduje divadelní jazyk. A kterému každý, kdo přijde do divadla, velmi brzy porozumí. Od té chvíle je mu svět divadla a jeviště dokonale otevřen.

DIVÁK

Řekne-li se divák, tak se zdá, že je všechno jasné. Prostě divák je ten, kdo jde do divadla, posadí se do hlediště a vydrží tam. Jenomže je to zase o něco složitější. Současná divadelní sociologie rozeznává dva pojmy. Jednak „publikum“, čímž rozumí takovou nerozčleněnou, nediferencovanou a nerozvrstvenou masu, na druhé straně používá pojem „divák“, tedy bytost charakterizovanou psychologicky, esteticky a se zvláštním divadelním zaměřením - tedy tím, co chce či nechce na jevišti vidět. Především s tímto divákem, s touto rozčleněnou, rozvrstvenou bytostí, musí divadlo počítat. Divák je z jistého hlediska bytost záhadná. Vstoupit do prostoru jeviště a vidět tu černou díru znamená pokaždé vést nový zápas - o tu jedinečnou, záhadnou a rozvrstvenou bytost, která se nazývá divákem.

Bezprostřední zážitek z představení pokládám za nejpodstatnější pro reflexi toho, co jsem viděl. Sám odmítám psát si během představení jakoukoli poznámku, to jdu buď znovu nebo si půjčím video a některá místa si znovu prohlédnu, ale sedět v divadle a psát si a psát, pokládám pro sebe za nemožné. Protože v té chvíli ten bezprostřední zážitek, o němž usiluji přes všechny ty své profesní poklesky, které se dostávají, je pro mě klíčový moment, abych vůbec byl schopen porozumět a proniknout do toho představení. Zkrátka: dobrý kritik - a pro amatérské divadlo dobrý porotce - musí být dobrý divák.

A ÚPLNĚ NA POSLEDNÍ CHVÍLI PŘIŠLO Z NÁCHODA:

V Náchodě vzniklo v současné době **nové kulturní občanské sdružení s názvem „Pro Náchod“**. Náplní činnosti tohoto sdružení je vytvoření kulturního zázemí pro širokou veřejnost celého regionu Kladské pomezí, vybudování multikulturního zařízení s regionálním přesahem na území města Náchoda, které by ve své produkci obsáhlo rozmanité kulturní činnosti pro široké spektrum návštěvníků. Dále se bude snažit zviditelnit Náchod jako kulturní středisko celého regionu a propagovat ho v zahraničí, vybudovat stálou divadelní scénu náchodského spolku DRED a vyvíjet aktivní činnost v oblasti divadla, hudby a filmu. Sdružení bude pořádat také výstavy, prezentace a přednášky spolu s dalšími kulturně-společenskými akcemi.

Největší potenciál sdružení leží v kreativě kolektivu mladých a perspektivních lidí, aktivních v oblasti kultury a umění, kteří se rekrutují z výše zmíněného divadelního spolku DRED. Sdružení se bude snažit zabránit odlivu právě takových talentovaných lidí z Náchoda a naopak vytvořit zázemí pro jejich tvůrčí činnost.

Sdružení navázalo spolupráci s mnoha již fungujícími kulturními institucemi, které se budou spolupodílet na pořádání jednotlivých akcí.

Mezi první akce, pořádané sdružením „Pro Náchod“ patří např. setkání s básníkem Vladimírem Šrámkem (3.května 2004) v náchodské Městské knihovně. Dále pak 18. května festival loutkového divadla, 25.června tzv. TAM TAM DEN – ekologicko-osvětová akce a na září se ve spolupráci s náchodským kinem Vesmír připravuje přehlídka animovaného filmu z produkce FAMU (Praha) a VOSFZ (Zlín).

Ota Faiřr